Walter Christmas

ANNELISE

Bibliotek 1800

Walter Christmas

Annelise

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Walter Christmas: *Annelise* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Walter Christmas: *Annelise* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

Til min ven

ANDERS HVASS

Første kapitel

Taunefjord hvilede søvnig blank, matblinkende mod den rødgule sol, der hang skarprandet som en guldskilling bag tågebankens lette tyll.

Langt mod nord lå Kattegat og åndede dis ind over det flade grønne land, hvor engen dampede dansende elverslør til vejrs. Lune småpust sommerluft sendte hvide finnede skystrejf i langsom flugt henover det lysfyldte himmelhvælv og strøg stødvis tågedunsterne fra fjordbredden. Ovre ved Grønnehage drev rødbrogede køer dovent ad stranden til, pjaskede gennem sivranden og dyppede snuderne i det mildtsalte fjordvand. Fjernt på et skovfyldt bakkedrag lyste røde herregårdstage mod den slørede aftensol.

Mod vest ved fjordens bund skred Storskovens bøgemylder helt ned til den kiselstrøede kyst og strakte lange tætbladede grene vinkende ud over vandet mod den flok fjerne frænder, der kuplede de grønne kroner højt over vandspejlet med rødderne i Kyholmens sandblandede muld.

Et blomsterspættet græstæppe dækkede den lille ø. Tæt, tykt og blødt lå det over toppens bunding og svøbte sig om bøgenes fod; men tæppets kanter var slidt, forrevet og falmet, hvor fjordens småbølger slikkede ind over øbreddens stene og grus.

En gammel blomstrende hvidtjørn groede halvvejs på holmens hæld mod vandet, og under tjørnen hvilede to unge mennesker.

Han sad med benene trukket op under sig, i skjorteærmer. Så solbrændt var han, at det gulbrune fuldskæg lyste næsten hvidt i

ansigtet. Spændstighed og kraft prægede skikkelse som bevægelser; men ellers var det, ligesom trækkene endnu ikke bar manddomsstempel. I øjnenes spil, den kåde latter, i smilet om den røde mund stak drengen oftest hovedet frem.

Hun lå udstrakt med nakken mod hans sammenrullede jakke og drømte med blikket hvilende på hvide fnugskyer milhøjt til vejrs. Af og til gled læberne fra hinanden, og et lykkeligt smil bragte liv over det smukke ansigts alt for regelmæssige, kølige træk.

En kurv stikkelsbær stod imellem dem. Han greb ned i den, spillede bold med de runde spændte, glasgrønne frugter; kastede én efter én til vejrs, lagde hovedet tilbage og fangede dem i sin gabende mund. Hun drejede øjnene mod ham:

"Du spiser dem da ikke allesammen fra mig?" Så rejste hun sig over ende og tog om det svære, kakaobrune hår, der svøbt som en turban højnede sig over pande og nakke. – "Ja, for jeg begynder igen at blive sulten."

"Jeg – tage noget fra dig? Jeg døde hellere af sult!" lo han og skubbede kurven til hende.

"Vrøvl!" – Hun spiste og kastede skallerne ud i sivene. "Du skal lade være med at grise mit gulvtæppe til. – Se dér! "

Han krøb lydigt et stykke bort, hvor der lå nogle af hans egne stikkelsbærrester.

"Her skal være pænt og rent i vores villa til næste gang."

"I morgen?" foreslog han.

"Det tør vi ikke. Snogene skumler allerede – sammen med Farmor, den gamle hugorm. – – Næ, nu lader vi en dag gå over; i morgen dyrker vi familien."

"Å Annelise – ikke en hel dag, det er der ikke råd til."

"Vi må være fornuftige, Jørgen. – Du tænker kun på dig selv."

"Fornuftige," gentog han ærgerlig og rejste sig. – "Ja, du er såmænd blevet en adstadig og fornuftig kone."

"Nu tier du stille med det! – Jeg er *ikke* gift, jeg er *ikke* nogen kone. Jeg er tretten år, og du er femten; vi leger Villa Bøgely, som i gamle dage. Ikke et ord om – om det andet; sådan som vi har aftalt."

"Gamle dage – jo pyt med dem! Da var du ikke så – nærig, Annelise. Da var jeg ikke sat på ration, da var der ikke noget, som hed – –"

Hun viftede afværgende med hånden:

"Du ved godt, det er for din egen skyld, Jørgen. Du bliver så frygtelig ophidset. Det er det kedelige med mandfolk – kys går jer ligefrem til hovedet, og så ved man aldrig – – – Men du store Gud, menneske!" Hun havde løftet håndleddet og set på uret. Nu sprang hun op. – "Den er halv ni allerede. – Aftensmaden – og tante Bertha – –!"

"Å – skidt – –"

"Når man er gæst, skal man være præcis til måltiderne. – Tag den!" Hun kastede jakken til ham. "Skynd dig nu lidt i stedet for at stå dér og stirre."

Han fangede trøjen, men tog ikke øjnene fra hende.

"Jeg gad vide, om der på hele den store runde klode findes så dejlig en kvinde som du, Annelise!"

"Å dit vrøvl! – Lad os nu komme afsted." Hun glattede den korte hvide flonels nederdel og lagde så hænderne på ryggen, mens hun smilede til ham.

"Der er femten hundrede millioner mennesker på kloden," fortsatte han eftertænksomt. – "Og man regner, de otte

hundrede millioner er kvinder. – Jeg holder hele gården derhjemme mod Kyholm på, at af alle otte er du – –"

Annelise gik hen til Jørgen, og tog ham i begge øren.

"Vil du holde din bøtte, dumme dreng!"

"Ét, Annelise – bare et eneste lille ét," bad han bønligt.

"Et kys morgen og aften, det er rationen. – – Nå, jaja da!"

Hun kyssede ham på munden, sprang rask tilbage og lo, mens han stod stakåndet, lykkelig med skinnende øjne og fangede efter hende med armene.

"Og lad os så komme afsted," hun skyndte sig op over øen. "Jeg er så sulten, at jeg ikke engang gider spise stikkelsbær mere."

Båden lå tværs gennem sivkanten med stævnen på land, en hvidmalet, fladbundet pram. Tre korte brædder og agtertoften dannede et slags ruf, hvorover var strøet et tykt lag vissengrønt hø. På dette leje strakte Annelise sig. Jakken blev igen hendes hovedpude.

Så skød Jørgen fartøjet fra strand, smøgede skjorteærmerne op, greb årerne og roede øen rundt og ind mod fjordens bund, hvor skovbrynet mødte den grønne eng.

Dér stod rørene tæt om et snævert løb, som skar sig kroget vej gennem engen. Jørgen måtte stage de hundrede alen eller to. Så flød prammen igen på åbent vand; den var nu i Munkedammen.

Stille og blank som en sleben stålplade hvilede søens vandspejl midt imellem skovkantens grønne bøge og den side eng mod nord. Et vildandeægtepar med en vrimmel af brundunet afkom i kølvandet havde vovet sig midt ud på dammen for at røre benene en fredelig aftentur.

Under højskræmt rappen og vingebask reddede den hele flok sig i ilsom flugt ved synet af manden i båden.

Annelise havde sat sig over ende, da Jørgen atter lagde årene ud. Hun sad med albuerne på knæene, støttede hagen mod hænderne og beskuede hans ansigt opmærksomt.

"Nu *kan* du da ikke blive brunere, Jørgen? – Jeg har aldrig set noget lignende!"

"Synes du, det er væmmeligt at være så solbrændt?" Hans ansigt udtrykte pludselig ængstelse.

"Jeg elsker det. – Der er ikke noget så afskyeligt som blege, sygelige mænd." Hun så vredt til siden, som om hendes tanker dvælede ved noget højst ubehageligt. Derpå rettede hun atter øjnene mod ham. – "Og dine arme har jo næsten samme kulør."

"De kalder mig *Gipsy-John* i Skotland – – pigerne på gården."

"Pigerne? – Nå, de er så familiære med forvalteren?" Hun skød underlæben frem og så bebrejdende på roeren.

"Jeg er da kun underforvalter, og dem er der tre af. – Hvis du forresten tror – –"

"Jeg tror ingenting. Men jeg ved, at hvis du ikke bruger venstre åre lidt mere, så kommer vi aldrig til den landgangsbro."

Han nåede den og fortøjede prammen.

Inde på land lå to lange bambusstænger og en fiskespand. Jørgen smed jakken over armen, tog stængerne på skulderen og spanden i hånden; så gik han og Annelise ad stien tværs gennem skoven mod Rugholm.

Andet kapitel

På et højdedrag i læ af storskoven lå Tønder'nes familiebesiddelse, Rugholm. En anselig herregård i tider, der svandt. Dengang strakte ejendommen sig med hovedgårdsjord og bøndergods rundt om fjordens bund, mere end en halv mil kyst og en god fjerdingvej ind i landet. Men slægtens levelyst hang som sugende igler på herresædet og trak det rullende blod, indtægterne, fra bedriften. Forskrivninger, panteobligationer, prioriteter er kun dårlige plastre på sivende sår af iglebid. Marker og enge i godsets periferi faldt fra, Sønderskoven og kirken med, bøndergodset solgtes. Nuomstunder er Rugholm knap en herregård mere at regne, kronraget for alle herligheder og med bygningerne i forfald.

Dog ser gården endnu stormægtig ud på toppen af sit bakkefundament. Hovedhusets høje, teglhængte tag, det ottekantede tårn på midten med spir og fløj, den landsbylignende samling avlsbygninger og så den gamle park og have, der skråner mod Storskovens sydrand – alt det giver et skuffende ydre indtryk af jordvælde og pengelig soliditet.

Nu stod Jørgens fader, jægermester Gorm Tønder, som indehaver af slægtsbesiddelsens rester – det vil sige som en art kronprins-regent, for gamle Farmor sad nok i uskiftet ro og med stædigt greb om tøjlerne. Men sliddet med avling, kævlerier med folkehold og alskens besværligheder med banker og købmænd, det hvilede alt sammen på jægermesterens brede om end allerede noget slappe og trætte skuldre og pinte hans ikke alt for skarpsindige hjerne.

Som et par jævne og flittige proprietærfolk arbejdede hr. og fru Tønder hver med sin part af inden- og udendørs bedrift, givende herremandsstorhed en god dag og håbende på bedre landbrugskonjunkturer og på rettidigt, grøderigt regnfald.

Med Vorherres bistand gik det vel nok, så ægteparret kunne overlevere Rugholm til arveprins Jørgen – andre børn var der jo heldigvis ikke til at dele arv og gæld. Og engang lukkede vel også Farmor sine ublide øjne – –

Herregårdens havestue var så stor, at der måtte en kamin i den ene ende og en vældig jernkakkelovn i den anden til at opvarme rummet vinterdage. Derfor blev den også kun taget i brug, når sommersolen lunede gratis op.

To store vinduesfag og en dobbelt glasdør gav vid udsigt ned over den let skrånende have til skoven og den stump af fjordlandskabet, der skimtedes gennem et udhug blandt bøgestammerne.

Lidt tyndtspredt stod møblerne i den gamle stue, ordnet efter ø-princippet: en gruppe med bord, sofa og stole foran kaminen, en lignende oase ud for kakkelovnen. Dertil kom hyggelige siddepladser i hver af de rummelige vinduesfordybninger. Over kaminen, der var bygget ind i værelset af grønne glasblanke sten, rundede en svær egetræs konsol, hvorpå stod et stærkt dikkende empireur under glaskuppel med fire lysestager på hver side. Det var husets skik, at her hentede og tændte værtsfolk som gæster deres sovekammerlys, når tiden var inde til at gå hver til sit.

Salens noget møbeltomme og tarvelige indtryk mildnedes dog ved en næsten overvældende blomster- og planterigdom.

Det var, som om haven trængte ind gennem vinduer og døre og spredte overdådig sommerpragt over hele rummet. Hjørnerne stod fyldte med potteplanter på halvrunde hylder fra gulvet og højt op mod loftet; i vindueskarmenes lange, lave lerskåle myldrede stedmorblomster, gule og dybtlilla; foran havedørens brede hvide trækarme prangede rosentræer i rødbrune keramiktønder med en bred guirlandebaggrund af efeuranker, der slyngede sig op under loftsgesimsen; på bordenes vaser, fra langhalsede glas og svære glasskåle lyste det purpurrødt, gyldengult, kærmindeblåt af alskens friskafskårne blomster mellem bladenes rolige, grønne indfatning.

Ved bordet nærmest kaminen stod Farmors stivryggede lænestol med skamlen foran. Den gamle kone sad strunk og knitrede med strikketøjets stålpinde mellem de farveløse hænder. Håret var hvidt som blondekappen på hendes hoved. Sjalet, der dækkede brystet og de smalle skuldre, hedebokraven nedenunder, den rynkede hals og det ligblege ansigt – alt flød sammen i hvidt. Kun øjnene funklede sort bag store slebne brilleglas; agtpågivende, ransagende, lurende flyttede de sig rapt ved mindste lyd, bevægelse eller ord rundt i stuen. Af og til blinkede øjenlågene energisk og ivrigt, eller den sammensunkne kællingemund, besat med stride knurhår, lukkede op for en smal sprække og klemtes atter sammen igen.

Lige overfor hende i en rød plysses sofa studerede fru Spagh det sidst ankomne hovedstadsblad, mens hendes mand, docenten, gik op og ned med hænderne på ryggen, småsnøftende og hm-hm'ende. Af og til skævede han mod salens anden ende, hvor jægermesterens svære skuldre rundede

sig over stoleryggen. En tyk weichselrørspibe strittede ud på gulvet.

Docent Spagh standsede og flirede med fingrene gennem det spredtvoksende rødlige fuldskæg:

"Nu kniber den nok, svoger!"

"Nå-æ-ja-." Tønder løftede sin store hånd bag om nakken og purrede i den stengrå manke. – – "Jeg siger b,2 – c,4."

Spagh slog et slag mod vinduet, lod lorgnetten falde, missede med øjnene og tog sig til panden: "b,2 – c,4? – – Nå sådan! – Hoho! Næ, den går ikke. – g,3 – g,7. – *Garde la reine*, svoger! "

Jægermesteren drejede langsomt hovedet og skævede mistroisk bag ud.

"Æ-hm!"

Spagh lo:

"Næ, jeg kigger ikke, og du dækker såmænd også skakbrættet rigeligt med din kæmperyg. Jeg kan i øvrigt berolige dig med, at så jeg opstillingen af brikkerne blot et eneste øjeblik, ville spillet være udvisket af min erindring i samme nu."

"Nå-æ-". Tønder vendte sig atter. – "Var det g,3 – g,7, du sagde?"

"Akkurat. – *Garde la reine!*"

Farmor vendte ansigtet mod ham; stemmen lød tynd, høj og skærende, omtrent som når man vrider et dørhåndtag:

"Jeg forstår inte, hvad det skal være godt for!"

Spagh drejede hurtigt rundt, lagde hovedet på siden og sukrede stemmen.

"Hvadbehager? – Farmor mener?"

Den gamle sænkede strikketøjet:

"Sådan at torturere sin hjerne. – Hvorfor ka' De nu inte sitte skikkeligt på den anden side af det dér bord og ta' om tingesterne med fingrene?"

"Ah – det er jo netop min kunst, Farmor." Han smilede triumferende.

Fru Spagh strøg avisen sammen og lagde den på bordet.

"Det er kun de allerbedste skakfolk, der ikke behøver at se på brættet. Frederik spiller indtil fem blinde spil på én gang."

"Seks!" rettede Spagh.

Hun nikkede ivrigt:

"Tænk Dem, seks! – Er det ikke forbavsende?"

Farmor strikkede videre, og pindene knitrede arrigt, mens hun gumlede med den rynkede mund. Så slap pludselig spørgsmålet ud:

"Ka' han tjene noget ved det?"

Fru Spagh rettede sig i sædet:

"Tjene?"

"Tjene?" ekkoede docenten og stak hovedet frem, som om han havde hørt fejl.

"Ja, for pokker – tjene?" Den gamles stemme knirkede irriteret. – "Når han skal torturere sit ho'de på den facon, så var det vel ikke for meget, om han fik penge for det. – – Og det trænger I da osse mest til."

Der fulgte en forlegen pause på denne bemærkning. Fru Spagh pudsede sin spidse næse, mens manden gik til havedøren og rømmede sig.

Tønder drejede sig på stolen:

"Jeg siger – æ – jeg siger b,6 – b,3."

Spagh gjorde omkring med hånden på den højskaldede tænkerpande:

"Lad mig se – lad mig se – g,3 – f,5! – Pas nu på, svoger!" Han gik et par skridt mod Farmor. – "Medaljer har jeg fået, ikke så få endda – og diplomer."

"Seks sølvmedaljer og fem bronze," oplyste fru Spagh.

Den gamle plirrede med øjnene:

"Ka' de sælles?"

Docenten løftede håndfladerne afværgende:

"Absolut ikke – det er en honnørsag!"

Farmor trak en lang stålpind ud af strikketøjet og plantede den i stolearmens stramaj:

"Sludder med honnøren, når det kniber med skillingerne!"

Atter blev der tyst i den store sal.

Døren til spisestuen gik op, jægermesterindens buttede person viste sig. Hun lod hastigt de blide brune øjne løbe stuen rundt:

"Men er de unge ikke kommet hjem endnu?"

Farmor knirkede kort og skarpt:

"De unge – hm!"

Jægermesteren rodede sig rådvildt i baghovedet.

"Jeg siger – æ – d,3 – c,4 – hva'?"

Næppe havde han talt, så svippede Spagh svaret tværs gennem stuen:

"c,8 – c,6 – skak!"

"Det gefalder mig inte!" erklærede slægtens ældste.

Fru Tønder stod i den åbne dør og spejdede ud over haven.

"Hvad gefalder ikke Farmor?"

"At de render sammen og føjter hele dagen og aftenen med, begribeligvis."

Fru Spaghs smalle mund smilede spidst.

"De *kunne* jo nok være lidt mere forsigtige."

Jægermesterinden lænede sig ud over havetrappen – der gik jo nogen tværs over vejen ved smedehuset. Nej, det var kun forkarlen og en af landvæsenseleverne.

"Mere forsigtige?" gentog hun og vendte sig mod svigerinden. "Nå – hvad – Jørgen og Annelise, de er såmænd sikre nok. Hun må da have lov til at nyde sin smule ferie, staklen. Når man har været sygeplejerske et halvt år, så er det virkelig – –"

"Det gefalder mig inte!" kom det atter stædigt bag lænestolens høje, stive ryg.

Spagh balancerede på de lange, tynde ben med hænderne på ryggen under frakkeskøderne:

"Er hun nu virkelig så meget at beklage, fordi hun har plejet sin syge mand nogle måneder? – At tænke sig, hvad Kristoffer har gjort for hende – hvad Gotholdine?"

Fru Spagh nikkede forstående:

"Vist så, Frederik. Og for søsteren med."

Jægermesteren havde siddet dybt grundende med bøjet hoved over skakbrættet. Nu drejede han sig helt rundt.

"Jamen – æ – jeg ved ikke rigtig – –"

"Hvad er det, svoger?" Spagh gik hen til ham og satte lorgnetten på plads undervejs.

Tønder bøjede sig, jog en langemand ned i pibehovedet og pattede ivrigt på spidsen. Han frembragte en slubrende lyd men ingen røg; så rettede han sig igen.

"Jeg kan sgu ikke finde – æ – ud af det."

Docenten lod blikket glide over brættet.

"Næ, for du er mat." Han slog svogeren på skulderen. "Mat, min gamle ven! – Se nu her. Du kunne have gjort to ting, da jeg meldte skak –" Han pegede og forklarede, jægermesteren havde svært ved at følge med.

Fru Tønder løftede en lille kurv af sin krog under vinduet og gav sig til med en miniaturrive at fjerne visne blade fra stedmorsblomsternes lerkummer; gik så omkring i stuen og inspicerede vaser og glas. Hendes stemme var dyb og velklingende omtrent som docentens; stort andre lighedspunkter var der heller ikke mellem de to søskende.

"Jeg kender min dreng. – Jørgen gør ingen dumheder. Og Annelise er så sød og pligtopfyldende."

Strikkepindene tav; det gjorde de kun, når Farmor talte:

"Det ved jeg inte noget om. Men på den manér, som hun er opstadset og gererer sig med øjne og krop og det hele – – sådan et rigtigt københavner-gebortsdagsbarn! "

Fru Tønder stod på en stol og klippede visne finneblade af en bregne, der hang i den sidste vinduesfordybning. Hun smilede godmodigt.

"Jeg ved slet ikke, hvad du mener med et gebortsdagsbarn, Farmor."

"Når du inte ved det, så la' vær' og sig mig imod, – hm! hm! – Et rigtigt gebortsdags-ferie-barn!"

Jægermesteren havde hængt piben fra sig over kronhjortegeviret på væggen ved kakkelovnen.

Han og Spagh drev sammen henad gulvet mod kamingruppen.

"Bryd dig bare ikke om hende, Bertha," bemærkede Tønder halvhøjt til jægermesterinden på stolen og så vredt i retning af moderen. – "Det er bare sludder."

Spagh rømmede sig:

"Jeg må dog have lov til at sige – – har en mand nogensinde gjort en kapitaldumhed, så var det, da svoger Kristoffer giftede sig med Annelise – hvad Gotholdine? – Ja, man kan da nok udtale sig frit indenfor familien?"

"Min broder er fyldt *femoghalvtreds*," indskød Gotholdine, "og hun er lige – –"

"Skrup tovlig!" slog Farmor fast med et højstemt knirk.

"Å, sludder og vrøvl med det vås," brasede jægermesteren løs. "Han fik sgu, hvad han ville ha' for sine penge!"

Der opstod en pause, under hvilken Farmor rømmede sig skarpt.

Fru Spagh rejste sig og glattede den blåternede nederdel.

"Jeg fandt hendes parasol i nøddegangen i dag efter frokost. Den er da nok til femogtyve kroner. – *Jeg* har ikke råd til at smide så kostbare sager fra mig!"

Den gamle bøjede sit stearinhvide hoved frem bag stoleryggen, de sorte øjne glippede ophidset:

"Når jeg tænker på de to fattigmandsunger, Rebecca og så Annelise! – Man stak en firskilling til dem og havde dem gående her i huset som feriebørn. – Immer så hed det en stump hvergarn til den ene eller en vendt ne'erdel til den anden. – Aldrig at de havde til skolegang eller renlighed. – Og nu smider hun om sig med entoutcas'er til femogtyve kroner! – I nøddegangen! – Hm!"

Det gamle hoved forsvandt atter.

"Skidt – Stoffer har jo råd." Jægermesteren stod skrævende i døren og så ud over haven. "Nå, dér har vi dem da. De to – hm! – svedfukser!"

Alle drejede hovederne. Fru Tønder fik travlt og hængte kurven fra sig:

"Det var da rart – æggene og kartoffelsalaten!" Hun ilede gennem spisestuedøren.

Tønder stod og smålo:

"Hun går sgu bedre i spænd med drengen dér end med Stoffer Blegnæb."

Gotholdine lagde armene overkors på sit flade bryst og knejsede fornærmet:

"Må jeg på min broders vegne indstændigt anmode dig om –"

Farmor stirrede giftigt mod haven:

"Hun æder stikkelsbær! – Og sikken hun spytter skallerne ud!"

"Hun skulle måske sluge dem?" spurgte Tønder. – "Hva'–æ?"

Annelise og Jørgen havde sluppet nøddegangen ved havens fod og krydsede tværs over den grønne plæne mod havestuedøren. De talte fornøjet sammen; nu vinkede hun mod jægermesteren, der stod plantet øverst på stentrappen, venligt baskende med sin bjørnelab, stak så i løb op ad skråningen, mens Jørgen anbragte fiskestængerne mod det store platantræ tæt ved huset.

"Godaften!" råbte Annelise. "Å, hvor var der dejligt ved søen! – Men jeg vil nok sige, skulle vi leve af det, Jørgen fisker – – ikke en skalle!"

Hun gik muntert ind i stuen, mens Jørgen entrede trappen og trak jakken på.

"Ikke en hundestejle!" indrømmede han. "God aften."

Docenten smilede sarkastisk:

"Havde du overhovedet snøren ude, gode Jørgen?" Han kastede et blik på uret over kaminen. – "Ja, for så vil jeg nok sige – ikke en hundestejle i fire timer – hm!"

Den unge mand så hvast til onklen:

"Du skulle hellere selv probere – du er vist mere dreven!"

Docenten skottede til Farmor og derfra til Gotholdine, hun rettede atter blikket mod jægermesteren og rystede betænkeligt på hovedet.

"Du skal se, Gorm – Munkedammen er helt uddød for fisk. Det er virkelig kedeligt."

"Nå-æ – et par gedder er der da vel nok endnu," mente han.

Annelise så sig skælmsk om i familiekredsen.

"Jamen, når der er torden i luften, så bider de jo slet ikke, vel Jørgen? Det skulle vi bare have vidst."

"Ja, det var skade." De to unge skottede til hinanden og lo. Tønder sekunderede med en fornøjet brummen uden at ane hvorfor.

"Det gefalder mig inte!" lød det pludselig skarpt fra den gamle.

Annelises glade ansigt stivnede, hun blev pludselig dameagtig og ceremoniel.

"Det ville interessere mig så meget at vide, hvad det er, der ikke gefalder Farmor."

"Bemærkningen var måske slet ikke henvendt til oberstinden." Det var Spagh, der tog affære.

Annelise betragtede ham med et køligt smil:

"I så tilfælde beklager jeg mit indiskrete spørgsmål, hr. docent."

Jørgen stak hænderne i lommerne og gik nynnende gennem stuen.

Så hørtes Farmors røst i læ af lænestolen:

"Jeg skal såmænd gerne sige dig, hvad jeg mente, min lille ven. – Jeg sat justement og tænkte på din mand, den stakkel. – Og det gør Gotholdine da immer osse."

Annelise gik et par skridt frem, så hun fik kig på den gamles ansigt.

"Det vil rigtig glæde Kristoffer, at De tænker så meget på ham, Farmor. – Jeg kan netop opmuntre Dem og Gotholdine med, at han har det en hel del bedre. Jeg fik brev, lige inden vi tog ud – Jørgen og jeg. Min mand har fået lov til at køre en tur hver dag." I dette øjeblik fangede Jørgens øjne hendes blik, latteren kom atter op i dem begge. For at klare dette udbrud af umotiveret lystighed, skyndte Annelise sig hen til jægermesteren og greb ham om skuldrene. – "Å, du kære, gamle onkel Gorm – dig skulle jeg bringe en speciel hilsen. – Brumbassen er vel skikkelig imod dig, skrev Kristoffer." Hun slap latteren løs, og da det var overstået, vendte hun sig til de andre. – "Ja, og min mand er så taknemmelig over, at jeg kan tilbringe ferien mellem lutter elskværdige og sympatetiske venner og slægtninge."

Hun stak sin arm ind under jægermesterens og smilede op i hans rødbrune, skæggede ansigt.

"Ja, hold du dig bare til mig," brummede han og klappede hendes hånd. – "Jeg skal nok – hm!"

Jørgen sluttede sig til og tog hendes anden arm.

"Hold du dig bare til os to – brumbassen og mig. Vi skal nok være elskværdige og sympatetiske."

Og da fru Tønder i det samme lukkede spisestuedøren op, stod de alle tre og lo hjerteligt, mens tiltagende surhed prægede Spagh'ernes ansigter.

"Nå, – kommer I så, I to landstrygere? Kartoffelsalaten er brændt og æggene hårde; men nu kan I have det så godt!"

Annelise slap jægermesteren.

"Nu kommer vi, nu kommer vi!" Hun og Jørgen løb ind i spisestuen; fru Tønder fulgte hovedrystende, men smilende efter. Bag den lukkede dør rungede deres kåde latter.

Spagh snøftede indigneret, Gotholdine satte sig atter i sofaen med stramt ansigt og stirrede på Farmor.

"Tøsepjank!" knirkede den gamle, strikkepindene flyttede sig arrigt. Tønder vendte ryggen til de sure og stillede sig skrævende i havedøren.

"Dejlig aften," brød docenten den pinlige pause og stillede sig ved svogerens side. "Sikken engen damper! – Varme i morgen, skulle jeg tro."

"Å ja – såmænd."

"Hm! – Du har ikke lyst til et lille parti endnu? – Jeg skylder dig revanche."

"Næ, jeg vil ikke ha' noget parti. – Men – æ –," han vendte sig vredt og så ind i stuen, "jeg vil sige dig, Frederik – og dig med, Gotholdine – I skal lade Annelise i fred. – Værs'god, at I ved det! "

Fru Spagh stak den spidse næse indigneret til vejrs:

"Men Gud dog, Gorm – har jeg sagt ét ord? Jeg er da næsten for overbærende!"

Jægermesteren trampede et par skridt nærmere og anbragte fingerspidserne i vestelommerne.

"Jeg skal love for det. I bestiller sgu aldrig andet end at stikke til hende – du og så Frederik." Han satte stemmen op i kraft. "Men jeg vil ikke have det! – Er du med, Frederik? Hun er – æ – min gæst her på Rugholm, at I ved det. Og jeg vil ikke – æ – have hende ærgret i sin – æ – smule sommerferie. Min salighed!"

Spagh vippede på hæl og tå med hænderne bag frakkeskøderne; han smilede overlegent.

"Hun er din gæst, Gorm – det indrømmer jeg. *Men hun er også Kristoffers kone,* ser du. Jeg tillader mig blot denne observation i yderste venskabelighed."

Farmors sorte øjne funklede ondt bag brilleglassene:

"Hvad det anbelanger med dine gæster her på Rugholm, så er da vel gården min, til I får mig puttet i jorden. – At du mind's det, Gorm!"

Jægermesterens fingerspidser hoppede til vejrs og sænkede sig derpå med et svup i jakkelommerne. Den svære nakke svulmede højrød over flippen, mens han stolprede sidelæns bag om sofaen og henimod den gamles lænestol. Stemmen slog sludder, så rasende var han:

"Å ja, du – æ – gården – æ –. Det skal altid – æ – rives mig i næsen, hvem der har skøde på gården. – Jeg er snart – æ – ligeglad!" Så gik han et skridt nærmere bordet og lod sin vægtige næve dundre mod pladen for næsen af Farmor, så blomstervaser og strikkekurv hoppede. – "Men Jørgen, han er dælen danse mig *min*! Og når nogen begynder at snage ham til – æ – så ka' I – æ – holde jer fra ham. – At I ved det!"

Døren til spisestuen gik op, og fru Tønders runde, godmodige ansigt viste sig, stærkt præget af bekymring:

"Men Gorm dog! – Jeg synes, du bliver så højrøstet, min ven!"

Han stod ved bordet med hovedet strakt mod Farmor, ikke ulig en stangende tyr.

"Ja – æ – jeg er sgu snart ked af at være konfirmand for hende dér." Han pegede med albuen mod den gamle.

Hun sad sammenkrøbet i den store stol som en stækket glente og glippede kampberedt med de hvide øjenlåg:

"Jamen, du bli'r sågu' aldrig andet end som kumfermand, Gorm; for du har nu engang inte hjerne til mér."

"Lad mig komme væk," stønnede Tønder. – "Lad mig bare komme væk!" Han luffede med albuerne og trampede ud mellem kamin og lænestol.

"Ja, gå du kuns – Sinkepér!" skræppede Farmor. – "Hans ho'de er li'så tomt som saltetønden ved St. Hans!"

Fru Tønder stod med hånden på dørgrebet; så bemærkede hun roligt, men særdeles indtrængende:

"Jeg skal sige Farmor, hvad Gorm kan trøste sig med – det er bedre at have for lidt *hjerne* end for lidt *hjerte*. Dér har Farmor min mening!"

Så gik hun ind i spisestuen igen og lukkede døren en antydning hårdere, end absolut nødvendigt var.

Det sure docentpar og familiens ældste var nu ene tilbage på valpladsen; det føltes som en sejr og markeredes ved fri udfoldelse af skuldertræk og foragtfyldt snøften fra Spaghs side, mens Farmor blinkede hånende, og Gotholdine rømmede sig skarpt.

Efter en pause tog hun ordet:

"De har nok fået for lidt hjerte, Farmor." Hun lagde hovedet på siden med yndeforladt skælmeri. – "Eller for meget hjerne, måske."

"Så siger vi det!" Farmor nikkede energisk.

Spagh lænede sig over sofaen:

"Højst ubehageligt, når svoger Gorm bliver hidsig, hvad Gotholdine? Og den tone at tale til Farmor i –! Han var jo ligefrem grov."

Farmor sænkede strikketøjet og drejede hovedet mod docenten:

"La' ham kuns det, den fummelfinger. – Jeg revensjerer mig immer bagetter; og det ved han godt sæl. – Han kender mig, gør Gorm." Hun tog atter fat på strikkeriet, men betænkte sig. Med én af stålpindene kløede hun knurhårene på overlæben og heftede atter øjnene på docenten. – "I er ellers dummere, I to, end man sku' tro, når man ser på jer."

Spagh rettede sig og famlede uroligt i fuldskægget.

"Hvad – hvadbehager?"

Og Gotholdine lænede sig over bordet mod den gamle:

"Er vi dummere – hvordan mener Farmor?"

Farmor listede hovedet ud over den anden kant af stoleryggen for at overbevise sig om, at spisestuedøren var forsvarligt lukket, så dæmpede hun stemmen:

"Sådan at ligge sig ud med hinder helt åbenlyst – –. Ja, jeg tænker på Kristoffers penge."

"Akkurat mine egne ord til Frederik," erklærede fru Spagh. "Ikke én men mange gange har jeg varet dig ad, Frederik!"

Docenten blev mere og mere urolig:

"Så? – Jeg mindes dog ikke ret, Gotholdine – –"

Hun løftede hånden afbrydende:

"Du er dum, Frederik – sagde jeg –. Sæt, hun sætter ondt for os hos Kristoffer, så han holder op med tilskuddet. – Ikke sandt, Farmor, når man har fem – –"

"Hvad får I?" afbrød den gamle utålmodigt.

"Tolvhundrede om året." Gotholdine pudsede næsen rørt. "Det er pinagtigt, kan Farmor tro, at tage mod den almisse. Men det er ved Gud ikke for meget, når man sidder med fem børn på docentgage, og Kristoffer ikke har nogen – jeg mener børn."

Farmor jog strikkepinden i stramajbroderiet:

"Sludder! – Hvem tænker på den klat? – Kom her hen, docent, at jeg ikke ska' råve mig helt hæs." Hun drejede atter hovedet og spejdede mod døren, mens Spagh og Gotholdine nærmede sig stolen. – "Lad tingene gå sin gang, så går det immer skidt," hviskede hun indtrængende.

Gotholdine og Spagh så uforstående på hinanden.

"Gu' er I dumme – det er ikke til at begribe!" Hun halede pinden til sig og borede den ind i strikkestrømpen. – – "Kristoffer, han finder sig vel inte i enhver slags ting, hva'?"

"Næ, det gør han ikke," erklærede Spagh med stor sikkerhed; nu dæmrede det for ham. "Næ, absolut ikke. En militær og – –"

"Det gælder bare om at *konstantere*." Hun flyttede øjnene fra det ene af de to spændt lyttende ansigter til det andet. "Det ka' I da forstå?"

Gotholdine nikkede eftertænksomt:

"Ja – javist – konsateret – –"

Farmor blinkede ivrigt.

"Præcis! – Og så inte la' hinder mærke noget."

Spagh rettede ryggen og tog om Gotholdines arm.

"Nu er jeg fuldstændig med – hvad siger du?"

Hun tørrede næsetippen, og der var tvivl i stemmen:

"Ja – kunne man bare – –"

"Bare," vrængede den gamle og vrikkede arrigt i sædet. – "Jamen, man bruger sine øjne – man *konstanterer*. – Ja, og så hedder det: ud a' huset og ud a' testamentet! – Ja – hm! – I ska' da osse ha' det ind med en sløv, I to."

Gotholdine støttede albuen mod en stoleryg og skuede ud over haven i fjerne tanker. Det var åbenbart, at der rullede sig lokkende drømmebilleder op for hendes indre øje. De smalle læber skiltes, så gule tænder skinnede frem:

"Ja, kunne man blot – –"

Der blev et øjeblik tyst i værelset. Annelises latter trængte dæmpet ind fra spisestuen; så lød et svup af en prop, der røg ud af flaskehalsen.

Den gamle rørte på sig og sparkede til skamlen.

"Og nu vil jeg ind til mit eget og ligge mig. Ka'ske du vil gi' mig en arm, Gotholdine."

Hun nærmede sig ilsomt, mens Spagh fiskede krykkestokken op; den var faldet på gulvet.

"Så, hiv lidt i mig. Det kniver immer at komme på benene."

Hun blev lettet op af lænestolen. Med stokken i højre hånd og Gotholdine under venstre arm hinkede den mumieagtige gamle kone gennem havestuen. Midt på gulvet standsede hun.

"Det ta'r pustet fra mig – usj! – Jeg ved inte, hva' det er, men jeg ka'tte forsone mig med hinder, den fattigmandstøs, der stadser sig op i silke og musseline." Hun rokkede atter et par

skridt frem. "Det gefalder mig inte. – Det er li'som mod naturens orden."

Ved døren vendte hun sig atter. – "La' tingene gå sin gang, si'er jeg, så går det immer skidt. – Vist gør det så."

Og dermed lukkede døren sig efter hende og Gotholdine.

Tredje kapitel

Aftenen skred, og solen sank bag den fjerne skovstribe. Havestuen lå nu i tusmørke, men udenfor hang de lyse nætters halvskær fra den rene dybblå himmel. Enkelte stjerner blinkede mat gennem den klare æterluft; lyse, skære grønliggule farver hævede sig som lette penselstrejf over parkens trætoppe i nordost – det var fuldmånen, der steg over landet.

I den åbne dør, lænet mod karmen, stod docent Spagh. Hans blik flakkede henover havens træer og buske og over de grønne dugperlende plæner; men øjnene fattede ikke naturens dejlighed, hjernen arbejdede med sære tanker.

Det er med tanker som med baciller – ens egne, de man til daglig går og tumler med, kan være plagsomme nok; de, der tilføres udefra, har nu og da ligesom mere magt.

Sådan en tilført tanke kan eje en egen evne til at bide sig fast, vokse, skyde andre tanker til side, brede sig og blive til en *fiks idé*; og så er den farlig. Docenten led under en sådan idé – den havde allerede godt tag i hans sjæl og holdt tænkeevnen fangen.

Et par hastige småsnøft fangede hans opmærksomhed – det var et pindsvin, der listede tværs over havegangen ved stentrappens fod. Spagh gik ind i stuen, kløede sig i skægget og slog ud med hænderne, som holdt han diskussion med sig selv.

Så gik spisestuedøren op. Fru Tønder kom ind, fulgt af Annelise og Jørgen, der bar en tændt lampe.

"Sæt den dér på bordet, Jørgen," sagde jægermesterinden. Hun så sig om. – "Nå, Farmor er nok gået i seng?"

Spagh nærmede sig; stemmen røbede bestræbelse efter at være elskværdig:

"Ja – Farmor gik ind til sit eget, som hun sagde. Lidt træt var den gamle jo. – Jeg skulle hilse og sige godnat."

Annelise smilede ironisk.

"Tænk, sagde den kære gamle det? – Tusind tak!"

"Jeg skal vel også tænde standlampen i fars hjørne?" spurgte Jørgen.

"Ja, gør du det." Fru Tønder gik tilbage til spisestuedøren – "Kom kun, Gorm. Farmor har lagt sig."

Jægermesteren trampede øjeblikkelig ind:

"Nå, nu kan man da ha' det lidt rart." Han satte sig ved sit lille bord mellem kakkelovnen og vinduet, hældte skakbrikkerne i skuffen og flyttede brættet ned på gulvet. Så stoppede han en mellemlang pibe, tændte og satte sig atter til borgeleje i lænestolen.

Spagh forsøgte at indlede en samtale med Annelise:

"Mærkværdigt med sådan en gammel dame som Farmor. En rent ud forbløffende livskraft i en næsten toogfirsindstyveårig!"

Annelise slog samme tone an.

"Ja, hende må vi virkelig beundre, hr. Spagh."

"Idealet af et familieoverhoved," kom det fra Jørgen; han anbragte glasset under standlampens skærm.

Docenten trak på skulderen og gjorde omkring; der var åbenbart ingen rigtig sangbund for venskabelig meningsudveksling. Han nærmede sig svogeren.

"Nå, du vil ikke spille skak mere?"

"Næ – jeg – æ – jeg ta'r mig helst en kabale – ellers tak!"

Jægermesteren fandt spillene frem af bordskuffen, blandede omhyggeligt, tog af og spredte kortene foran sig under hyppig fugten af tommelfingeren. Spagh drev lidt usikkert om og endte atter ved havedøren.

Fru Tønder anbragte sig i den røde plysses sofa med Annelise.

"Du har det nok ligesom børn: humøret slår ikke til, når det lakker mod sengetid."

Annelise sukkede og rystede på hovedet.

"Nej, det er slet ikke sådan. Men jeg bliver så melankolsk hver gang, jeg tænker på, at nu er ferien snart forbi. Jeg har jo glædet mig så ubeskriveligt – jeg kan slet ikke tåle, at dagene dør for mig."

"Stakkels lille!" Fru Tønder klappede medfølende hendes hånd.

"Ja, for jeg føler det, ligesom når jeg har en dejlig blomst, jeg glæder mig til skal springe ud. Og næppe er det sket, førend bladene begynder at falme og falde af – ét efter ét." Hun sukkede atter dybt. "Så er det forbi – dér sidder man til sidst med den nøgne stilk i hånden."

Jørgen stod bag sofaen og lænede sig ind mellem de to damer.

"Å, Annelise – lad være med at sige det sådan på den måde. Det er ikke til at holde ud at høre på. – Vi har da mange dage igen," føjede han hurtigt til. "Tolv – elleve – ti mener jeg. Og du skal få det storartet. I morgen rider vi til vandmøllen."

"Du er meget kær, Jørgen." Annelise smilede op til ham. "Men du husker nok, i morgen er det familiedag – til ære for husguderne."

"Ja, det var sødt og betænksomt." Fru Tønder nikkede bifaldende. – "Nå, og så kommer der vel også andre ferier. Her er du altid velkommen, min ven."

Annelise bøjede sig mod jægermesterinden og dæmpede stemmen:

"Nej, jeg er ikke. Jeg bringer blot splid og misstemning."

"Å snak!" udbrød Jørgen. Han så bagud efter onklen, som stadig stod i havedøren. Så føjede han hviskende til: "Hvem bryder sig om snogene?"

"Nå – nå, Jørgen!" tyssede moderen.

Annelise fortsatte:

"De ligefrem hader mig. Ja, og Farmor kan heller ikke tåle synet af mig. – Hvad jeg siger eller gør, så er det galt; og kunne de ikke finde på noget at rapportere ind til – –"

Døren i den anden ende af stuen knirkede. Det var Gotholdine, der vendte tilbage. Hun kvidrede muntert:

"Nu har jeg hjulpet Farmor i seng. – Hvad hun har af kræfter, den kære gamle – en energi!"

Jægermesteren vendte hovedet og brummede:

"Jo, det skulle du fortælle mig lidt om!" Så spillede han videre.

Fru Spagh styrede mod kaminens øgruppe, elskværdigt smilende. Docenten slog følge med hende fra døren.

"Nå, dér sidder I nok så hyggeligt. Det er næsten synd at forstyrre – –"

Fru Tønder drejede en lænestol.

"Sæt jer dog ned. – Vil I have en whist?"

Fru Spagh så deltagende over mod Annelise.

"Du er vist alt for træt. Sådan som du har strejfet rundt i mark og skov."

"Absolut for træt til whist," erklærede Annelise kort.

Jægermesteren vendte sig på stolen:

"Hør – æ – Jørgen!"

Jørgen rettede sig og gik mod ham.

"Ja, far?"

"Det er den – æ – runde; udhusene, ikke sandt? – Jeg sidder så godt. Hva' – æ – min dreng, du kunne da nok –?"

Jørgen knappede jakken:

"Det manglede bare – selvfølgelig. Så længe jeg er hjemme, skal jeg nok besørge det hver aften." Han så hen til Annelise i sofaen.

Jægermesteren rejste sig og slog pibehovedet ud i kakkelovnen.

"Det er nærmest ild og lys, hva'? – Og så – æ – se til, at røgteren, den svenske svinehund, ikke sidder og solder med karlene og – æ – pigerne. Det kunne ligne ham at ha' købt – æ – brændevin."

Jørgen gik tøvende mod døren og vendte sig dér:

"Du – Annelise!"

Hun kiggede til ham over sofaryggen:

"Ja, hvad er der, Jørgen?"

"Det – hm! – det kunne vel ikke more dig at gøre runden med?"

Men fru Tønder tog straks affære.

"Vil du nu lade hende være i fred, Jørgen. – Du hører jo, hun er træt."

Jørgen gik ud på trappen, vendte sig så atter.

"Jamen, månen er lige kommet op – den står over fjorden, Annelise, storartet!"

Gotholdine stirrede sværmerisk frem for sig.

"Tænk – fuldmåneskin! – Det er næsten for fristende. På mig har fuldmånen altid virket sådan – sådan –. Frederik, *kan* du huske i Søllerød? – Ja, det er rigtignok længe siden."

Spagh havde sat sig; han stirrede uforstående på sin ægtehalvdel.

"Hvadbehager? – Søllerød? – Jo, hm! – selvfølgelig."

Annelise smilede ironisk til svigerinden.

"Jeg kan så godt tænke mig dig og docenten i Søllerød ved fuldmånetider. – Nå, og du synes altså, jeg skulle gøre den runde sammen med Jørgen?"

Gotholdine nikkede; der var lutter sødme i hendes smil.

"Jeg *er* jo meget liberal; ungdom er ungdom, siger jeg altid. – Det ved du godt, Frederik. Man kan såmænd tidsnok blive gammel og adstadig."

Jørgen triumferede.

"Dér kan du selv høre, Annelise. – Kommer du så?"

Men Annelises ansigt blev strengt og hun lagde armene overkors.

"Jørgen, Jørgen! – Du og din tante er lige blottede for moralske begreber. – En ung, gift kone og en mand på treogtyve – –. Nu har jeg aldrig hørt noget så frygteligt! Og netop som månen står op! Har I da ganske mistet al anstændighedsfølelse?"

Hun lo, men Jørgen drejede sig ærgerlig på hælen.

"Å vrøvl!" Så skyndte han sig ned ad stentrappen.

Fru Tønder klappede Annelises hånd:

"Fuldstændig rigtigt, min ven! – Det er det, jeg altid har sagt, Annelise er både sat og fornuftig."

Spagh bøjede sig dybt og anerkendende.

"Oberstinden viser en forbavsende resignation."

Der lød tung trampen i den anden ende af stuen; det var jægermesteren, der i ilsomt tempo bevægede sig mod vinduet og smækkede det op.

"Å Jørgen! – æ – å hør, Jørgen!" Han råbte ud i den stille nat, og Jørgen halloede til svar. – "Glem ikke at se til de polske piger i smedehuset, hva'? – Dørene skal være låset efter solnedgang – tak min dreng!"

Han gik tilbage, men lod vinduet stå åbent.

"Det er den – æ – ny forordning," føjede han til og fordybede sig atter i kabalen.

Annelise lo:

"Døren låset – men vinduerne?"

"Hvad siger du, Annelise – vinduerne? Jamen – æ – dem står der allensfals ikke noget om i forordningen."

"Så skal det stort hjælpe! – Hvad, tante Bertha?" Fru Tønder smilede og trak på skuldrene.

"Den erfaring, De har – forbavsende!" Det var Spagh, der ikke kunne dy sig, Gotholdine stødte til ham med foden.

"Lidt fantasi er såmænd alt, hvad man behøver, hr. docent," mente Annelise.

"Hvis I har lyst til en whist –?" Jægermesterinden havde øvelse i at virke som lynafleder.

"Ja, hvad – tre små rubbere." Spagh elskede kortspil, og han var mere end villig. "Er du med, Gotholdine? Vi kan jo spille med blind, til Jørgen kommer."

"Næ, Frederik, vi går hellere op til os selv. Vi har noget at tale om, ved du nok." – Hun rejste sig. "Godnat, kære Bertha! –

Godnat, kære Annelise."

"Godnat, *kære* Gotholdine."

Fru Tønder gik hen til kaminen og tændte et af lysene.

"Her er jeres stage. – Nå, god nat og sov vel."

Fru Spagh skred gennem den lange stue med lyset i sin hånd, docenten fulgte hende i hælene.

"God nat med jer!" brummede jægermesteren, da de passerede hans stol.

"God nat, kære Gorm – og glem nu ikke at ønske."

"God nat, svoger."

Døren lukkede sig efter parret.

Det føltes, som fyldtes det store rum med fred og ro.

Annelise sukkede lettet, Tønder lagde sig mægtigt gabende tilbage i lænestolen:

"Uf ja – nu kan man da begynde at tænke i fred," erklærede han; et øjeblik efter sank hagen og det grå skæg ned på brystet.

"Vi sidder vel lidt endnu?" foreslog jægermesterinden. Hun bøjede sig og hentede en flad kurv frem under bordet. Den var fuld af strømper, der trængte til stopning, uldgarnsvindsler og lignende. Den blev anbragt i sofaen mellem hende og Annelise. – "Aftenen, det er nu min bedste tid."

"Å ja, hvor er det hyggeligt!" Annelise var faldet lidt hen i drømmerier, nu kvikkede hun sig op. – "Jeg hjælper med." Hun halede et par lange brune, skotske strømper frem og stak hånden undersøgende ind i den ene. – "Det kan man da se er Jørgens – sikken et hul på den hæl; lad mig stoppe det."

"Tak skal du have, min ven. – Kan du finde uldgarn, der passer?"

"Lad bare mig, her er jo alle mulige nuancer. – Hvor har man det godt – akkurat som i gamle dage." De arbejdede lidt i tavshed. – "Jeg bliver så ond, tante Bertha, når jeg er sammen med de to. Jeg kan ikke holde på elskværdigheden, og så bebrejder jeg mig det altid bagefter."

Fru Tønder havde venstre hånd begravet i en grå, hjemmestrikket sok af vældige dimensioner; i tåen gabede et hul. Hun rystede på hovedet – der var mange stopninger i forvejen; kunne det lønne sig at lave én til? Hun tog fat.

"Du må altid huske på, lille Annelise, hvor skuffede de blev, da Kristoffer giftede sig igen. – De sidder jo hårdt i det, og din mand er rig."

"Ingen kan da påstå, jeg fiskede efter Kristoffer. – Tre gange sagde jeg nej."

Fru Tønder nikkede beroligende.

"Javist, min ven, det ved vi alle sammen så godt. Og du kan jo ikke gøre ved, at I har det så meget bedre end Gotholdine med sine fem børn og halvfjerde tusind i gage. Men det gør hende nu engang så bitter."

"Hun skulle misunde mig! – Sikken lykke!" Annelise sænkede strømpen og stirrede ind i lampen. – "Næ, når jeg tænker på den gang, jeg malede porcelæn, og Rebecca sad på sit sagførerkontor."

"Var det så meget bedre?"

Annelise smilede:

"Vi havde da vores frihed. – Å, så hyggeligt der var i de små stuer i Dyrkøb lige overfor Frue Kirke. – Jeg holdt dem rene, jeg var stuepige, og Rebecca kokkepige. Ja, for det meste arbejde med porcelænet kunne jeg jo besørge hjemme, og Rebecca kom

først halv fem." Hun stoppede videre og munden gik om kap med nålen. – "Fint og rent, det skulle jeg nok sørge for, og indkøb til middagen havde jeg også besørget – –"

"Nå, men Rebecca skulle lave maden?"

"Der var det i vejen, at jeg aldrig kunne røre en mundfuld af den mad, jeg selv havde lavet – jeg *kunne* ikke. Hvordan kokkepigerne bærer sig ad med at blive så tykke, det har jeg aldrig forstået. – Og spise *skulle* jeg – så meget, jeg blot kunne orke."

"Ja, du var meget klein i de tider; vi var så bange for brystsyge."

Annelise lo:

"Nå, det har ingen fare. – Jeg er forresten slank endnu – som en ålekvabbe, endda jeg har appetit som en høstkarl." Hun faldt atter i tanker med øjnene mod lampen. "Å ja – dengang!" Hendes stemme blev efterhånden hård og blikket vredt. – "Vi havde da ikke hver time på dagen fuld af hensyn til sådan et – et mandfolk med opstrøget overskæg og prætentioner." Fru Tønder lo. – "Ja, du vil ikke tro det, men nu har jeg været gift i tre år; for mig er han altid oberstløjtnant Kall. – Jeg vænner mig aldrig til det!"

Det klukkede stadig i jægermesterinden:

"Hvad er det, du aldrig vænner dig til?"

Annelise ventede lidt med svaret og klippede enden af uldgarnet, for stopningen var færdig.

"Jeg generer mig. – Jo, hver gang jeg skal i seng, kommer det over mig. Jeg synes, det er et fremmed mandfolk, som jeg sådan er ansat hos – som selskabsdame eller jeg ved ikke, hvad jeg skal

kalde det." Der kom farve op i hendes blege ansigt, og hun så til siden. "Det er ikke sådan at forklare, tante Bertha."

Fru Tønder betragtede hende stærkt interesseret.

"Du kan tro, Annelise, det er aldersforskellen, der gør det!"

Annelise drejede hovedet rask imod fru Tønder.

"Såmænd er det ej. – Hvis jeg var gift med brumbassen derhenne, så tror jeg slet ikke, det ville genere mig. – Han er vel snart tres, ikke?"

"Toogtres. – Nå, det ville ikke genere dig?"

"Ikke halvt så meget." De lo begge. Men straks efter rynkede Annelise øjenbrynene, og stemmen blev irriteret. – "Og så at skulle finde sig i stikpiller af de to – ligefrem blive mistænkt for – for jeg ved ikke hvad. Bare fordi jeg går på fisketur med Jørgen – og ikke fanger noget!"

Hun trak den anden lange strømpe ud af kurven med et ryk og smøgede den over hånden op til albuen.

Fru Tønder lod stopperiet hvile og lænede sig tilbage.

"Bryd dig aldrig det mindste om, hvad de to siger – eller Farmor. Så længe du ikke gør noget, som Kristoffer kan bebrejde dig – –"

"Bebrejde mig?" Annelise trak brynene til vejrs. – "Hvad i alverden skulle det være?"

Fru Tønder klappede hendes hånd beroligende:

"Der *er* jo ikke noget – det ved jeg meget godt, min ven."

De sad lidt i tavshed. Bag dem lød jægermesterens dybe, regelmæssige: "Ah – puh! – – Ah – puh!"

I Annelises sind arbejdede vrede og bitterhed sig stadig stærkere til vejrs; endelig slap det ud i hastige ord:

"Han skulle såmænd beklage sig over mig! – Næ, han er virkelig den, der er gået af med gevinsten. – Forkælet og plejet og passet både af Rebecca og mig. En husholderske og en – en kone, det fik han da på samme tid, dengang han giftede sig."

"Han er såmænd også både tilfreds og taknemmelig, Annelise. Det ved jeg da både af breve og fra ham selv."

"Taknemmelig? – Næ, det er os, der skal være taknemmelige. Rebecca gør ham aldrig tilpas, og jeg – mig bebrejder han, at jeg er – er kold, og mangler *temperament* – og det gør jeg også. – – Uf, hvor det er væmmeligt!" føjede hun til og lænede sig tilbage med et udtryk af håbløshed og modbydelighed. Lidt efter hviskede hun for sig selv: "Til at få ondt af – bare jeg tænker på det!" Hun rystede i tavshed på hovedet. Så blev hun atter heftig. – "Beklage sig, Kristoffer! – Jamen, gør han da det?"

Fru Tønder var vant til at være stødpude overfor hidsige udbrud, og dem faldt der mange af på Rugholm. Hendes godmodige natur, sjældent svigtende venlighed og blide stemme virkede som en bølgedæmper, overfor hvilken vredeseksplosioner hurtigt mattedes. Hun så mildt på Annelise og løftede en blød og buttet hånd afværgende.

"Vist ikke nej. Og det kommer han jo heller aldrig til, det ved jeg så godt. – Nå, men det er nu engang sådan, at når en halvgammel mand gifter sig med en purung pige, så ligefrem *venter* folk, at han skal få noget at – at beklage sig over. De næsten lurer på det mange gange. Og nu her, hvor der netop er en jævnaldrende – –"

Annelise hoppede i sofaen, pludselig i godt humør, og hendes øjne blinkede muntert.

"Ja, er det ikke storartet, at det just skal være Jørgen og mig, som Gotholdine og Farmor og den snogede docent skumler over." Hun brast i latter. – "Gud, hvor det i grunden morer mig!"

Jægermesteren vågnede i sin lænestol med et sæt og gav sig straks til at fortsætte kabalen. Et øjeblik efter sank han atter hen.

Fru Tønder betragtede Annelise med forundring; munterheden forekom hende noget umotiveret.

"Du må rigtignok have en god samvittighed, min ven, med sådan en frejdig latter."

Annelises latterudbrud flød over i et stort smil: "Ja, hvad skulle den blive dårlig af?"

"Nå – næ – hm! – Jeg har rent ud sommetider været bange for, at Jørgen skulle forelske sig i dig."

Forbavselse prægede Annelises ansigt:

"Jørgen, forelsket i mig? – Jamen, det har han da rigtignok altid været."

Det gav et sæt i jægermesterinden:

"Nej, men – hvad er det, du siger? – Og du selv? Du er da gudskelov ikke forelsket i ham, vel?"

"Om jeg er?" Hele ansigtet strålede i skælmeri. – "Herregud, tante Bertha, Jørgen og jeg har jo altid elsket hinanden – lige fra jeg var så lille. Men det må du da for længst have vidst."

Fru Tønder blev mere og mere perpleks.

"Jeg? – Nå ja, da han var fjorten og du tolv. – Men det troede jeg rigtignok var gået over for længe siden."

Annelise blev helt højtidelig.

"Sådan noget går aldrig over! – Og hvis du tror, jeg skjulte det for Kristoffer – – Lige rent ud sagde jeg det til ham, da han

havde friet to gange og kom igen – forklarede ham det hele. Men han lo bare ad min forklaring. – Gud, hvor er de indbildske, den slags mandfolk! – Nå, vi var jo forfærdelig fattige – Rebecca og jeg, og dertil kom så, at lægen helt forbød mig at male porcelæn længere – –"

"Ja, det kan jeg nok huske; din ryg kunne ikke tåle, at du sad længe foroverbøjet."

Annelise nikkede.

"Jeg måtte jo ende med at falde Rebecca til byrde, og hun tjente kun femogtres kroner om måneden, staklen. Nå, og da så Jørgen pressede på – –"

Fru Tønder så atter forvildet ud:

"Jørgen? – Du mener vel Kristoffer?"

"Nej, *Jørgen*. – Rebecca havde skrevet om frieriet og lagt det hele frem. Vi havde slet ingen forhåbninger, han og jeg. – Underforvalter på en skotsk herregård, ikke sandt?"

"Ja, Gud bedre det!" sukkede jægermesterinden.

Annelise lod hænderne håbløst falde i sit skød:

"Nå – hvad – så endte det altså, som det gjorde."

De to kvinder sad lidt og syslede med egne tanker, så fortsatte fru Tønder:

"Og Kristoffer har virkelig sådan en tillid til dig, at han sender dig på en tre ugers ferietur lige over til den mand, han ved, du er – har været forelsket i? – Det må jeg sige!"

Annelise trak det ene ben op under kjolen og bøjede sig fortroligt mod jægermesterinden.

"Å, sådan var det nu heller ikke. – Jeg havde ingen anelse om, at Jørgen var her, da jeg rejste fra København. Jeg troede, han endnu var i Skotland. Derfor blev jeg også så frygtelig glad, da

han stod på banegården. Jeg var lige ved at gøre skandale. – Jo, for jeg begyndte at græde af bare lykke."

Fru Tønder flyttede sig uroligt i sædet og tog om pandehåret.

"Men du forbarmende! – Det er jo som en lunte og en krudttønde!"

"Hvordan mener du?"

"Ih, jeg mener – her går I to forelskede mennesker på enogtyve og treogtyve omkring med hinanden, dag ud og dag ind, morgen og aften – –"

Annelises ansigt udtrykte stor lykke.

"Ja, noget så dejligt! Og derfor er jeg også lige ved at fortvivle, hver gang der dør en dag af ferien."

Fru Tønder så meget indtrængende på hende.

"Og du er helt sikker på dig selv? Du kunne slet ikke tænke på, at – at der kunne ske noget – jeg mener noget, som gik Kristoffers ære for nær? Jeg mener – –"

"Jeg ved så godt, hvad du mener – sådan noget som mellem ægtefæller?" Fru Tønder nikkede, og Annelise lo. – "Jeg vil ikke helt svare for Jørgen, han er dog kun et mandfolk. Men hvad mig angår –" hendes stemme blev stærk og hun pressede hænderne sammen i skødet. – "Jeg elsker Jørgen alt for højt til at ville udsætte vores kærlighed for at – at blive tilsølet!"

Fru Tønder rystede på hovedet.

"Tilsølet? – Jeg forstår vist ikke rigtig – –"

"Så – ikke?" Annelise så noget forbavset ud. "Det er da ellers let nok at forstå, synes jeg. – Jeg skulle måske risikere at finde Jørgen lige så ækel som Kristoffer? Jeg skulle risikere at komme til at hade ham – –"

"Hallo! – Hvordan går det?" Jørgens glade røst lød ind ad vinduet.

Jægermesteren vågnede med et vældigt snork, og Annelise sprang op fra sofaen.

"Jamen, jeg har dog ret?" afsluttede hun samtalen og gik med lette trin og et glad ansigt mod havedøren, hvor Jørgen nu viste sig.

Fru Tønder gik også frem på gulvet, stod så stille med hænderne om panden:

"Næ, aldrig i mine levedage – –!" hviskede hun.

Annelise og Jørgen kom tværs gennem stuen arm i arm.

"Nå, gik runden godt? – Lukket og slukket, de polske piger i seng, og Nero sluppet løs?"

Han trykkede hendes arm ind til sig og så hende bedende ind i øjnene.

"Å et måneskin, Annelise – –!"

Hun lo og virrede med hovedet. Jægermesteren gabede højlydt.

"Å ja – æ – er klokken mange, mutter?" Han skrabede kortene ned i bordskuffen og strakte ugideligt lemmer og krop.

Fru Tønder klappede i hænderne:

"Sengetid for os alle sammen. Værs'god, nu tænder jeg dit lys, Annelise." Hun hentede to stager ned fra kaminkonsollen.

Jørgen så helt fortvivlet ud.

"Jamen – bare fem minutter. Nu har jeg spildt det halve af aftenen med den runde. Annelise, du ved slet ikke – –"

Hun smilede ham ind i ansigtet med hænderne på hans skuldre:

"Jeg ved det hele – fuldmåne over fjorden – –"

"Ja, og nattergalene – den ene sidder i granlunden, den anden –"

Fru Tønder truede ad ham.

"Over med dig i din egen fløj. Værs'god! – God nat, min dreng. – God nat, Annelise."

"Godnat, kære tante Bertha!" Annelise kyssede hende på begge kinder; så rakte hun Jørgen hånden. "God nat, min ven."

"Annelise!" Hans stemme lød såre bebrejdende.

"Nå, jaja da – –" Hun drejede hovedet mod jægermesteren, der netop vendte ryggen til; så forklarede hun fru Tønder sagen med dæmpet stemme. – "Jeg er gået med til et kys morgen og aften, sådan som mellem søskende; det synes jeg kun er rimeligt, så længe som vi har kendt hinanden, ikke?" Fru Tønder skottede bagud efter manden, der hængte piben på hjortegeviret. Så indskrænkede hun sig til hovedrystende at iagttage begivenhedernes gang. – "Nå, kom så da!" lo Annelise. "Hænderne på ryggen, værs'god, som reglementet byder." De bøjede sig frem og kyssede hinanden, stod så lidt og smilede – Annelise helt fornøjet, Jørgen snarest bedrøvet. Så tog hun sit lys og gik til jægermesteren.

"God nat, onkel Brumbasse, og sov vel!"

"God nat, Annelise! Du er – æ – en pokkers sød pige."

"*Kone!*" rettede hun.

"Kone, javel."

Han kyssede hende på panden, hvorpå Annelise atter krydsede stuen igennem med venlige nik til Jørgen og tante Bertha.

Den unge mand stod helt fortabt og fulgte hende med øjnene. Og da hun nåede døren, var han efter hende med et par

lange skridt:

"Der var bare én ting, Annelise – –"

Men fru Tønder klappede energisk i hænderne:

"Næ, vil du nu se at komme over til dig selv, og det i en fart!"

Annelise forsvandt leende ind i sit gæsteværelse – det største og fineste på Rugholm – ved siden af spisestuen og med dør ind til den store sal.

"Nå Jørgen –?" Fru Tønder pegede på havedøren. "Nu ingen dumheder, min dreng!"

Han marcherede afsted med et melankolsk ansigt; jægermesterinden sukkede lettet og vendte sig mod ægtefællen.

"Puh! – Nu kan vi da gå roligt i seng, Gorm." Hun låsede havestuedøren omhyggeligt og hentede lysestagen.

Jægermesteren gnikkede med knoerne i øjnene og gabede.

"Nu glemte jeg alligevel at spørge Jørgen – de – æ – de polske piger – –"

"Havde jeg ikke andre bekymringer end de polske piger, så –" Hun slukkede begge lamperne og gik mod døren. – "Kom nu, Gorm!"

Døren lukkede sig efter parret.

Havesalen lå tavs og tom. Men et vindue stod åbent, og ind ad det trængte nattergalens sang – høje, perlende triller, melodiske jodletoner, småkluk og fløjt højt oppe i diskanten. Koglende og lokkende lød den lille fjedrede sangers elskovskvad ud over have og park, hvor hvert træ, hver blomst stod stille sitrende i sommernattens elverdans, omflydt af fuldmånens lysende sølv – – –

Fjerde kapitel

Annelise kunne slet ikke sove.

Sengen, stor og bred, bygget af lysbroget blankpoleret birketræ, stod med hovedgærdet mod væggens midte ud i stuen. Fire tynde søjler med krydsstænger foroven bar en lyseblå sirtses himmel med lange gardiner i hjørnerne. Samme slags sirtses gardiner prydede de to vinduesfag, der vendte ud mod gårdspladsen.

Om vinteren var rummet dagligværelse, for det var lunt, let at opvarme og med dør ind til spisestuen; men henad sommeren flyttedes de fleste møbler ind i havesalen, og stadsgæstesengen sattes op. Dog enkelte sværere ting blev stående året rundt.

Som nu i hjørnet derovre, det underlige sekskantede gammeldags mahogniskab, der foroven endte i et kort, cylindrisk tårn. Rundt om tårngangen stod Thorvaldsens tolv apostle i hvid biskuit og Jesus med korset øverst oppe. Langs væggen på den anden side af døren ind til havestuen bredte sig et gammeldags bogskab, også af mahogni, tungt og klodset. Et udskåret uglehoved med gule glasøjne skuede alvorligt ned i stuen fra hver side af skabsgesimsen, mens en melankolsk H. C. Andersen-buste af gibs dominerede på midten.

Desuden var der et brunt fyrretræs klædeskab og et hvidlakeret toiletbord samt servanten – det var just ikke gennemført møbelstil, der prægede værelset. Men så hyggeligt man havde det derinde, især når solen strålede ind gennem de små ruder, og man sad i jægermesterens slidte læderlænestol,

der var anbragt i vinduesforhøjningen – en ypperlig observationspost for den, der skulle holde øje med, hvad der foregik på gårdspladsen.

Et dejligt værelse – om dagen at sige. For når først mørket faldt på, svandt rigtignok hyggeligheden. Det var, ligesom om lange sære skygger krøb frem fra krogene og rakte ud efter hinanden; det kunne hviske og pusle inde under mahogniskabet og langs loftsgesimsen –

Annelise holdt ikke af værelset, skønt hun følte sig meget beæret over at bo derinde. Hun plejede at hoppe rask op i sengen, slukke lyset, rulle sig sammen med tæppet over ørene og klemme øjnene i; og da hun gerne var dødtræt, fik søvnen hurtigt tag i hende.

Men denne nat var det rent galt.

Spilvågen lå Annelise under tæppet, indtil hun dampede af varme; hun måtte have luft. Lyset blev atter tændt og et vindue lukket op. Så lå hun på ryggen med hænderne under det rødbrune hår og de bare ben stikkende frem under natchemisen; for tæppet var sparket ned i fodenden af sengen.

Men det kunne ikke gå an at lade lyset brænde; den økonomiske jægermesterinde tog altid mål af lysestumperne i stagerne, når de hver formiddag stilledes på rad over kaminen.

Annelise slukkede det atter.

Der var jo helt lyst i værelset alligevel, for måneskæret faldt ind ad vinduerne og tegnede hvidt skinnende, firkantede klatter på det mørktbejdsede gulv. Apostlene og Jesus strålede som sølv; selv over H. C. Andersens støvede kæmpenæse lå et strejf af måneglans.

Han stod deroppe på skabet og fløjtede. – Annelise huskede, som var det sket forleden dag, at Jørgen krøb op på trappestigen og borede busten bordklokkens spidse håndtag ind mellem læberne. Så blæste H. C. Andersen på trompet, og det så mageløst grinagtigt ud. Men der vankede et par snurrende lussinger til Jørgen, for jægermesteren blev hidsig. Dog hullet blev, hvor det var, og i stedet for at blæse trompet, stod den skikkelige digter fremtidig deroppe og fløjtede.

Herregården Rugholm havde været tilværelsens tyngdepunkt for Annelise gennem hele hendes barndom. Hun var ikke født endnu, da moderen som fattig enke flyttede til den lille købstad trekvart mil borte. Det kneb nok at holde sulten fra hjemmet og kulden med vinterdage; men værre var det blevet, om jægermesterinden ikke havde rakt enken en hjælpende hånd.

Ja, som tiderne kan skifte!

I den stue, hvor Annelise for blot ti år tilbage ikke turde sætte sin fod uden med tøven og besjælet af ængstelse og ærefrygt, dér lå hun nu i stadssengen på jægermesterindens fineste bolster og med bekronet monogram på overlagenet!

Annelise smilede, men straks fo'r hun sammen – der var nogen, som rørte ved vinduet – noget der kradsede på ruden! Så svirrede en tung natsværmer ind mellem gardinerne og krydsede stuen igennem. Annelise sank atter beroliget hen i drømmerier. Hun trak tæppet over sig – ikke fordi hun frøs; men hvor natsværmere havde fri adgang, dér kunne myggene også danse ind for ikke at tale om langbenede Fandens rideheste [Note 1)] – – –

Blot hun dog kunne falde i søvn; men der var trolleri over det blege månelys – det mindede hende om den syge mands

ansigtsfarve, næsten lige så hvid med sorte skygger af et langt overskæg og hårtjavser ned i panden – – –

Nej, som Jørgen var brun – det var ikke til at tro. Arme, hals og ansigt. Var det kanel, farven mindede om? – Annelise smøgede et ærme op og lagde den ene tunge, rødbrune hårfletning op ad sin hvide hud – nej, det var naturligvis overdrevet, i den grad brun var han heller ikke!

Og så stærk og spændstig og rank! Vel var hun selv slank, men slet ikke mager og temmelig høj – – og som han kunne lette hende til vejrs og flytte hende over på den anden side af pigtrådshegnet ind mod skovkanten!

God og blød og hidsig og ligetil, akkurat som Gorm den Gamle. Du gode Gud, hvor hun elskede den dreng! Han skulle blot vide, hvor hun mangen gang længtes efter hans kys. Men ikke for nogen pris i verden turde hun røbe det – han kunne jo finde på hvadsomhelst.

Annelises fantasi begyndte at vandre ad vildsomme veje. Hun trak benene op under sig, lagde armene over ansigtet og klemte øjnene i – nej, nu *ville* hun sove!

I mejerifløjen boede Jørgen; to værelser havde han – en dagligstue med dør ud til gården og sovekammeret, hvis vinduer vendte mod køkkenhaven. Den lille lejlighed blev allerede indrettet til ham, da konfirmationen var overstået. – Indflytningen symboliserede springet fra dreng til mandfolk. De to værelser var genstand for jægermesterindens særlige røgt og pleje; altid stod de rede, luftige og rene for at modtage arvingen til Rugholm, selv om han – som nu for fjorten dage siden – uventet kom cyklende fra stationen, mens forældrene

troede ham ivrigt beskæftiget med at pløje og tilså skotske højlandsmarker.

Jørgen var et af de lykkelige mennesker, der altid har appetit til et godt måltid, og som kan sove, når som helst kroppen falder til hvile og øjnene lukkes.

Selv denne aften, da hans sind var så beklemt, hvor tankerne ophidset drejede rundt og rundt om gudinden Annelises underfulde gestalt – selv da kunne øjnene knap holde sig åbne et lille kvarter efter, at kinden var faldet til puden.

Endda havde han glemt at slukke lampen inde i dagligstuen, hvilket var så meget mærkeligere, som døren stod åben til soveværelset, og lampelyset skinnede ham lige i øjnene.

Omvendt af bjergene, der føder mus, er det oftest de små tilfældigheder, der i det virkelige liv skaber mægtige omvæltende begivenheder.

I ægteparret Tønders rummelige fællessovekammer havde jægermesteren allerede længe nydt en fredelig om ikke lydløs drømmetilværelse, mens fruen endnu sad ved skrivebordet ved vinduet med husholdningsbogen foran sig. Lange kolonner udgiftsposter havde hun regnet sammen, ligeledes posterne på indtægtssiden. Udbyttet fra køkken- og frugthave samt hønsegård var hendes særlige indtægt, og hermed bestredes det meste af husets indre drift. Jægermesterinden sukkede bekymret – sommergæster var en mærkbar udgift, selv om der ikke stadsedes særligt op. Og samtidig var æggepriserne faldet tolv øre pr. pund; stikkelsbær og ribs stod så lavt i markedskurs, at det knap kunne lønne sig at plukke bærrene og sende dem til købstaden – hvordan skulle det give balance?

Noget opklaredes de bekymrede husmodertræk ved tanken om den kunstige fjerkræavl. Først efter store og årlange betænkeligheder var fru Tønder skredet til anskaffelse af en hypermoderne udrugningsmaskine med tilhørende *couveuse*. – Jørgen havde købt apparaterne i Edinburgh og betalt dem med seks pund og ti shillings. Men så heldigt faldt det første forsøg ud, at toogtres af halvfjerds æg havde givet kyllinger; og nu i dag var et hold ællinger begyndt at krybe ud af de hvide runde hylstre, muntre og ædelystne, hver evige én. – Hvis det blev ved, så var der slet ingen fare for underbalance mere. Dog, uheld lurede altid!

Fru Tønders øjne søgte instinktmæssigt over til fløjen, hvor udklækningen foregik i det tidligere ostemagasin, og hendes blik fangedes af lysstrålerne fra Jørgens lampe.

Fru Tønder kendte sin søn for godt til ikke straks at ane uråd; hvis han ikke kunne sove, så måtte det stå rent galt til med hjerteroen! – Alle slags bekymringer, ikke mindst forårsaget ved Annelises aftenlige afsløringer, trængte ind på hendes moderlige sind; ængstelsen steg, da lyset stadig skinnede bag rullegardinet. Jægermesterinden kastede et sjal over skuldrene, listede tyst ud af soveværelset og over til Jørgens dør i fløjen.

Jørgen rullede just i gummihjulkupé med hvide heste for fra bryllupsfest. På bukken lå håndbagagen, og ved hans side lænede Annelise sig ømt smilende tilbage. Hun var iført en støvgrå *tailor-made* rejsedragt; de skulle over Berlin til Lago di Como. På Rugholms store stentrappe stod slægt og venner; ungdommen hev gamle støvler efter vognen eller kastede håndfulde ris, sådan som skik er i Skotland. Og nu smældede det mod kupéens bagsmæk – det var vel fætter Severin, det gale

bæst, der strittede med kartofler eller gulerødder! Annelise rettede sig forskrækket; atter knaldede projektilerne mod vognen – – Jørgen fo'r op i siddende stilling, revet ud af de dejlige drømme – –

"Jørgen! Jørgen!" kaldte moderens stemme.

Ud på gulvet sprang den unge mand, mens han endnu forvildet ordnede sovedragten om sig – var der ildløs eller indbrud måske? – Annelise var da ikke blevet syg?

Så lukkede han op, og moderen skred hastigt ind.

"Men Jørgen – er du sovet fra lampen?" Hendes stemme lød meget rolig, for hun kunne da nok se, at fyren ikke havde tænkt på ugerninger med de søvnforvirrede øjne.

"Å lampen – tænk, jeg troede, Annelise – –"

"Hvad troede du? – At det var Annelise – –?" Hendes stemme udtrykte så megen strenghed, den overhovedet kunne præstere. "Hvor i alverden, Jørgen –?"

Han blev pludselig spilvågen, blodet fo'r ham i kinderne.

"Hvad er det, du mener? – Du tror da ikke, at jeg skulle tro – at jeg kunne mene – –"

Han strøg sig gennem håret og så inderlig forfjamsket ud. – "Sådan som jeg vrøvler – jeg lå blot og drømte – –"

Jægermesterinden lukkede døren; hendes sind blev tungt af bekymring og hastigt groende mistanke. Her måtte skaffes klarhed, her måtte forebygges – hvis det da endnu var tidsnok!

"Sæt dig ned, Jørgen, og lad os tale lidt sammen."

"Vil du tale med mig? – Klokken er jo over ét!"

"Tag noget på dig, hvis du fryser – dine morgensko i det mindste; ja, for du går jo på de bare fødder."

Hun satte sig på sovesofaen – kammeraternes gæsteseng under feriebesøg – og sukkede dybt. Nu kendte hun sin vej; så smertelig ondt det end gjorde hende at skulle skilles fra sønnen – der var ingen vej udenom. Man havde pligter, man var et retskaffent menneske. Og når han virkelig kunne tro, at Annelise – – –

"Ser du, min dreng," han havde med nogen ængstelse sat sig ved siden af hende, "hjertets følelser er vi ikke herre over. Men kan man ikke undgå fristelser og farer på anden måde – så flygter man for dem."

"Jeg ved ikke rigtig, hvad du mener, mor."

"Du er forelsket i Annelise og hun i dig."

"Jamen, mor – –"

"Jeg ved det hele, for hun har fortalt mig det i aften."

"Har hun fortalt det? – Ja, det er også meget sandt." Han så frem for sig. – "Ja, jeg elsker hende sådan, at det ikke er til at beskrive!"

"Stakkels dreng!" Hun klappede ham på den brune hånd og rystede bedrøvet på hovedet. "Hvad skal det føre til?"

"Næ, hvad skal det føre til?" gentog han med bedrøvet stemme. Han følte en højst umandig trang til at lægge hovedet ind til moderens skulder og græde, sådan som han så ofte havde gjort som dreng. "Det var Rebecca, der skrev, at Annelise skulle komme på besøg; derfor var det, jeg kom farende – jeg kunne ikke lade være."

"Det var jo rent galt, så travlt som der netop nu må være på ejendommen derovre. – Hvordan i alverden du fik lov til at rejse, det er mig en gåde."

"Jeg sagde, min bedstefar var pludselig død," tilstod han angergiven. – "De kunne jo umuligt finde ud af det, tænkte jeg."

"Fy Jørgen, det var ikke fint – du som ellers aldrig lyver!"

"Jeg *kunne* ikke lade være. – – Jeg tænker altid på hende, mor. – Evig og altid er hun i mine tanker. Ja, og så må du huske, at i hele tre år havde jeg ikke set hende – tre år!"

Fru Tønder betragtede Jørgen med forskrækkede øjne – det var jo som en afgrund at skue ned i, den kærligheds tilståelse. Skulle ulykken afvendes, da måtte der rigtignok gribes til kraftige midler!

"Hør nu, hvad jeg har at sige dig, Jørgen, min egen dreng – og når jeg har sagt det, må jeg gå over igen, for hvis far vågner. Han aner ikke, jeg er her. – Du må rejse, Jørgen. Du pakker dit tøj i morgen tidlig og rejser med et-toget. Lige tilbage til dit arbejde og dine pligter. Hvad fremtiden bringer, det ved ingen af os, men jeg må værne om dig og om Annelise; det må du kunne forstå."

"Men mor – –"

"Nu har jeg sagt dig det, min dreng; og jeg ved, du lystrer din mors *befaling*." Hun rejste sig og kyssede ham på panden. "Godnat Jørgen!"

Så gik hun hurtigt ud; gråden sad hende i halsen. – Det udtryk af håbløs fortvivlelse, drengens ansigt udtrykte, var slet ikke til at udholde at se på.

Jørgen sad stille og stirrede på døren, der lige havde lukket sig efter moderen. Så lagde han sig på sofaen med ansigtet i sin arm og græd; hulkede, så hans store stærke krop sitrede derved.

Han skulle rejse! – Kun være sammen med hende endnu én gang til frokost og så afsted. – Måske atter en tre års adskillelse! – Lige så godt tage livet af sig med det samme! – Ikke se hendes dejlige brune øjne med de lange sorte øjenvipper, ikke flere kys morgen og aften – aldrig oftere have den lykke at løfte hende over pigtrådshegnet, føle hendes bløde, smidige slanke legeme mod sit bryst!

Han satte sig overende og knyttede hænderne. Men de slappedes hurtigt – der var ingen tænkelig mulighed for at være ulydig mod moderens befaling; det følte han, slet ingen!

Jørgen rejste sig, slukkede lampen og gik så træt og syg i sjælen ind i soveværelset.

Han satte sig på kanten af sengen med albuerne mod knæene og ansigtet i hænderne. Gennem døren ind til dagligstuen strømmede det hvide månelys. Nero tog på at glamme i retning af smedehuset. – Der luskede vel en af nabogårdens karle rundt om stedet for at lokke pigerne ud – – hvad vedkom det Jørgen?

Stille, sløvt og fortvivlet sad han dér. En time gik og to. Og ganske langsomt groede der noget op i ham, en beslutning, et instinktmæssigt energipres indvendig fra, noget der ikke lod sig tæmme. Forsigtigt og lydløst klædte han sig på, fik ansigtet vasket og håret redt. Da det var besørget, entrede han ud af vinduet, lod sig dumpe ned og stod nu i haven. Fuldmånen var sejlet op til toppen af sin himmelbue, haven lå lys som ved daggry. Neros glam lød stedse fjernere. – Hunden forfulgte åbenbart fredsforstyrreren hen ad landevejen. Men nattergalen sang ufortrødent sit elskovskvad, som den havde gjort det for timer siden.

Jørgen sneg sig langs husets græsrabat, den var blød og dæmpede lyden af skridt. Så nåede han frem til havetrappen og lirkede forsigtigt ved dørhåndtaget. Men nøglen var drejet om. Han spejdede langs facaden – dér stod netop et vindue åbent; brumbassen havde lukket det op, da han gav ordre til at låse de polske piger inde.

Espaliertremmerne var møre; da han entrede til vejrs, brast én af dem. Men Jørgen stod dog i havestuen uden at have gjort al for megen støj, og han åndede tungt. – Nu kom det værste, hvad ville Annelise sige?

Der var kun halvmørkt i salen, og han klarede vejen til gæsteværelsets dør uden at røre et møbel.

Jørgen stod stille og pressede hænderne mod brystet – sådan som hjertet hamrede derinde! – Så bankede han dæmpet på:

"Annelise!"

Han lyttede og bankede atter:

"Annelise!"

Derinde fra lød et dybt suk som fra én, der vågner i forskrækkelse.

"Hvad? – Hvem er det?"

Hans stemme rystede:

"Det er mig – Jørgen!"

Et øjeblik blev der stille, så hørtes sengen at knage, og straks efter nærmede tøffelslæbende skridt sig døren. Den åbnedes på klem; indenfor stod Annelise i natkjole og holdt et tændt lys i hånden. Hun så opskræmt ud.

"Men Gud, Jørgen – er der sket noget?"

"Næ – å Annelise, det er blot mig – jeg kan ikke sove."

Hun trak øjenbrynene til vejrs og klemte munden sammen, åbenbart stærkt på vej til at blive vred:

"Nej hør nu, min ven!" Men så fik hun rigtigt kig på det forstyrrede og håbløse udtryk i hans ansigt og formildedes straks. Hun åbnede døren lidt mere. – "Er der slet ikke noget i vejen? – Men er du da helt tosset, Jørgen? – Du kan ikke sove, og så må jeg heller ikke!" Hun lo pludselig helt fornøjet. "Jeg har forresten slet ikke lukket et øje hele natten."

Et smil lyste i hans ansigt.

"Dér kan du selv se!"

"Hvad kan jeg se?" Hun kom nu helt frem. – "Det er naturligvis varmen. – – Jamen, det kan da aldrig gå an at komme her midt om natten," hun rynkede atter panden. "Skal jeg blive rigtig vred på dig?"

"Å, Annelise –" bad han.

Hun så ned ad sig.

"Her står jeg i den bare natkjole! – Næ, jeg har aldrig oplevet – –"

Han fik fat i hendes hånd:

"Herregud, når vi alligevel ikke kan sove – ingen af os – –. Kom ind her og sid lidt hos mig."

Hun trak hånden til sig.

"Jeg tror, du er rent fra forstanden! Sæt snogene opdagede det!" Så nikkede hun og lo dæmpet. – "God nat, min dreng."

Annelise trak sig tilbage gennem døren, og Jørgen blev grebet af en næsten lammende skræk – nu var slaget jo allerede tabt. Han stammede:

"Annelise – du – du *kan* ikke nænne det – i sådan et måneskin!"

Hun lo, så lysestagen rystede.

"Kan jeg ikke nænne det i sådan et måneskin? Du har da ikke fået månekuller – ligesom Tovligmarie på møllen? – – Gå du bare i seng og tæl til tusind, så sover du nok. Det vil jeg probere. – Jeg kom forresten før lige til to tusind fem hundrede, men det hjalp ikke spor."

"Det nytter ikke, om jeg så talte til en million!" Jørgen tog hende blidt om håndleddet. – "Fem minutter, Annelise – giv mig blot ti. Ikke til andet end at stå dér ved vinduet og se ud på månen."

"Noget så fordringsfuldt som sådan et mandfolk! – Nu skulle jeg straks stille mig op ved et vindue, fordi du – –"

Hun så ham ind i det solbrændte ansigt, hvor lyset tegnede flakkende mørkviolette skygger og blev pludselig blød om hjertet.

"Eller måske du hellere vil sidde dér i sofaen med mig?" foreslog han med ængstelse i stemmen.

"Å du – – Nej, vist vil jeg ej. Godnat!" Hun gik atter mod døren, nu *skulle* det være forbi med de narrestreger. Men da lød hans stemme så bedrøvet bag hendes ryg, at hun hurtigt drejede rundt.

"Ved du af, jeg skal rejse i morgen?"

"Hvad er det, du siger?" Hun blev helt forfærdet og satte lyset fra sig på bordet. – "Men hvorfor dog, Jørgen?"

"Jeg måtte love mor det. – Hun kom over i fløjen til mig, da jeg var faldet i søvn." Hun stod ganske fortabt og stirrede på ham. "Kom, så skal jeg fortælle dig det hele." Han ledte hende over i den plysses. – "Jeg er så fortvivlet, at det ikke er til at beskrive. "

"Og jeg da! – Men jeg forstår slet ikke – –"

"Det kom ligesom et tordenslag. – Hør, du fryser da vel ikke?"

"Fryser? – Jeg er så hed som en kakkelovn!"

"Nå. – Ja ser du, jeg havde knap lagt mig – jeg ved forresten ikke, hvor længe jeg havde sovet – så bankede mor altså på døren og kom ind. Vi satte os på sovesofaen. – Du har gjort hende helt forskrækket."

"Har jeg? – Hvordan det?"

Hun stirrede åndsfraværende ind i kaminens tomme sorte hul. Det stod hende så klart alt sammen. – Ødelagt det hele, havde hun, ved at plapre løs til tante Bertha; og nu sad den stakkels dreng dér, grædefærdig – –

"Du skulle aldrig have fortalt hende, at vi var forelskede i hinanden, Annelise."

Hun drejede ansigtet angerfuldt mod ham:

"Nej, det var vist dumt. – Men jeg troede rigtignok, alle mennesker vidste det – her på gården i det mindste."

Jørgen rystede på hovedet:

"Ikke én. – Ja, og nu skal jeg altså bort – allerede med ettoget i morgen!"

Annelise klappede den brune stærke hånd, der lå så opgivende og hjælpeløs på sofasædet tæt ved hende, så lænede hun sig tilbage.

"Stakkels Jørgen!" Han gled imod hende og støttede hovedet til hendes skulder. "Så fjollet, så ganske meningsløst dumt, jeg har båret mig ad! – Ja, for hvem kan det egentlig skade, at vi holder af hinanden?"

Han løftede hendes hånd og kyssede den.

"Nej, hvem?"

Hun hviskede, så det knap kunne høres:

"Vi gør jo ingen fortræd. – De to kys om dagen – –"

Han skottede til hende.

"Du *vil* jo ikke mere –"

Annelise rystede energisk på hovedet.

"Nej. – Når man er gift, ikke sandt? – Vi blev enige om det. Du er jo ikke så behersket som jeg, Jørgen. Det har jeg altid været ked af."

Jørgen listede forsigtigt sin arm om hende langs sofaens ryg.

"Næ – behersket – – noget så utrolig behersket som du, det kan man virkelig heller ikke forlange." Han drejede ansigtet og kyssede hendes skulder. – "Det kan man absolut ikke, Annelise."

Hun blev pludselig urolig. En varme gennemrislede hende med en sådan styrke, at hun ligefrem snappede efter vejret.

"Jørgen – du må ikke sidde sådan!" Hun gjorde sig fri med et ryk. – "Tænd lampen, hører du – lige straks!" Han rettede sig hurtigt og stod op. Blodet hamrede ham i tindingerne, og han tog sig om hovedet med begge hænder. Hendes stemme lød irriteret: "Aldrig kan I mandfolk passe grænsen – af jer selv. Det gør én så utryg. "

Jørgen tændte lampen; glas og kuppel klirrede i hans hænder.

"Herregud Annelise – hver har sin natur, og når man er *så* forelsket – –"

Hun gjorde sig streng:

"Selv du, der ellers har så nobel en karakter – ret som det er, kan du blive helt brutal og ufin. – Jeg har så ofte sagt dig det, venskab er noget meget mere tillokkende for mig end kærlighed – mandfolkekærlighed." Han satte sig angergiven hos hende.

"Ærligt og oprigtigt talt, Jørgen, jeg kunne holde akkurat lige så meget af dig, om du var min *veninde*."

Hans ansigt udtrykte pludselig fornærmelse:

"Du må jo være abnorm!"

Hun trak på skuldrene.

"Abnorm? Ja, det siger også – –"

Jørgen slog heftigt sin hånd i sofaen:

"Lad være med at nævne hans navn!"

"Hys!" Hun så sig forskrækket om. – – –

"De ti minutter er vist længst forbi," føjede hun til efter en pause.

"Annelise! – Sidste nat, vi taler sammen – –"

Hun så ned ad sig. Det lyseblå silkebånd, der løb gennem natkjolens kniplingsmellemværk, var gået op; hun knyttede atter sløjfen.

"Jamen – jeg kan ikke sidde sådan her – med ikke andet på. Det er virkelig aldeles ikke anstændigt." Hun rejste sig.

Han fo'r forskrækket op:

"Du vil da ikke gå fra mig? Det kan du ikke nænne!"

Annelise trak hånden til sig, utålmodigt.

"Noget må jeg da have lov til at tage på."

"Jamen, du kommer igen?"

Hun svarede ikke, tog lyset og gik ind.

Jørgen stirrede efter hende og trykkede så hænderne mod kinderne; han var så varm, at det næsten sved. Strøg sig derpå over panden og lyttede mod døren.

Der gled pludselig et lykkeligt smil over hans træk – nu vidste han, hvad der skulle gøres. Og mens han energisk klemte

munden sammen, løftede han lampen fra bordet og gik ind i spisestuen.

Den afskedsfest ville de gentage, punkt for punkt skulle programmet følges. Det *kunne* Annelise ikke nægte at gå med til. – Han lukkede buffeten op, fandt en flaske vin frem, to glas og den lille bakke. – Cigaretterne? – Jo, æsken lå nok på rygebordet under hjortegeviret. – Nogle ingefærbiskuits på en glasassiet, det kunne ikke skade; lidt at spise måtte man da have til vinen – – –

Annelise stod i sit soveværelse og overvejede hvad skulle hun tage om sig? Hun trak strømperne på og stak fødderne i et par sorte laksko; nå, og den bleggrønne morgenkjole. – Så varmt det var; man kunne ikke holde andet ud end det allerletteste – –

Der var slet ingen tvivl i hendes sjæl længere, hun måtte være hos ham denne sidste nat. – Tale sammen ville de, som broder og søster, men ikke så meget som et kys – til afsked måske et eneste – eller et par stykker. Herregud, de skulle vel ikke se hinanden et helt år, måske mere – –

Hun stod atter med lyset i hånden i havestuen. Den var tom. Men lampeskær trængte ind fra spisestuen og dæmpet klirren af glas.

Så kom han ind, forsigtigt balancerende med lampe og bakke og med et henrykt smil på ansigtet.

"Men Jørgen dog – hvad i alverden – – –"

Han nikkede, satte lampen fra sig på bordet og ordnede glassene, flasken og asietten.

"Kan du ikke huske sidste gang, vi var sammen her om natten?"

Annelises ansigt opklaredes, og hun nikkede:

"Om jeg kan! – Da du skulle rejse til Skotland?"

"Vi gør det om igen – præcis på samme måde." De satte sig i sofaen, han skænkede. – "Præcis! – – Så, nu drikker vi først. – Skål, Annelise, og gid vi snart må mødes igen!"

De var begge meget alvorlige.

"Skål, Jørgen – ja, gid vi må!"

De drak; han satte glasset og så forventningsfuldt på hende.

"Og så? – Kan du ikke huske?"

Hun lo forlegent.

"Hvad det angår at huske – – jaja, da – –"

De kyssede hinanden. Så rejste han sig, listede til havestuens anden ende og kom tilbage.

"Her er cigaretterne." Han tændte til hende og til sig selv. De sad lidt og røg i tavshed.

Han skænkede atter:

"Og vi sværger, at vi altid vil elske hinanden – hvad der så end sker!"

"Hvad der så end sker!" gentog hun højtideligt. De kyssedes igen. "Å! – Jamen, ikke så længe Jørgen – jeg kan knap få vejret!"

"Vi skal forresten sidde sådan," erklærede han meget bestemt; lagde derpå Annelises arm om sin hals og lod sin egen glide om hendes liv. – "Sådan sad vi dengang."

Hun drejede sig lidt ængsteligt:

"Gjorde vi virkelig?"

"Det ved du godt. – Jeg skulle med damperen til Leith næste dag og blive tre år borte. – Vi bestemte, at når jeg kom hjem igen, skulle Farmor være død, jeg skulle være forpagter på gården, og så holdt vi straks bryllup." Han trykkede panden mod hendes skulder. – "Hvem tænkte dengang på, at én af os

skulle være gift med en helt anden – længe inden jeg kom tilbage."

Hun sukkede.

"Herregud ja! – Jamen, nu *er* jeg altså gift."

Han trykkede hende fastere til sig og kyssede hendes hånd.

"Du er gift – ja det er sandt. Men du er min elskede alligevel. Det kan du vel ikke nægte?"

"Nej – men – –"

"Og sin elskede kysser man, når man skal skilles fra hende, Gud ved hvor mange år."

"Jamen, Jørgen – –"

Han bøjede sig frem og kyssede hende. Hun sad som i en skruestik og kunne ikke gøre sig fri.

"Jørgen dog! – Du ved, hvad vi blev enige om."

Men han følte sig stærk, havde en følelse af nu at være den overlegne.

"Enige? – Tror du, jeg nogensinde har været enig med dig om, at du skulle give dig hen til en anden?" Han lo bittert.

"Du skrev jo selv, du *bad* mig om det –"

Jørgen slap hende og flyttede sig lidt til siden.

"Spørg Rebecca, hvorfor jeg gjorde det. Spørg hende, hvad hun skrev til mig. – Brev på brev om dig og din sundhed – hvordan du sad med blege kinder og røde øjne, bøjet over de porcelænskopper og malede, til det værkede i din stakkels syge ryg. – Jeg græd ved at læse om det."

"Å Jørgen!"

Nu var det hende, der krøb ind til ham med hovedet på hans skulder.

"Og så om hans toogtyvetusind om året." Han slog ud med armene. "Om din usikre fremtid og om – –"

Hun løftede hovedet forundret.

"Det ved jeg slet ikke noget af."

"Nej, for det måtte du heller ikke. – Og hvad havde jeg at byde på? Farmor kunne jo leve tyve år endnu, skrev Rebecca. – Nå ja, det gør hun måske også; folk kan jo blive over hundrede. – – Å, men Annelise, den aften du blev gift – hvis du anede, hvad jeg gik igennem den nat! Jeg var gal, fuldstændig forrykt. – Jeg rendte rundt på den store hede udenfor markerne – mil efter mil. Jeg faldt og stablede mig på benene igen – det var bælgmørkt. – Nu stod du foran alteret med ham – nu kørte I hjem, du og han – nu gik I ind i soveværelset – – Å!"

Annelise fo'r sammen:

"Hys! – Pas dog på!"

Jørgen bøjede sig mod hende, hans stemme var dæmpet, men dirrede af lidenskab.

"Dette menneske! En halvgammel mand med et overskæg og toogtyvetusind – andet vidste jeg ikke om ham – at han skulle røre ved min Annelise, at han skulle have ret til at eje min elskede, lægge sine arme om hende og kysse hendes mund – – Å, jeg var så syg af lede og raseri! – Jeg hadede Vorherre og hele verden – jeg smed mig ned i den pjaskvåde lyng, og – å, den nat!"

Annelise greb ham næsten vredt i armen:

"Ti nu stille, Jørgen. Du tænker jo dog kun på dig selv. – Jo, du gør! For ellers ville du vide – – Hvad tror du, *dine* kvaler var mod *mine*? – Hvad tror du, jeg følte, da – – Å, det er ikke til at beskrive. Så angst jeg var, og som jeg hadede ham!"

Hun kastede sig ind til Jørgen, og han lagde beskyttende armene om hende. De sad lidt tavse, så hviskede han:

"Hvor gement livet dog er! Og så tror man på – på noget som helst! – At tage *dig* fra mig! – Tænk blot, Annelise, hvis det havde været os to, der blev gift foran alteret; os to der kørte til vort eget hjem den aften – –"

Hun rystede, og hendes ord lød, som pinte de sig vej gennem hulken:

"Ti stille Jørgen! – Som jeg dog elsker dig!" Hun løftede de våde øjne, så på hans bedrøvede ansigt og kyssede hans mund. – "Å, som jeg dog fortryder det – som jeg hader Rebecca, fordi hun fik mig til det! – Og han – –" Jørgen afbrød hende med et hidsigt kys. – "Ja, kys mig kun, så meget du vil – det er jo sidste nat. – Giv mig noget at drikke. Jeg er så tør i halsen – og så varm. Jeg ligefrem brænder – –"

Hun rettede sig og trykkede fingerspidserne mod panden.

Jørgen skænkede:

"Drik, elskede – drik helt ud." De satte glassene, og han rejste sig. "Nu går vi ud til månen, Annelise."

"Synes du virkelig? – Vi sad så godt." Men hun stod hurtigt op alligevel. "Ja, vi går ud i haven."

Jørgen slukkede lampe og lys.

"Ligesom dengang – præcis som dengang." Han tog hende ind til sig. – "Først gennem nøddegangen og rundt om dammen. Så går vi op på granhøjen – –"

"Ja, ja –" hun blev helt ivrig. – "Dér sad vi dengang og så ud over fjorden, mens månelyset glitrede mellem sivene og flyttede sig. – Det var fuldmåne."

"Ligesom i nat. – Ja, og månestriben flyttede sig fra sivkanten til bropælen – det lille stykke af vores liv skal vi leve om igen sammen. Og så går vi ind."

"Så går vi ind." Hun trykkede sig imod ham med hænderne på hans skuldre. – "Å, Jørgen – jeg har aldrig holdt halvt så meget af dig som nu."

Han lagde armen om hende og gik mod døren.

"Jeg elsker dig, Annelise!"

Jørgen drejede nøglen lydløst i låsen og lukkede op.

Et øjeblik stod de på stentrappens øverste afsats og så tavse ud over haven, derpå gik de langs den grusstrøede gang ned mod nøddehækken.

Fuldmånen stod bag husets høje tegltag og strålede gennem de grønne blades og grenes gitter. Som spættet af lysende sølv snoede nøddegangen sig rundt et lille sivrandet kær og op mod en granklædt høj.

Heroppe lå Jørgens og Annelises yndlingsplet på Rugholm.

På højens top løftede granstammerne sig i en halvkreds om en bred bænk, bygget af græstørv. Over den, som et skærmende halvtag, havde Jørgen spændt sparreværk, dækket af granris.

Derinde var lunt og mørkt. Som et blødt grønt tæppe bredte sig bænkens tætgroende græs. Her tog de plads.

Foran dem strakte sig gennem et kileformet skår i skoven den blanke måneblinkende fjord med Kyholmen vuggende sin lyse strimmel kiselstrand og høje bøgetoppe på det stille vand.

Tavse sad de dér og stirrede ud over al den dejlighed. Sommernattens halvlys hang som et trylleslør over fjord og land. Kun mod nordost, over Grønnehage, løftede sig den gryende morgens blegrøde sitrende skær.

"Jeg elsker dig, Jørgen!"

"Annelise!"

De gled mod hinanden i det hedeste kys.

Og Pan, den mægtige, slap sommernattens kogleri løs, drev besindighed og alle gode forsætter på flugt – hjalp ungdom og elskov til sejr!

Femte kapitel

Den store havesal lå en stund tom og tavs.

Men den lyse nats troldefærd satte også andre magter end ungdom og elskov i bevægelse. Snart puslede det atter, listende skridt lød gennem den lange gang; døren åbnedes, en tændstik skrattede. Fru Spagh stod i stuen og så sig ivrigt spejdende om. Så gik hun forsigtigt frem; docenten fulgte hende i hælene.

Ægteparrets påklædning var fantastisk.

Han var iført en gammel havelock, der foroven afslørede natskjortens halslinning, forneden et par grå uldunderbukser samt to uhyre, fladtrådte filtmorgensko. Hun havde, åbenbart i stor skynding, trukket et underskørt over natkjolen og dækket skuldre og bryst med en blåstribet flonelstrøje.

"Dér kan du se, Frederik," hviskede hun og rev atter en tændstik af. – "Luk døren!"

Han gjorde det og holdt lysestagen frem; hun tændte.

"Hvad kan jeg se? – Her er jo ingen."

"Selvfølgelig. – Men de har været her, det kan du være lige så sikker på. Havedøren gik – du kender min hørelse!"

Spagh nikkede, mens de forsigtigt listede frem i stuen. Så greb han Gotholdine i armen og pegede ivrigt frem.

"Gud straffe mig – siddet og soldet!" Han ilede hen til bordet og løftede flasken. – "Hoho, den *gamle* madeira! Ja hvorfor nægte sig noget!"

Fru Spagh vejrede med sin spidse næse.

"Og røget cigaretter. – Dér står hendes lysestage inde fra gæsteværelset. – Hm! – Tænd lampen, Frederik. – Meget godt!

– Døren står på klem. – Der må ikke røres ved noget som helst, før vi har *konstateret*."

Med stor forsigtighed listede hun hen til døren, lyttede, åbnede og gled ind i Annelises værelse.

Spagh tændte lampen, løftede den og skuede rundt i salen.

"Hm, hm! – Hm, hm!" Han satte atter lampen og anbragte sig i sofaen. – "Meget vel!"

Gotholdine stak hovedet ind; det gråsprængte hår lå i en tynd fletning rullet sammen på issen som en spids knort.

"Annelise har været i seng og er stået op igen," meldte hun og forsvandt atter.

"Meget vel!" Spagh tog en ingefærkage og knasede den mellem sine store gule tænder; han lirkede proppen af flasken og snusede duften i sig.

Så kom fru Spagh atter ud.

"Det hele er klart som dagen. – Hun og Jørgen har sat hinanden stævne her inde, så snart de kunne regne ud, at vi andre lå vel forvarede i vores senge."

"Så har de siddet og drukket vin og spist kager," fortsatte docenten og ragede cigaretæsken til sig.

"Ja, og er bagefter gået ud – en måneskinstur, Gud ved hvorhen?" afsluttede Gotholdine.

"Ja, og Gud ved, hvad de nu foretager sig." Han snøftede indigneret. – "Jeg siger, Gotholdine – hvis dette ikke er en skandale af rang! – Jeg tager en cigaret, tror jeg nok."

Han tændte, lænede sig tilbage i sofaen med øjnene stift heftet på madeiraflasken, mens Gotholdine stille spekulerede over skandalen. Hun blev mere og mere ret i ryggen.

"Og det skulle *jeg* – Kristoffers søster – finde mig i? – Aldrig skal det siges, jeg har svigtet min broder! – Hvad er det, du foretager dig, Frederik?"

Spagh havde grebet flasken og et glas; han holdt inde og så tvivlende på ægtefællen:

"Jeg ved ikke, men det føles ligesom lidt køligt herinde – hm!" Han skuttede sig. "Og hvorfor skulle jeg ikke også tage mig en hjertestyrkning? Den *gamle* madeira bliver såmænd aldrig sat på bordet for min skyld."

Han ville skænke, men Gotholdine strakte afværgende hånden ud og snappede glasset.

"Lad mig da i det mindste tørre det af." Hun smøgede det brogede underskørt til side og viskede glasset af i en snip af natkjolen. – "De to besmittede munde! – Dér!" Det andet glas fik sig også en omgang. – "Her er, som du siger, virkelig noget køligt. "

Han skænkede, de drak, han skænkede atter.

Ægteparret sad tavst tilbagelænet i sofahjørnerne; tankerne tumlede med store og lokkende planer; så rettede hun sig med et ryk:

"Sæt, de kom tilbage!"

Spagh så sig uroligt om.

"Nå, de giver sig nok god tid. Nu ved vi da, hvad vi behøver at vide, og – hm! – hvad din broder også skal få at vide."

Gotholdine tømte sit glas, langede ud efter en ingefærkiks og sendte docenten et misbilligende blik:

"Nu er du jo dum, Frederik!"

Spagh kløede skægget:

"Hvad er jeg, Gotholdine?"

"Dum, min ven. – Ja, for du kan da nok begribe, de andre må jo også se skandalen – *med deres egne øjne* – Gorm og Bertha. Ellers siger de naturligvis bare, det er løgn alt sammen. – Ja, jeg mener Jørgen og Annelise. Hun er da fræk nok til hvadsomhelst, og drengen – den næsvise knægt – –"

"Jamen, så gå ind og væk Gorm og Bertha," ivrede Spagh. "Fortæl dem det hele, eller få dem herind."

Gotholdine afbrød ham med et koldt blik:

"Nu er du dum igen, Frederik!"

"Så – hvordan det, Gotholdine?"

"På den måde ødelægger vi bare det hele og sætter os selv i det falskeste lys. Kan du dog ikke forstå – det ville jo se ud, akkurat som om vi havde *udspioneret* dem."

Spagh slog ud armene.

"Nå skidt – resultatet er og bliver dog det vigtigste."

Gotholdine rejste sig.

"Kære Frederik, man kan ligeså godt gøre det hele gentilt; det ynder jeg i det mindste altid at stræbe efter!"

Hun gik hen til havedøren og åbnede den lidt, vendte derpå tilbage igen.

"Så, nu står den på klem, og nu går vi to ganske stille ind igen på vores værelse. – Tag lyset, Frederik, og stød ikke til møblerne."

Hun slukkede lampen og listede tværs gennem stuen.

Spagh stod lidt usikkert; han var ikke helt klar over taktikken.

"Jamen – Gotholdine – –"

Hun tyssede ad ham med hånden.

"Lad du bare mig, Frederik."

Så gled ægteparret ud af havesalen i kølvandsorden.

Et godt kvarter forløb. Det lysnede mere og mere udenfor. Langt borte over fjorden lød en hunds hæse gøen. Et par morgenflinke stære i platanens top udenfor det åbne vindue indledede en fløjteduet; i hønsegården galede hanen energisk og udfordrende.

Hårde knoers rappe og ubarmhjertige knalden mod sovekammerdøren fik jægermesteren til at fare op af sin trygge morgenslummer. Han satte sig overende i sengen:

"Hva' – hva' fa'en? Bertha – æ – kan du høre?"

Og Bertha sad i samme nu ved hans side:

"Er det Gotholdine? – Hvad er der i vejen? – Er I syge?"

"Der er noget galt fat i huset. – Jeg tror, det er indbrudstyve! "

"Å, sludder med det vrøvl! – Så skulle Nero ikke ha' gøet?" Han stavrede ud af sengen og famlede efter benklæderne.

"Du *må* komme, Gorm – jeg er lige ved at dø af skræk. Frederik hørte et vindue klirre!"

"Ja, nu kommer jeg, nu kommer jeg!" Tønder rodede under sengen efter sin ene tøffel og pustede stærkt. – "Jeg kan sgu da ikke rende splitternøgen omkring i huset."

Jægermesterinden trak i en køreulster, men hænderne rystede af sindsbevægelse, så hun ikke kunne få den knappet:

"Du godeste Gud, Gorm – Sølvtøjet! – Og min sparekassebog i skrivebordsskuffen! – Tag egespiret, Gorm!"

Et øjeblik efter stod de i den halvmørke korridor, hvor fru Spagh ventede med en tændt lampe i hånden øjensynlig stærkt ophidset.

Jægermesteren havde trukket sin korte, gule covercoat over natskjorten og knyttede næven om en forsvarlig knippel.

"Havestuen? – Var det dér I hørte ham?"

"Frederik mente, det var dér, vinduet klirrede."

I tavshed avancerede styrken, Tønder stødte døren op.

"Nå! – Ja, her er sgu da ingen!"

"Hys!" varede jægermesterinden. "Gotholdine mener, det er rovmorderen, du ved."

"Hva' – æ – Klavs Kobén? – Hva' er det for noget vrøvl, Gotholdine?" Han dæmpede dog stemmen og lod blikket ransagende strejfe salen rundt, mens han holdt kniplen klar.

"Jeg sætter bare, Gorm. – Hys! – Der stod, at rovmorderen var brudt ud i forgårs."

"Jamen – æ – han blev jo hugget igen i går i Skræppeløse. – Hva' går du med den tændte lampe for? Her er jo helt lyst."

Gotholdine slukkede.

"Du må se efter i spisestuen, Gorm," bad fru Tønder. "Tænk på sølvtøjet!"

Han holdt stokken frem for sig, som var det en ryttersabel, og tog samtidig et tag i bukserne, der var ved at glide ned. Så rykkede han forsigtigt frem mod spisestuedøren og smækkede den pludselig på vid gab.

"Er der nogen herinde?" råbte han med en stærk røst og stak hovedet ind. – "Det er – æ – sludder og fruentimmervås alt sammen," erklærede han straks efter ærgerlig og trampede tilbage igen til havestuen.

Fru Tønder stod ved det runde bord med forbavsede øjne:

"Men det er jo Annelises lysestage – og hvad er det? – Hør, Gorm!"

"Ja, er der noget?" Han nærmede sig, og hun pegede på flasken og glassene. – "Æ – hva' er den af?" Fru Tønder gik uden at svare ind i gæsteværelset. – "Jeg siger, hva' er den af, Gotholdine?"

Fru Spagh nærmede sig yderst forbavset:

"En flaske madeira og kager! – Næ, nu har jeg aldrig –!"

"Annelise er der ikke," erklærede fru Tønder. – "Jeg forstår slet ikke – –"

Gotholdine slog hænderne sammen.

"Skulle det ha' været hende, vi hørte?" Hun gik til havedøren. – "Den står jo vidt åben! – Så var det altså Annelise!"

"Nå – ja – hva'? – Så er hun vel gået sig en tur i haven," mente Tønder. "Det er da – æ – ikke noget at lave postyr af."

Gotholdine rømmede sig.

"Postyr – hm!" Hun stod nu henne ved det åbne vindue og bøjede sig ned. – "Men hvad er det? Der ligger jord på gulvet under vinduet." Hun vendte sig. "Så må nogen alligevel være sprunget ind!"

Jægermesteren sjokkede derhen; han havde stadig mas med de benklæder, for selerne manglede.

"Så? – – Hva'? – Jamen, det er der også! Hvem fa'en, Bertha –?" Han greb atter fast om kniplen.

Fru Tønder stod midt i værelset og så helt ulykkelig ud.

"Jeg forstår ikke et levende muk – –"

Gotholdine skævede til hende:

"Annelise behøver da ikke at springe *ind* ad vinduet, når døren står åben. – Nå, og de to glas på bordet, hvad? – Ja, for der står jo *to*, gør der ikke, Gorm?"

Han så derhen.

"Jo, hva' fa'en, Bertha – der står jo to!"

Nu hørtes raske skridt i korridoren; docenten kom ind med en sådan fart, at havelock'en flagrede om ham.

"Han er der ikke!"

Fru Tønder betragtede ham bestyrtet.

"Hvem?"

"Jørgen." Spagh pustede og lod sig falde ned i en lænestol. "Begge værelserne er tomme."

Jægermesteren lukkede øjnene forbavset op; han havde endnu ikke den mindste forståelse af situationen.

"Hva' er der med Jørgen?"

"Ja – hm! – da vi hørte den mistænkelige lyd, så blev vi enige om – Gotholdine og jeg – at hun ville vække dig, svoger, og så skulle jeg alarmere Jørgen i fløjen."

"Og han – var der ikke?" Fru Tønder lod spørgsmålet falde langsomt og med eftertryk.

Spagh trak på skuldrene.

"Hans vindue står åbent, og det er jo næsten helt lyst – næ, han er der skam ikke – hm!"

Der opstod en lang og pinlig pause; Gorm så på Bertha, og Spagh kradsede sig i skægget for at skjule et triumferende smil.

Gotholdine lagde armene overkors på brystet og nikkede langsomt:

"Jørgen og Annelise er altså ikke i deres senge!"

"Så, kommer du nu med det infame sludder igen!" buldrede jægermesteren løs.

"Infamt sludder eller ej – Annelise og Jørgen er ikke i deres senge! – Hvad er klokken, Frederik?"

Han drejede ansigtet mod kaminen.

"Halv fem, Gotholdine – så nær."

Gotholdine nikkede atter.

"Jeg *konstaterer* blot. – Ikke i deres senge halv fem om morgenen. – Jørgens vindue står åbent, der er jord på gulvet dér – på bordet står to glas og en halvtømt flaske madeira – cigaretter og så videre – Annelises lysestage – havedøren på vid gab – hm!"

Spagh rejste sig og samlede kappen om sin lange magre krop:

"Den situation er ikke vanskelig at kombinere."

Men Gotholdine løftede hænderne protesterende.

"Jeg indlader mig aldeles ikke på at kombinere, Frederik. – Det vil jeg overlade til Kristoffer. Jeg selv *konstaterer* blot."

Der opstod atter en pause. Så knagede sofaen under Tønders vægt, og han stødte stokken hårdt mod gulvet.

"Så gid da også Satan –!"

Fru Bertha satte sig hos ham.

"Så, så, Gorm. Det er måske slet ikke sådan som – som Gotholdine mener. Det kan jo være –"

Fru Spagh gik om bag sofaryggen og prikkede jægermesterinden på skulderen.

"Hvis du endnu nærer tvivl, Bertha, så behøver du blot at vende dig – se dér!" Hun pegede ud.

Alle drejede hovederne mod havestuedøren.

"Næ!" udbrød fru Tønder med rædsel i stemmen.

Jo, dér kom synderne.

Fra nøddegangen og tværs over den grønne plæne gik de uden at ænse det dugvåde græs. De holdt hinanden i hænderne med armene krydslagte på ryggen, sådan som børn "der går på Børsen". Lykkestrålende ømhed prægede deres ansigter, det

inderligste udtryk af kærlighed og hengivelse lyste dem ud af øjnene og fra læbernes smil; deres holdning, skulder mod skulder, den langsomme taktvuggende gang, samtalens dæmpede ivrige fortrolighed – alt bar vidne imod dem. Det var ikke to kammerater, der havde spadseret en morgentur og røgtet krebseruser, men et par elskende på vejen hjem fra stævnemødet.

Midt på plænen stod de stille, spejdede langs husfacadens vinduesrække, rystede på hovederne og lo; så gik de videre mod havestuens stentrappe. Dér slap de hinandens hænder, hun gled ind til ham med armene om hans hals i et langt kys.

"Nydeligt!" udbrød Gotholdine, og lyden af hendes skarpe, højstemte røst virkede som smældet af en kanepisk. Jørgen og Annelise fo'r forskrækkede fra hinanden og stirrede ind i stuen.

"Jo," fortsatte fru Spagh og nikkede kraftigt. – "Her står vi allesammen!"

"Vi står og konstaterer!" føjede docenten til; han havde vanskelighed ved at dølge sin henrykkelse.

De to unge var nu kommet sig af deres første forfjamskelse. Annelise samlede den bleggrønne morgenkjole om sin slanke skikkelse og gik rank ind i stuen. Jørgen fulgte efter; ansigtsudtrykket vidnede om, at han var beredt til kamp.

"En nydelig skandale!" erklærede Gotholdine. Jægermesteren rejste sig hidsigt og dundrede med kniplen:

"Hvad satan er det også for noget – æ – noget renderi, Jørgen – midt om natten med – æ – Annelise?"

Jørgen og Annelise stod indenfor døren side om side, ingen af dem sagde et ord.

Fru Tønder brød den pinlige pause.

"Kom dog i det mindste med en forklaring, Jørgen."

Docenten lod sin snerrende stemme høre:

"Det skulle helst være en rigtig god forklaring."

Men Jørgen stak trodsig hænderne i jakkelommerne:

"Jeg har ingen forklaring at give dig."

Jægermesteren fo'r op.

"Nå, så det har du ikke? – Er du oven i købet fræk, din hvalp!" Han gik henimod ham med loftet stok. "Jeg skal, fanden gale mig –!"

Men Annelise stod allerede imellem dem.

"Lad være, onkel Gorm!"

"For Himlens skyld, Gorm!" lød jægermesterindens angstfulde stemme, og hun greb om hans arm.

Tønder sænkede stokken og vendte sig buldrende imod hende.

"Skal den dreng måske ha' lov til at gå og rende og – æ – lave skandale – bag min ryg, hva'? – Og forføre – æ – hm! – – midt om natten!" han dundrede atter i gulvet. – "Ja, hvis I fruentimmer ikke er splintrende tumpede! – Hvad vil du ha', jeg skal gøre?" Han stak hovedet stangende frem. "Så sig dog noget, for fa'en, Bertha!"

Fru Tønder strøg ham beroligende over skulderen:

"Så, så, Gorm! – Jeg mener, at nu skal hver gå til sit, så tales vi ved i morgen som fornuftige mennesker."

Hidsigheden dampede straks af jægermesteren.

"Nå ja, så – æ – så siger vi det."

Men Gotholdine stod stadig lige stram og streng og iagttog svigerinden; i Annelises ansigt var forskrækkelsen for længst

veget og havde givet plads for et udtryk af blid lykke. – Fru Spagh smilede ondt.

"Ja, lad os endelig straks gå hver til sit. – Så får Jørgen og Annelise også bedre tid til at tænke over den forklaring, som vi stadig står og venter på."

"En forklaring, som jeg for min part renoncerer på," erklærede docenten, – "efter hvad her er foregået."

"Efter hvad her er foregået, har vi kun at tilstille min broder Kristoffer et referat – et ganske nøgternt referat – –"

"Uden mindste kommentar," føjede Spagh til med en afsluttende håndbevægelse.

Annelise flyttede sine brune øjne fra docenten til hans kone, alt eftersom replikkerne faldt; hun smilede ironisk og sendte Jørgen et opmuntrende nik. Så gik hun et par skridt frem for endelig at stoppe munden på det triumferende ægtepar.

"Nu synes jeg, det kan være nok, Gotholdine. – Du og docenten kan vist gå ind, hvor I kom fra – rigtig tilfredse. "

Spagh bukkede.

"Jeg beklager mig ikke."

"Og så kan I spare jer al videre ulejlighed," fortsatte Annelise med stor ro.

"Så? – virkelig?"

"Jeg rejser selv i morgen tilbage til min mand og meddeler ham – hvad der er sket."

Spagh strøg sig tvivlende om skægget.

"Så? – *Alt* hvad der er sket?"

Annelise nikkede alvorligt.

"Netop – det hele! Gå I kun roligt i seng igen. Efter jeres veludførte nattearbejde må I jo være trætte. – Godnat!"

Hun vendte sig fra dem og gik mod kaminen.

Gotholdine stod med armene overkors og spillede med de magre fingre.

"Nå, så hun er oven i købet fræk og næsvis? – Men bi du bare! Den, der ler sidst – –"

Fru Tønder brød hende af, kort og bestemt:

"Godnat Gotholdine! – Godnat Frederik!"

"Godnat med jer," brummede jægermesteren og viste parret sin brede ryg.

Spagh og Gotholdine så på hinanden.

"*Godmorgen*, kære søster Bertha!" Docenten blottede de gule tænder i et ulvesmil. – "Kom Gotholdine, vi befinder os sikkert bedst i vort *eget* selskab."

Hun slog med nakken:

"Ubetinget!"

Hvorpå ægteparret Spagh forlod havesalen med ranke rygge.

Stemningen var ikke munter blandt de fire tilbageblevne. Tønder lod sig tungt plumpe ned i sofaen; ved hans side tog også jægermesterinden plads; den inderligste bedrøvelse prægede hendes skikkelige ansigt.

"Hvad har I dog gjort, I to uartige børn!"

Jægermesteren skævede henimod kaminen, hvor Annelise stod i dybe tanker, og han erklærede uden vrede:

"Tærsk skulle I ha', begge to."

"Herregud far –" Jørgen havde stået og set ud af vinduet, men vendte sig nu. "Herregud, det behøver jo ikke at være så slemt. Annelise og jeg kunne ikke sove, og så spadserede vi –"

Men Annelise afbrød ham:

"Snak, Jørgen, hvad kan det nytte?"

Og jægermesteren nikkede til hende.

"Næ, hvad kan det nytte? – Gotholdine og denne tintede flæskeside af en blegfed docent – – ja – æ – du må sgu undskylde, Bertha, men det var min salighed ikke for din broders skyld, at jeg – æ – friede til dig. – Hm! – Hvad var det, jeg ville sige? – Gu' sladrer de til Kristoffer."

"De vil have jer skilt; og jeg er bange for, mit kære barn – –." Fru Tønder afbrød pludselig sin tale i forbavselse over Annelises ansigt, der lyste i ét stort smil. – "Men du godeste, menneske – tror jeg ikke, du står dér og er glad til!"

"Å, så lykkelig!"

Annelise bredte armene ud, som var der noget uhyre, hun ville omfavne. Men så blev ansigtet pludselig alvorligt; hun gled ned i en lænestol og sagde meget spagfærdigt: "Du må undskylde, tante Bertha, det er meget egoistisk af mig. Jeg tænkte slet ikke på Kristoffer."

Jægermesteren purrede sig i håret med en noget forvirret mine.

"Kristoffer? Du tænker ikke – æ – på – – Hvis du tror, at det asen – ja, han og Gotholdine, det er lige ét. – Du bilder dig vel ikke ind, at han finder sig i – æ – noget?"

"Å, det spørgsmål skænker jeg ikke en tanke. Men han vil blive frygtelig krænket og bedrøvet. – Jeg ville så nødig volde andre sorg."

Jørgen lænede sig over Farmors stol:

"Du må ikke rejse hjem, Annelise. Du må blive her, til – –"

"Selvfølgelig rejser jeg hjem; hvor kan du da tænke dig andet?"

Han greb om stoleryggen og så meget energisk ud.

"Så tager jeg med og beskytter dig. Der er ikke tale om – –"

Jægermesteren udstrakte sin mægtige hånd og lod den med vægt falde på bordpladen.

"Nu skal jeg sige dig én ting, min dreng. – Du holder dig fra det a', forstår du? – Man skal ikke ha' børn til at lege i loen, når der plejles!"

Han rejste sig og nikkede til Annelise. Men Jørgen blev ildrød i hovedet og hidsig.

"Børn? – Nej, dér tager du fejl, far. Det er mig og ingen anden, der – –"

"Ti stille, Jørgen!" afbrød fru Tønder ham. Hun stod op og lagde hænderne på sin mands skuldre. – "Gå nu i seng med dig, gamle buldrebasse. Så taler Annelise og jeg fornuftigt om tingene."

"Nå – ja – hm!" Han gik til Annelise og gav hende hånden. "God nat, min stump. Det er jo ikke til at blive gal på sådan en – æ –." Så bøjede han sig og kyssede hende på panden. – "Fa'en også til frikadelle!"

Den gamle knaldede stokken i gulvet, trampede så ud af værelset med et kraftigt tag i bukselinningen og under stadig hovedrysten.

Annelise satte sig hos fru Tønder i sofaen, tog hendes hånd og klappede den, som om hun på den måde ville bede pænt om forladelse. Jørgen stod bag sofaen:

"Han er ikke til at tale med, den gamle. Men det siger jeg dig, Annelise – nu er det mig, der skal beskytte dig. Du må ikke rejse til København alene."

Hun så på ham, og hendes tanker var langt borte. Men straks tog hun sig sammen.

"Du må blive her, Jørgen, min ven. I Kristoffers hjem kan du ikke komme. Hvad dér skal siges, kan kun jeg sige."

"Det giver jeg Annelise fuldstændig ret i; Jørgens nærværelse ville kun ophidse Kristoffer yderligere. Og når alt kommer til alt – og der ikke er sket noget uopretteligt, så er det jo muligt, at det kan blive godt igen imellem jer."

Jørgen fo'r op:

"Blive godt igen? – Annelise!"

Hun smilede med et sådant udtryk af ømhed, at blodet jog ham op i kinderne.

"Du har mit ord, Jørgen. Vær du blot rolig."

Fru Tønder hoppede i sofaen af forskrækkelse og så fra den ene til den anden.

"Men er I da helt gale? – Vil du nu absolut forlade dit gode hjem, Annelise? Selv om din mand bad dig blive?"

Hun nikkede.

"Selv om Kristoffer tiggede og bad mig – ja!"

Jørgen rankede sig i triumf.

"Dér hører du, mor! – Annelise og jeg, vi hører sammen. Vi elsker hinanden, og det har vi altid gjort." Annelise rejste sig; han stod ved hendes side med armen om hendes skulder. – "Aldrig, aldrig går vi mere fra hinanden. Det svor vi på granhøjen i nat!"

Fru Tønder sad i sit sofahjørne og sank helt sammen i rådvildhed og bekymring:

"Du – en fattig underforvalter! – Og Annelise! Uden en styver bliver hun jaget fra sit hjem. – Og vi gamle? Kunne vi endda

hjælpe jer, men hvad har vi selv?"

Annelise så smilende ind i Jørgens strålende, blå øjne. "Som om fattige mennesker ikke kunne være lykkelige, hvad min ven?"

"Å, Annelise," jægermesterinden ligefrem vred hænderne i kvide. "Du som talte så fornuftigt med mig i aftes – –"

Annelise vendte sig mod hende og strakte armene ud:

"Ja dengang – men dengang vidste jeg jo ikke – dengang var jeg både blind og døv, tante Bertha. Men nu –" Hun så sig om, og lykken lyste fra øjne og smil. "Se blot! Solen står op over fjorden – natten og alle de sorte skygger er borte! – Se, hvor strålerne spiller hen ad engen – sommerdag med guldskær over markerne – himlen er ren og blå, der er sollys og varme! – Å tante Bertha, sådan stråler og lyser det inde i mig. Det er min kærlighedssol, der er stået op! – Å Jørgen, Jørgen – nu ved jeg først, hvad kærlighed er!"

Og hun trykkede sin hede, elskovstørstende mund mod hans. Så rev hun sig løs og løb ind i gæsteværelset. Dér kastede hun sig på sengen og hulkede.

I sofahjørnet sad fru Tønder og stirrede fortvivlet frem for sig; så fik hun lommetørklædet til øjnene, for tårerne randt.

Og Jørgen lagde sig på knæ foran hende:

"Å mor – hvor kan du dog være bedrøvet, når jeg er så lykkelig!"

Sjette kapitel

Den første betingelse for organismers udviklingsmulighed er, at de befinder sig i normaltilstand. Så snart de bringes over i abnorme forhold, hæmmes væksten eller den standser helt; en fortsættelse heraf medfører forvandling eller død.

Man behøver ikke at mane sig selvplager-fakirens altid opløftede visne arm i minde for at skaffe illustration til denne læresætning. Den *flittige* embedsmand, der pludselig får sin afsked og synker ned i uvirksomhed og magelighed, afgiver et tilstrækkeligt slående eksempel, fangen i enecellen et endnu stærkere. Dyret, taget i brug af mennesket til udnyttelse for ernæringsindustrien, må i forhold til dets frie frænde siges at være tvunget ind i abnormtilstand. Hvad er koen andet end en maskine, i hvis ene ende man hælder ædelse for at tappe mælk ud af den anden? Eller sammenlign blot storskovens stolte, altid kampberedte vildorne med svinestiens fedeso, hvis muskelvæv ved systematisk indespærring og overernæring delvis omdannes til fedt – er det ikke en metamorfose?

Loven er almengyldig; end ikke den statsorganisme, hvis eksistensberettigelse og indre udvikling netop kræver unormale forhold, kan unddrage sig den.

For en kriger er fredstiden en abnormtilstand, der hæmmer og svækker, og som hyppigt medfører en omformning, der i nogen grad kan sammenlignes med den, som omskaber vilddyr til tamt huskvæg. Cæsar kendte Capuas farer og holdt sine legioner i øvelse ved at sende dem på slagteekspeditioner mod galler og lignende barbarer, når der ikke var bedre brug for dem

andetsteds. Desværre forefindes sådant øvelsesmateriel kun i ringe mængde til brug for militæret i vore dage; det må endda søges langt borte mod øst eller i hjertet af Afrika. – Fredelig mobilisering, feltmanøvrer og kantonnementsøvelser er kun fattig erstatning for de sprøjt af levende rullende blod, de massemord, det gungrende kampbulder, som en hensigtsvarende træning af krigerstanden i virkeligheden fordrer.

Selv den mest våbenspækkede militærstor magt må være forberedt på hærstyrkens degeneration efter en længere fredsperiode. Det var kampene i 1866, der hjalp tyskerne til sejr fire år efter; det var republikkens stridstrænede soldater, der skabte det franske kejserdømmes storhed.

Oberstløjtnant Kall var et af de mange ofre for Danmarks uvirksomhed på krigsområdet gennem det sidste halve århundrede. Hans Capua lå på anden sal i et af Vestre Boulevards prangende facadehuse, udstyret med centralvarme, badeværelse og al anden moderne opelskning af umandig blødagtighed.

Hele lejlighedens udstyr bar præg af krigeren i forfald, mest dog det store herreværelse.

Fra alle fire rødt betrukne vægge glimtede håndvåbens skarpe stålklinger og mørkttruende løb, eller lyste sabelskeders og kårdefæsters blanke messing og skinnende forgyldning. Der hang østerlandske damascerede skjolde og krumsabler, yagataner og khriser, persiske dolke, kinesiske tohåndssværd, spanske toledoklinger, indianertomahawker, franske stormhuer, rytterpistoler fra Trediveårskrigen, stenkøller fra Sydhavsøerne, eskimovåben, assagajer fra Zululand – –

Røbede væggenes arsenal af mordinstrumenter fra alverdens lande beboerens krigersmag og kampglæde, så pegede møblementet snarest på haremstilbøjeligheder. Tykke tæpper, portierer og gardiner dæmpede og skærmede mod støj og træk; brede bløde divaner og lave, blidt fjedrende lænestole bød til hyppig og lang hvile. Ud fra baggrundsvæggen løftede sig som stuens centrum et telt af brogede mauriske stoffer. Teltstængerne var lange nubiske jerntræs-lanser; bundet til krydset foroven dinglede en leopards spættede skind med et glubsk tandskinnende, vidtspærret gab. Teltet selv var kun hylsteret om oberstløjtnantens yndlingsleje, en dyb, tyrkisk spejldivan.

Det var midt på eftermiddagen. Sommersolen stod højt over Tivolis smagforladte stukpynt af malede bræddekupler og småspir og over havens støvede trækroner. Solen drev sit skærende hvide lys og en lammende varme med vælde ned over den tomme, brede gades grå brolægning. Hededirrende slikkede lysstrålerne Glyptotekets blanke statuepyntede sideflade, og flimrede om Rodins grønne aspargesbed.

Men ind til den syge haremskriger trængte den stærke solglans ikke, brudt som den blev af værelsets tættiltrukne gardiner.

Tusmørke hang derinde mellem de stoftunge møbler; luften var krydret og kvalm, som mættet af medicindunster og gammel parfume.

På en gultbetrukket sofa, hvis hovedgærde nåede vindueskarmen, lå oberstløjtnanten udstrakt. Et hjørne af gardinet var trukket til side, og lyset skinnede ind over hans blottede overkrop, under hvis sygeligt hvidgule hud bryst- og

ribbensbygningen tegnede sig med anatomisk tydelighed. Ansigtstrækkene lå slapt sammensunkne om en kraftig og herskesyg næse; et alt for sort overskæg hang ned over mundvigene. Farven stod stærkt og lidt for nøjagtigt til det tynde hovedhårs. Om den nøgne rynkede hals lå som en tuschstreg øjeglassets silkesnor.

Oberstløjtnant Kall hvilede med lukkede øjne; over ham stod bøjet en høj og ranglet mandsskikkelse i skjorteærmer og med et stetoskop i hånden.

Det var huslægen, professor Mühlertz, der netop havde endt en grundig undersøgelse af patienten. Så rettede han sig langsomt i vejret, gik med et åndsfraværende udtryk i det gråskæggede ansigt til bordet midt i værelset og gav sig til at pakke stetoskop og andre instrumenter ned i håndtasken.

Kall åbnede øjnene og sendte et ængsteligt spørgende blik mod Mühlertz' ryg.

"Nå, nu blev vi da endelig færdige, hvad? – – – Du var ellers grundig nok," føjede han til og tav så afventende. "Herregud, men sig dog noget, Mühlertz, og lad mig få resultatet at vide!"

Professoren brummede lidt i skægget og gik tværs over gulvet mod skrivebordet i værelsets anden ende.

Kall satte sig overende; nu var der ligefrem angst i hans stemme:

"Der er da vel ikke noget i vejen – noget alvorligt, hvad? – For pokker, skal du igen gøre mig forskrækket?"

Lægen havde sat sig ved skrivebordet, hans stemme lød brysk.

"Jeg må vel have lov til at tænke over den recept, jeg skal skrive?"

Men Kall trængte på næsten bedende:

"Sig mig dog – der *er* altså ingen grund til at være bange?"

Mühlertz vendte sig.

"Bange? Du er da ikke blevet en gammel kælling, Kall? – Tag du den blot med ro."

Han begyndte atter at skrive; patienten lænede sig beroliget tilbage og drog et dybt suk.

"Nå, så er jeg altså første klasse – omtrent?"

Mühlertz knurrede blot, og Kall gav sig til med stort besvær at trække i tøjet. Lidt efter gentog han;

"Rigtig første klasse, hvad?"

"Å, sludder," kom det fra professoren. – "Gu' er du ej."

Kall arbejdede med selerne, men holdt pludselig inde.

"Hvad mener du? – Jamen, du sagde jo netop før, at der ingen grund er til – –"

Professoren kom henimod ham med recepten i hånden.

"Vist sagde jeg så. – Kniber det med de knapper bag i? – Nu skal jeg hjælpe dig. – Næ, ser du, når man har haft to gange gigtfeber og kroppen er fuld af reumatisme, så er man ikke første klasse, selvfølgelig. Det må du da kunne forstå, gamle ven. – – Hvad er det, du leder efter? – Stokken?" Han fiskede en krykkestok op fra gulvet. "Kan du klare dig hen til spejlet? Nå. – – Næ, tænk du blot ikke for meget over dine indvendige skavanker og nyd livet – med måde, forstår sig."

Oberstløjtnanten havde anbragt sig foran pillespejlet for at ordne flip og slips.

"Selvfølgelig med måde. – Godt, men så behøver jeg måske ikke at være – hm! – – Jeg har altså nogle år endnu, ikke sandt, gamle Mühlertz?"

Lægen nikkede opmuntrende, for han så, hvorledes vennen skarpt iagttog ham i spejlet.

"Du kan såmænd blive både far og bedstefar – når du da skynder dig lidt."

Kall vendte sig og lo med en hæs, klangløs latter.

"Hehehe! – Ja, jeg skal se at skynde mig." Han fik vesten på og stavrede tilbage til sofaen. – "Jeg ville pokker så nødig herfra. – Hør, vil du give mig en hånd med den jakke? Det er den venstre, det stadig kniber med at løfte. – Tak!" Han satte sig. – "Puh!"

Professoren betragtede ham kritisk.

"Stakåndet?"

Kall tørrede sveddråber af panden, lukkede udmattet øjnene og nikkede.

"Træt og stakåndet. – Nå, men det er vel efter sygdommen. – Der står cigarer i skabet, Mühlertz. Hjælp dig selv og giv mig én med. – Ryge, det må man da endnu." Professoren hentede cigarer og bød ham. – "Tak! – Men en whisky og sodavand og en lille cognac til kaffen – den rene gift, siger du?"

De sad ved hinandens side på divanen, tændte og røg. Mühlertz trak på skuldrene.

"*Enfin*, når det sker med måde, så –"

Kall skottede mistænksomt til ham.

"Må jeg nu *med måde*? – Og for fjorten dage siden var det gift! – Jeg synes, du har changeret, Mühlertz."

Lægen lagde det ene ben over det andet og undgik at se på patienten.

"En *fin* lille cognac. – Du må jo se at komme lidt til kræfter igen, Kall. Det må vi lægge hovedvægten på."

"Til kræfter! Ja, det kunne være rart nok. – Næste uge kommer Annelise hjem." Han stirrede drømmende frem i stuen, tog sig så i det. – "Hør, skal vi have en eftermiddagste, Mühlertz? Jeg er vis på, det kunne stramme mig lidt op. – Vil du ringe?"

Professoren gik til døren og trykkede på knappen.

"Skal jeg blive her blot ti minutter endnu, så må jeg have frisk luft, min ven." Han trak gardinet fra og lod luft og lys strømme ind. – "Det hjalp. – Hvad var det, du bemærkede?"

"Jeg ville blot sige, at et eller andet må man jo fejle, når man har levet, som jeg har levet og er blevet femoghalvtreds."

Døren gik op, og en halvgammel, sirligt påklædt stuepige kom ind. Hun kniksede med hænderne på maven og blinkede stærkt. – Oberstløjtnanten så strengt på hende og lod ordren falde kort, knapt og klart:

"Te til professoren og til mig! – Med tilbehør! – Forstået?"

Stine kniksede:

"Javel, hr. oberstløjtnant!"

"Marmelade, ristet brød og den gamle cognac! – Forstået?"

"Javel, hr. oberstløjtnant!"

Hun sank seks tommer mod gulvet, rettede sig og marcherede mod døren.

Kall rømmede sig skarpt, og med et angstfuldt spjæt snurrede stuepigen atter rundt.

"Meld frøkenen, når teen er serveret!"

"Javel, hr. oberstløjtnant!"

Hun blinkede, kniksede og forsvandt.

Professor Mühlertz havde flyttet sig over i den nærmeste lænestol; han strakte benene fra sig og betragtede vennen

sarkastisk.

"At du gider!"

"Hvad? – nå, du mener – – Gammel vane, Mühlertz. Man er nu engang militær, det stikker i blodet."

Professoren strøg cigaren af i et askebæger, dannet af en oversavet granat:

"Bare der ikke stak andet i blodet end det – hm! – At I militære ikke én gang for alle kan barbere al den – den humbug af jer og forstå, at I ikke er andet end skikkelige borgere som vi andre."

Kall brystede sig.

"Skikkelige borgere, som I andre –"

"Ikke fuldt så nyttige, selvfølgelig – hm!"

Oberstløjtnanten trak i overskægget med en hoven mine.

"Vi har jo en noget anden metier end en flæskegrosserer, for eksempel – husk det, gode Mühlertz. Fædrelandets forsvar er betroet i vore hænder. Det lyder stort og betyder måske ikke meget i fredens tider; men når det en dag bliver alvor, så er dine skikkelige medborgere rimeligvis glade over, at vi dog har taget det stykke arbejde på os."

Det var åbenbart professorens formål at lede Kalls tanker bort fra en fortsat diskussion om sygdommen, og han havde fundet et emne, der egnede sig dertil.

"Forsvare fædrelandet?" snerrede han. – "Jamen, det er jo det, I ikke kan. – Nå, jeg vil ikke påstå, det udelukkende er jeres egen skyld, men I kan nu engang ikke. – Hvad ville du sige til en skomager, der ikke kunne sy en støvle, eller en smed, som ikke evnede at hamre en hestesko? Hans eksistensberettigelse turde forekomme dig noget tvivlsom."

Der tegnede sig en klat rødme over Kalls kantede kindben.

"Har du virkelig den dristighed uden videre at trække paralleller mellem en skomager og mig, fordi militæret i Danmark ikke kan forsvare – Puh! – Tror du, jeg gider argumentere mod dine militær-nihilistiske paradokser?"

"Argumentere? Nå, det er du vist helst fri for, når resultatet på forhånd er givet. Men lad os se lidt på dig selv, Kall. – Hvad har du egentlig præsteret qua officer? Se dig engang om i din egen stue. Væggene taler."

Oberstløjtnanten lod blikket kredse om sig uden ret at forstå.

"Væggene – så? Hvad mener du nu med det?"

"Allevegne hvor du ser hen – mordinstrumenter og smukke damer?" Han svingede armen i en halvcirkel. – "Hvad? – Ja andet er der jo bogstavelig ikke. Og hvad har du så beskæftiget dig mest med af de to ting? – Hvad kan du efter et langt livs træning bedst håndtere – våbnene eller pigerne?"

"Nå ja – krigerens lod i fredstid!" Oberstløjtnanten strøg smilende skægget med tankerne vuggende over et hav af herlige fortidsminder. – "Sig, hvad du vil, Mühlertz, skæld ud alt hvad du gider – jeg har dog levet!"

Professoren betragtede ham med slet dulgt hån.

"Ja, det ved Gud, du har!"

Kall lagde sig tilbage i puderne, lukkede øjnene halvt og så lykkelig ud.

"Jeg har været en heldig mand, gamle ven, og jeg vil pokkers nødig herfra. – Gudbevares, jeg tager konsekvenserne – – lidt reumatisme og så naturligvis en enkelt gang en ordentlig lussing gigtfeber, men – –"

Mühlertz trommede utålmodigt i bordet og afbrød ham skarpt:

"En gang skal vi jo til det, Kall – hvad enten vi piber eller fløjter. "

Det gav et ryk i den syge, og han så ængsteligt bedende på sin huslæge.

"Jamen – jeg har det så godt – i grunden du. – Og Annelise, hvad? – Jeg forsikrer dig, det ligefrem kribler i mig endnu, blot jeg tænker på min kone. Du ved slet ikke – –" Han tav med en vag håndbevægelse og stirrede drømmende mod lysekronens mat blinkende pyramide af bajonetter. "Hvis du anede – –"

Professoren rejste sig, rettede benene med et par tramp og gik hen til skrivebordet, over hvilket der hang et næsten legemsstort kulfotograti af fru Kall:

"Hm! – Nå, du er stadig lige fjollet – forelsket mener jeg, pardon!" Han vendte sig med et smil. "Du har da ellers kendt nogle snese kvinder i dit – dådrige liv."

Atter illuminerede lokkende minder Kalls ansigtstræk:

"Det har jeg, Gud ske lov!"

"Og når jeg lige undtager din første kone, så har du altid været en hund efter smukke fruentimmer." Han gik langsomt stuen rundt og bekiggede kritisk den samling kvindeportrætter, der hang strøet mellem våbenmylderet.

Kall strakte sig på sofaen og fulgte Mühlertz' inspektion med øjnene, stærkt interesseret og mindefyldt.

"Det kan du have ret i. – Marie *var* ikke køn, det må indrømmes."

"Men rig."

"Nå ja, – meget velhavende vil jeg snarere sige. – – Annelise er fattig, men –" han hævede stemmen i kraft, "hun *er* pinedød smuk! – Det kan ingen nægte. Ansigtet med – noget jeg forresten altid har sat i anden række; men hele resten – superb, Mühlertz! – Tro du en gammel kender, superb! – Hvert træk, hver bevægelse – – der er en plastisk, næsten jomfruelig ynde udbredt over – – –"

Professoren havnede atter i sin lænestol.

"Gudbevares, jeg tror dig så gerne. – Og temperament?"

"Nå –" Han trak på skuldrene, satte sig så pludselig overende med et fornærmet ansigt. – "Må jeg bede mig fritaget for, at du går i detaljer!"

Mühlertz lo overbærende.

"Det var ellers dig selv, der begyndte på – hm! – detaljerne. Og forresten – som mangeårig ven og huslæge hos en sygelig mand på femoghalvtreds må jeg have lov til at hævde – spørgsmålet er virkelig af nogen interesse." Han rejste sig atter og gik op og ned i værelset.

"Sygelig mand?" spurgte Kall ængsteligt. – "Du siger jo selv – –"

Lægen drejede sig ærgerlig på hælen.

"Jeg siger, at så længe du ikke er blevet rask, er du syg."

"Jaja, gamle ven, bliv nu ikke utålmodig. Men syg eller rask – jeg er da et mandfolk endnu." Han tog et fast greb om krykkestokken, som om han ville rejse sig, men opgav det straks. "Nå, og når du endelig vil vide det – Annelise har ikke meget temperament."

Professoren gik hen til sofaen og trykkede oberstløjtnantens hånd med et tilforladeligt udtryk af oprigtighed.

"Gratulerer, min ven. – Du er sgu altid heldig!"

Kall betragtede ham forvirret.

"Heldig? – Det var da ellers min eneste skuffelse, da jeg blev gift."

Mühlertz lo.

"Ja, er du ikke storartet! – En mand på vej til de tres og en ung kone på toogtyve – spillende sund og rask! Og så er han skuffet over, at – –. Du gode Gud, menneske, har du da aldrig en tanke til overs for det begreb, man kalder *Nemesis*? Er du da aldrig det mindste bange for – –"

"Nemesis? – Hvad mener du egentlig?"

Mühlertz stod skrævende overfor ham med hænderne i lommerne.

"*Du* har sågu da aldrig skånet andre – ægtemænd!"

Kalls kindben farvedes atter; han satte sig overende og stødte krykkestokken arrigt mod gulvet.

"Hør nu, gode Mühlertz – du har været min ven, fra vi var drenge, det har du, men –" Han rejste sig med stort besvær og rankede ryggen. – "Du må ikke komme med hentydninger – nej, du *må* ikke!"

Professoren satte sig og smed det ene ben over det andet:

"Vrøvl, Kall!"

Men den anden blev mere og mere hidsig.

"Jeg forstår godt, hvad du mener med Nemesis; men jeg vil min salighed ikke finde mig i – –"

Han knækkede pludselig sammen, satte sig i sofaen og faldt tilbage med et dybt suk. Mühlertz var i samme nu ved siden af ham med et tag om skuldrene.

"Hvad er det? Bliver du dårlig?"

Kall stønnede.

"Det – det kniber med – med at få vejret – å!" – Lægen fik ham stivet af med puder og knappede vesten op, – "Jeg kom sådan – til at svede af – angst – –"

"Herregud, det var jo kun mit spøg, gamle ven; det må du dog – –"

Kall rystede svagt på hovedet.

"Jamen – du må ikke – ikke om Annelise. Du må ikke, gamle Mühlertz. – Du – du ved slet ikke – – jeg har ført et beskidt liv, Mühlertz, og jeg burde vist aldrig have taget en uskyldig ung pige ind i dette," han lod hånden kredse om sig. "Jeg halvvejs tvang hende til det – narrede hende – jeg og søsteren. Jo, vi gjorde."

"Å snak – –"

"Jo, jeg vil hellere tilstå det. Men jeg var forelsket, og jeg er det endnu – vanvittig, fjollet forelsket som en – en kornet." Han rakte lægen sin magre og hvide hånd – "Derfor *må* du gøre mig rask, Mühlertz. – Jeg *vil* være rask, jeg vil ikke leve ved siden af hende som en affældig stakkel." Han hævede stemmen næsten til råb: "Jeg hader tanken om Nemesis – jeg vil ha' min kone for mig selv, om jeg så har været aldrig så stort et asen overfor andre. – Jeg elsker hende, Mühlertz, jeg elsker Annelise sådan, at jeg – –"

Lægen tyssede på ham, trak sit lommetørklæde frem og viftede mod den syges ansigt.

"Så, så – tag dig nu sammen. – Sæt dig sådan lidt tilrette – her er en pude til. De kommer vist med teen."

Oberstløjtnanten strammede sig op, tørrede sveden af panden, skruede øjeglasset på plads og strøg overskægget. Der

lød tunge slæbende skridt gennem spisestuen; det var nok Stine med teanretningen.

Syvende kapitel

Næppe var oberstløjtnant Kall så nogenlunde kommet i sine mandfolkefolder igen og havde fået anlagt resterne af et bøst herskerudtryk, før spisestuedøren åbnede sig for stuepigen med tebakken samt frøken Rebecca, der langsomt og ivrigt hæklende fulgte efter.

Man skulle se nøje til for at fange et træk i hendes udslidte ansigt og skikkelse, der mindede om den ungdomsfriske og skønne oberstinde. Som frøken Rebecca skred stille ind i herreværelset bag efter Stine Stuepige, lignede hun nærmest en sygeplejerske. Kjolen var sort og såre beskeden, briller dækkede de nærsynede øjne. Hækletøjets hvide garnnøgle fyldte forklædelommen; en gammeldags, smal pibekrave rundt om halsen var dragtens eneste pryd. Af og til trak albuerne sig ind til kroppen i små krampagtige ryk, når noget opskræmte hende, hvilket hyppigt hændte; og samtidig sitrede musklerne om hendes mund og næse. Men trods det slappe, falmede og nervøse, der prægede hele fremtoningen, skimtedes ligesom brudstykker af Annelises dejlighed – de samme varme brune øjne, den letbuede næse, de finttegnede bryn –

"God dag, frøken Rebecca!" Mühlertz rejste sig og gav hende hånden med et ærbødigt buk.

"God dag, professor!" Hun strakte hånden ud, trak den atter tilbage med en nervøs bevægelse og skyndte sig så hen til bordet for at hjælpe Stine.

Professoren fjernede sin instrumenttaske og hjalp smilende med at lægge dug på:

"Har jeg nogensinde set Dem uden hækletøj, frøken Rebecca? – Jeg mindes det ikke – og altid de samme små firkanter."

Hun rettede på brillerne og nikkede venligt til ham:

"De holder tyveårsjubilæum – i år, ja de gør såmænd."

"Firkanterne – næ virkelig? Så må De omtrent have fabrikeret nok til at kunne dække det meste af Kongens Nytorv. – Tyveårsjubilæum?"

Hun stak hækletøjet i lommen og gav sig til at skænke te.

"Ja, for da jeg var ni år gammel, fik jeg St. Vejts-dans – hænderne gik altid sådan. – – Ja, og så var det som en kur for mig at hække. Distriktslægen rådede mig til det. En meget dygtig mand. – Tak Stine, nu kan jeg godt selv besørge resten."

Stine kniksede og var allerede ved døren, da Kalls kommandorøst snurrede hende rundt:

"Cognac'en, Stine! Jeg gav ordre til den gamle cognac, forstået?"

Det gav et sæt i Rebecca, og hun klappede albuerne ind til kroppen.

"Gud Kristoffer! Det er min skyld. – Men jeg måtte jo tro, at Stine havde hørt fejl – hvad professor? – Cognac!" Hun så opskræmt fra Mühlertz til Kall og skubbede til brillerne med en nervøs pegefinger.

Oberstløjtnanten stødte stokken mod gulvet.

"Jeg må fordre min ordre udført!"

"Skynd Dem dog, Stine!" Stuepigen ilede ud. – "Jeg troede virkelig, at spiritus var den rene gift for Kristoffer, hvad professor?"

Hun så igen forbavset på lægen, der trak på skuldrene.

"Vi er ikke så strenge længere, frøken Rebecca."

"Nå ikke? – Jamen, det var da dejligt. – Sæt Dem nu ned, professor. Værs'god, dér er Deres kop. – Værs'god Kristoffer. – Nå, du føler dig måske bedre? – Jeg har allerede lagt to stykker sukker i koppen. Fløde vil du jo ikke have, eller måske i dag –?"

"Vi har foretaget en omhyggelig undersøgelse," oplyste Mühlertz. "Særdeles grundig."

"Næ, har De det? – Ja, den må naturligvis have taget på kræfterne. – En lille hjemmebagt, professor? Jeg synes, De plejer at holde af den slags. – Ja, du ser rigtignok alt andet end rask ud, Kristoffer. Det kan ikke skjules."

Kall rettede sig og strøg overskægget til vejrs.

"Stærk som en stud!"

Mühlertz satte ærgerlig koppen fra sig.

"At du gider sige sådan noget sludder!"

"Når lige undtages dette med – gigten altså!"

Rebecca gik henimod Stine, der kom ind med cognac'en.

"Nå gigten? – Jamen, den kan rigtignok også være både slem og – og langvarig."

Kall rømmede sig skarpt.

"Lad nu være med at sætte mig i dårligt humør, Rebecca!"

Det spjættede i hende.

"Gud nej, Kristoffer – det kunne da aldrig falde mig ind!"

Hun satte sig på kanten af stolen og nippede til teen, mens hun ængstelig skottede til svogeren. Han brød pausen:

"Brev fra Annelise?"

"Blot to ord på et brevkort. Hun har jo ni dage tilbage af ferien, og hun – –"

Kall rynkede panden:

"Otte – ikke en dag længere!"

"Hustyran!" brummede Mühlertz. – "Nå, og når fruen kommer hjem, bliver det vel Deres tur til en ferie, frøken Rebecca? De kan såmænd også trænge dertil."

Hun smilede resigneret.

"Min tur kommer såmænd aldrig, professor. – Jeg har overhovedet ikke 'tur', som svenskeren siger."

Kall havde siddet og regnet efter:

"Det bliver den fjortende – lørdag den fjortende kommer hun hjem."

Mühlertz lagde sig tilbage i stolen, smilede ironisk og tændte en cigar.

"Så længselsfuld! – Du har dog snart været gift i – lad mig se – tre år, hvad?"

"To år og otte måneder, præcis. – Jeg havde jo tænkt mig at fejre vores tre års bryllupsdag i Paris. Hvad Mühlertz, det må du sørge for."

Han lo hæst, og lægen pustede røgen fra sig med skeptisk mine.

"Skal jeg ikke også sørge for varme og tørrevejr? – Og for at der ikke er lopper i sengen? Undskyld, frøken Rebecca!"

Rebecca virrede med hovedet og halede hækletøjet op af forklædelommen.

"Gud, det gør ikke det mindste, professor. – Og marmeladen! Den har jeg rent glemt at byde Dem; og nu har De allerede taget fat på cigaren! – Men Kristoffer, du drikker jo slet ikke din te?"

Kall sad tilbagelænet med halvlukkede øjne.

"Jeg ved ikke – jeg sidder igen og bliver stakåndet."

Rebecca lagde i en fart hækletøjet fra sig.

"Så? – Jamen det er da rent galt!"

Han skuttede sig:

"Og så lugter her af jod. – I læger slæber da også altid om på al slags lugt. – Hver gang, jeg mærker jod, kommer jeg til at tænke på et ligkapel."

"Uf ha, Kristoffer!"

"Ja, og så sidder du dér og ser så højtidelig ud, som om du kørte bagefter en ligvogn."

Rebecca slog med albuerne.

"Jeg skal så gerne smile, Kristoffer, når blot jeg kunne komme til at tænke på noget muntert." Hun trak munden op til et blegt smil og så hjælpeløst over til professoren.

Han nikkede til hende.

"Skænk os hellere en cognac, frøken. Det falder Dem sikkert lettere."

Hun skænkede og rakte herrerne hver et glas.

Svogeren tog det modvilligt og så ondt på hende:

"Jeg gad vide, hvad du i det hele taget har at mule over. – Du har da hverken gigt eller reumatisme. Du har jo ikke brug for undersøgelser og medicin eller – –"

"Skål, Kall," afbrød professoren. "Prøv nu på at få humøret lidt til vejrs!"

"Skål Mühlertz – og tak!"

Han drak glasset ud og gjorde en grimasse:

"Uf! – Jeg synes, det smager af karbol. – Næ du, jeg må ud og trække frisk luft – jeg kvæles herinde!"

"Stadig åndedrættet?" Mühlertz gik hen til vinduet og så ned. "Du kunne jo køre en tur med mig. Vognen holder dernede, og jeg skal nok sætte dig af igen om en halv times tid."

"Jaja da; lad mig så det. – Vil du ringe, Rebecca?" Han greb stokken og rejste sig med besvær. – "Og så skulle jeg have min mikstur. Når jeg ikke selv husker det – – mig er der sågu ingen, der tager sig af!"

Rebecca havde ringet, og Stine var der straks.

"Oberstløjtnanten skulle have overtøjet på, Stine – og den brune handskeskindsvest under jakken. Glem så endelig ikke miksturen, Kristoffer. – Og plæden, Stine, den skal med ned i vognen."

"Javel, frøken."

Stine stillede sig ved siden af husets herre og blinkede forskræmt omtrent som en skoledreng, der venter en lussing. Hun bød kejtet sin arm frem til støtte.

"Venstre, Stine," vrissede Kall. – "Det kan De aldrig huske. – Så, så – vi løber vel ikke væddeløb!"

Skændende og småbandende stavrede Kall ind i soveværelset mellem krykkestokken og Stine.

Mühlertz havde rejst sig; han stod og så hovedrystende efter patienten, drejede så ansigtet mod Rebecca med venlige deltagende øjne.

"Nu skal De blive fri for ham en halv times tid; det linder da altid lidt." Han gik mod entréen.

"Men sæt Dem dog hellere igen, professor, og tag en kop til. Det varer nok et helt kvarter med Kristoffers påklædning og medicin; og nu er her netop sådan dejlig ro til en passiar."

De satte sig begge, hun ville skænke.

"Nej tak. – – Man må have tålmodighed med de svagelige, frøken Rebecca. Sommetider falder det vel lidt hårdt?"

Hun smilede blidt.

"Å, det er jeg så trænet i. Jeg har såmænd ikke bestilt andet end at være noget for andre hele mit liv. Det bliver en vane."

"Og nu længes De snart efter at være noget for Dem selv."

Hun lo og rystede på hovedet.

"Det er skam for sent. Jeg er tom, jeg er spist op, professor!"

Mühlertz klemte lorgnetterne over næsen for at få bedre kig på hende.

"Hvad er det, De siger – spist op?"

Rebecca tog fat på hækletøjet med et lille smil om de blege læber.

"Jeg er spist op – åndelig talt. Jo jeg er. – Har De aldrig lagt mærke til sådan en fed, glat og livsglad larve, der kryber ubekymret om på et kålblad og tror, at det skal gå den som alle de andre larver – en skønne dag at sove ind som puppe og vågne som sommerfugl."

Han nikkede og så interesseret ud.

"Vist har jeg det. – Hvad mere?"

"Jamen, så bliver den pludselig stukket af en snyltehveps, og fra den dag af er den kun til for hvepsens æg og afkom. Efterhånden, som snylterne trives, går det galt med den livsglade larve; dens glatte grønne skind bliver slapt og gråt; det er knap, den gider kravle på kålbladet og æde, for den har en følelse af, at det er alt sammen blot til nytte for andre. – En skønne dag er den færdig. – Klask, der ligger det tomme hylster!"

Han lod lorgnetten falde og strøg skægget eftertænksomt.

"Det var jo en hel fabel, frøken Rebecca, De dér fortalte. – Er det Deres søster, som har spist Dem op?"

Rebecca pudsede næsen; hun var ganske rørt over sig selv.

"Annelise var kun fire år, da mor døde, og jeg var hele tolv. – Men Gud, som jeg sidder og vrøvler om mig selv – det er virkelig ikke hændet mig i årevis. – Nå, og undersøgelsen? Det var da dejligt, den faldt så godt ud; det må jeg ligestraks skrive til min søster."

Professoren brummede lidt, rejste sig og gik til skrivebordet.

"Godt og godt – – hm! – Se her er nu en ny recept. Han skal straks begynde med den medicin tre gange daglig. Det må overholdes på det nøjeste."

Rebecca tog papiret.

"Ja, jeg skal nok. – Altså faldt undersøgelsen alligevel ikke helt godt ud?"

Mühlertz dæmpede stemmen og nikkede advarende mod døren:

"Mellem os sagt – De må være meget forsigtig. – Undgå enhver sindsbevægelse, helst ikke sige ham imod. Deres svoger kan ikke tåle den mindste – –"

I det samme gav telefonen på skrivebordet sig til at kime, Rebecca fløj forskrækket op. Var der noget, som kunne sætte hendes nerver i svingninger, så var det telefonen.

"Hallo! – hvad? Næ men – – Ih, du forbarmende! Er det dig." Hun så sig forskrækket om i stuen. "Nej, han er her ikke. – Hvad er det, du siger?" Hendes albuer klappede med nervøse ryk ind til kroppen. – "Næ, nu har jeg aldrig – –" Hun vendte sig atter, for i det samme kom oberstløjtnanten ind, klædt på som til en arktisk ekspedition. Rebecca var lige ved at tabe hørerøret af forfjamskelse. – "Hallo! – Ja – ja – om fem minutter. – Ad *køkkentrappen* – jamen ikke et øjeblik før!"

"Hvem er det?" spurgte Kall skarpt.

"Hvem det er?" Albuerne bevægede sig, som baskede hun med vinger. – "Å, det er – det er slagteren. Jeg bestilte en kalvesteg – et kalvenyrestykke –" Så råbte hun i hørerøret. "Ja, det er godt – om fem minutter! "

Rebecca slap røret, vendte sig hurtigt og fik hækletøjet frem. Fingrene gik på hende med vanvittig fart; så røg hæklenålen ud og ned på gulvet. Professoren tog pinden op, rømmede sig og rakte hende den. Under hans opmærksomme og noget forbavsede blik blev hun yderligere forfjamsket og febrilsk:

"Gud, recepten – den var jeg lige ved at glemme!"

"Hvad er det for gift denne gang?" spurgte Kall. Stine havde hjulpet ham i overfrakken.

"Jodkalium – tre gange daglig." Mühlertz tog ham under armen og gik mod entrédøren. – – "Det *skal* tages. – Kan du ikke følge med?"

Kall vrissede pirreligt.

"Vist kan jeg ej. – Hvorfor går du også så hurtigt, når du ved, jeg taber vejret?"

"Så, så, så!" Lægen tyssede godmodigt, som var det et barn, han havde under behandling. – "Farvel så længe, frøken Rebecca. – Om tyve minutter, allerhøjst."

Så trippede de to herrer langsomt ud, Stine fulgte efter med plæden.

Tilbage stod Rebecca med begge pegefingrene trykket ind mod tindingerne, løb derpå til telefonen og blev stående med hånden på røret. Men hun betænkte sig, trak gardinerne til side og lukkede et vindue op til. Sank så endelig ned i en lænestol med recepten dansende mellem nervøse fingre, ude af stand til

at samle sig om noget andet end den ene forvirrende, forfærdende tanke – Annelise var i byen! Hun havde afbrudt sin ferie, frivilligt, nødtvungen – hvad var der sket? Og med en visions pludselige, magniumslysende klarhed stod Jørgen Tønders solbrunede blåøjede ansigt for hende. – Ham var det naturligvis, der på én eller anden måde havde fremkaldt en katastrofe på Rugholm – det forfærdelige kunne ske hvert øjeblik. Hvor blev Stine af? Kunne det lykkes at få stuepigen bort, inden Annelise kom?

Der lød støj i entréen; Rebeccas albuer tog på at baske mod ribbenene, recepten flagrede ned på gulvet.

"Stine!" kaldte hun højt.

Jo gudskelov! – Der lød et "javel frøken!" og dér stod Stine i værelset. Rebecca samlede recepten op og rejste sig.

"Gå lige hen til apoteket med den dér – og De må vente så længe – selv om det varer en halv time."

"Jamen, jeg må da vel rydde op først i oberstløjtnantens soveværelse – der ser farligt ud, og sæt han kom – –"

Rebecca trippede utålmodigt.

"Vil De ligestraks gå, Stine. Jeg vil slet ikke have, De modsiger mig!"

"Javel frøken." Hun ville gennem spisestuen og ned ad køkkentrappen, men Rebecca spærrede døren.

"Nej – ikke den vej – ad hovedtrappen, Stine."

"Javel frøken!" Stuepigen satte et par forskrækkede øjne op, som troede hun, frøkenen var blevet helt forrykt og retirerede skyndsomst ud af værelset.

"Å, Gud hjælpe mig!" stønnede Rebecca, da hun hørte entrédøren smække. Hun stod stille et øjeblik og lyttede;

begyndte så at hække, som gjaldt det livet og løb straks efter ind i spisestuen:

"Annelise!"

Ja, dér stod søsteren i sin lyse fintstribede flonelsdragt og med den mægtige flade, spanske stråhat på det brunrøde hår. Lidt forpustet og hed i kinderne; men øjnene skinnede da klare og glade, og der lå smil om hendes mund.

"Å, Annelise – jeg har været ved at dø af skræk det sidste kvarter. Der kan da ikke være sket noget?"

Søsteren kyssede hende på begge kinder.

"Så, så! – lad mig nu få pustet ud først." Hun tog Rebecca om livet, og de gik ind i herreværelset.

"Puh, den lugt! – når man kommer lige fra landet, så – –. Hvor længe bliver han borte?"

"Tyve minutter – et kvarter måske. Stine har jeg også sendt bort. – Det var lige knap og nap, jeg fik hende ned ad hovedtrappen, inden du kom."

Annelise havde et overstykke på armen, parasol og taske i hånden; hun lagde det alt sammen ind i teltet, mens hun så sig om og roligt overvejede situationen.

"Skænk mig en kop te, Bec, mens jeg tager hatten af. Jeg er så tør i halsen. – Din kop kan jeg godt bruge."

Rebecca skænkede med rystende hånd, ivrigt skottende til søsteren, der uden at forhaste sig trak uhyre pinde ud af stråhatten og purrede op i håret. – Kom det dog ikke snart!

"Jeg må også have lidt at spise, Bec. – Nå, dér står marmeladen. Smør mig blot to stykker, mens jeg drikker, så går det hurtigere." – Hun drak og spiste og nikkede nu og da

beroligende til søsteren, "Jeg så dem køre bort – han og Mühlertz. – Jeg stod ovre hos bageren og telefonerede. – Mit tøj lod jeg blive på banegården – Foreløbig."

"Foreløbig?" stønnede Rebecca. "Jamen Lise, vil du da virkelig – Kan du da ikke –? Du *må* forklare mig – jeg bliver jo helt nervøs!"

"Straks." Annelise havde munden fuld af brød og marmelade. "Blot to minutter endnu."

"Der er da ikke sket en ulykke?"

"Nej! – Er der mere te?"

Rebecca skænkede.

"Eller – Gud, er Farmor død?"

Annelise rystede energisk på hovedet: "Spillevende, den heks!"

Rebecca pudsede brillerne, satte dem atter på plads og stirrede indtrængende på søsteren. Så faldt hendes ansigtstræk for et øjeblik i ro:

"Nå – du ser jo heller ikke det mindste bedrøvet ud, så jeg behøver måske slet ikke at være angst."

Annelise var nu færdig med sit hastige måltid. Hun vinkede søsteren hen til sofaen, de satte sig.

"Nej, jeg er aldeles ikke bedrøvet, Bec – tværtimod. Men du bliver naturligvis dødsens forskrækket, så forbered dig på det værste."

Rebecca slog hænderne sammen.

"Gud, Lise dog!"

"Så, så! – Vær nu rolig og tag fat på hækletøjet."

Meget lydig fiskede Rebecca håndarbejdet op af forklædelommen og begyndte at vrikke med fingre og hæklenål;

gjorde så et krampagtigt forsøg på at smile muntert:

"Ja, nu er jeg klar, altså."

Annelises ansigt blev alvorligt, og stemmen dirrede let.

"Jeg vil skilles fra Kristoffer. Jeg vil ikke leve længere her, og jeg har i sinde at sige ham det endnu i dag. – Ja, nu ved du det, Rebecca."

Søsterens ansigt stivnede, og der gik et ryk gennem hele hendes krop.

"Du gode Gud – det er Jørgen!"

Hun stak hækletøjet i lommen, aftog brillerne og gav sig til at græde ganske stille, mens hun ligesom sank sammen mellem sofaens puder.

"Det er Jørgen!" gentog hun med brudt stemme. "Lige så snart, jeg fik at vide, du havde truffet ham, blev jeg angst. – Jeg ved, det er ham. – At tænke sig, det var mig selv, der skrev, at du tog over til tante Bertha – det var mig selv!"

"Det var det, Bec. Og jeg takker dig derfor."

"Og du takker mig derfor!" Hun rettede sig langsomt og stirrede på søsteren. – "Og det kan du nænne mod mig!"

Annelise bøjede sig frem, som om hun havde hørt fejl.

"Hvadbehager – mod dig?"

Rebecca tørrede øjnene og satte brillerne på plads. Stemmen var hård og ansigtet vredt.

"Ja, mod mig, netop! – Hvor har jeg ikke slidt mig op for din skyld – lige fra den første dag, vi stod alene, og mor var død. – Og aldrig har jeg svigtet en time, aldrig har jeg – –" Rørelsen overvældede hende; brillerne måtte atter af og lommetørklædet i brug. – "Har jeg nogensinde tænkt på mig selv førend på dig?"

Hun snøftede og strakte hånden ud. – "Jeg spørger dig bare, Lise, kan du med rette beklage dig over mig?"

Annelise greb hendes hånd, trykkede og klappede den.

"Beklage mig over dig? Nej, sødeste Rebecca, du har været så kær og opofrende. Aldrig skal jeg glemme, hvad du har været for mig."

"Slidt og stridt og stræbt har jeg – og fået dig oplært i skolen og smuk og velopdragen. – Å, som du sidder dér og smiler! – Lige så hjerteløst! Men det ved du, Lise, jeg har altid følt for dig som en moder og været for dig, hvad mangen en rigtig moder aldrig har været for sin egen datter. – Nægt det, om du tør, Lise!"

Annelise rykkede hen til søsteren og tog hende om livet.

"Lille kære Bec – aldrig kunne jeg tænke på at nægte det."

"Nå, og da jeg så endelig fik dig fra de narrestreger med Jørgen og godt gift, så var jeg – –"

Annelise trak armen til sig og rynkede panden:

"Godt gift?"

Men Rebecca drejede sig mod hende og nikkede energisk.

"Ja – ved Gud, Annelise – du har det hundrede gange bedre end de fleste. Kristoffer kan være vanskelig, det skal jeg være den sidste til at nægte; men som oftest går det da ud over mig og Stine. Og en solid og smuk årlig indtægt, det er da heller ikke for ingenting at regne. – Og han ligger jo på maven for dig, når du bare selv vil." Hun brast i gråd, og det tog tid, inden det atter blev muligt for hende at tale nogenlunde sammenhængende.

"Begge to var vi endelig kommet i sikker havn og – og ikke – som før, hvor vi aldrig – vidste, hvor vi skulle tage pengene til

huslejen og en ny kjole. – Å, Lise dog, skal vi nu ud i alt det igen?"

"Tag dig sammen, hører du! Hold op med den tåbelige snak!"

Annelises stemme var kort og tør, og hun tog søsteren i armen. Rebecca blev straks forskrækket og klynkende.

"Tal dog i det mindste kærligt til mig. – Jeg kan slet ikke tåle hårdhed, ved du nok. Du risikerer, jeg får et af mine anfald."

Og lommetørklædet løftedes mod øjnene mellem sitrende hænder. Annelise trak hendes hoved mod sin skulder og lagde armen kærligt om hende.

"Kære lille, gode Rebecca! – Så, så – lad nu dog være med at græde. – jeg er forfærdelig ked af at gøre dig bedrøvet, men det kan ikke være anderledes. Du ved jo bedre end nogen anden, at jeg aldrig har holdt den mindste smule af Kristoffer. At jeg kunne gå ind til det ægteskab, bebrejder jeg mig, som om jeg havde begået en nedværdigende handling – rent ud en forbrydelse – både mod ham og mod mig selv."

"En forbrydelse! – Sikken et udtryk at bruge!"

"Ja, det mener nu jeg. – Nå, og mit hjem siger du. Jamen, det er jo slet ikke mit hjem."

Hun rejste sig, stod midt i stuen og lod blikket kredse:

"Se dig dog om, Rebecca – det er jo hans hjem, hans møbler, hver eneste stump. – Her har han levet med sin første kone, og her har han moret sig med sine elskerinder bagefter, dem han altid praler med. – Ja, og så fik han mig herind, dagen efter den sidste af de – de andre var gået ud, måske."

Rebecca sad tilbagelænet i sofaen og stirrede på søsteren, mens fingrene kravlede mellem hverandre i hendes skød. Hun søgte at samle sin forvirrede hjerne til et kraftargument. –

Tårernes og klagernes ammunition havde hun allerede skudt bort:

"Å Lise, som du taler om din mand og om det smukke og dyre møblement."

Men søsteren stod stadig med hænderne på ryggen og lod sit vrede blik glide fra det ene møbel til det andet.

"Jeg siger jo ikke andet, end hvad sandt er. – På hver en stol, på hver en sofa har der siddet kvinder, han har elsket før mig. – Mit hjem! Her er lummert og stygt, her er ligesom fuldt af spøgelser, af væsener der færdedes her før min tid. Og når jeg går herfra, så finder han blot den næste – –. Alle disse portiérer og tæpper og bløde divaner og dumme våben –. Uf, det er til at få ondt af – – kokotte-smag!"

Rebecca snøftede og virrede håbløst med hovedet.

"Tænk dog på fremtiden, Lise!"

Annelise drejede sig på hælen, som for at blive synet af stuen kvit. Hun så ud af det åbne vindue og smilede.

"Fremtiden står lys og frisk og lokkende for mig. Nu har jeg prøvet rigdom uden kærlighed. – Å, som jeg længes efter lige det modsatte!"

Søsteren havde rejst sig; nu havde hun fundet argumentet. Hun vidste jo hele tiden, at der var noget afgørende, men kunne blot ikke hitte på, hvad det var. Hun skyndte sig hen til Annelise.

"Jamen, stakkels *Kristoffer*! – At du virkelig kan nænne! Du ved vist slet ikke af, at han er meget syg, staklen. – Ved Gud, det skulle slet ikke undre mig, om han døde af det."

Annelise drejede hovedet og sendte hende et mistroisk blik.

"Døde af det – hvad er det for noget snak? – Næsten rask, skrev han jo selv, han var. – Køreture hver dag. Han spekulerede endda på en rejse til Paris."

Rebecca rystede bedrøvet på hovedet.

"Det tror han på selv – sangvinsk er han jo. Næ, men professor Mühlertz sagde, at Kristoffer var rigtig dårlig endnu. Den mindste sindsbevægelse kunne være skadelig."

"Nå, han er da et mandfolk. – Og forresten – jeg kan jo forberede ham lidt efter lidt – i dag og i morgen."

Rebecca sank ned i en stol – der var åbenbart intet at stille op; hun sukkede:

"Det bliver rædsomt!"

Annelise gik utålmodigt op og ned fra skrivebord til chaiselong.

"Og hvad kan det så alt sammen nytte? Jørgen har jeg givet mit ord. Og selv om jeg ville lade alt blive ved det gamle – – snogene fortæller alligevel Kristoffer det hele."

Det gav et sæt i Rebecca, og hun rejste sig i en fart.

"Snogene – ved de af det? Det er da ikke muligt!"

Annelise standsede foran søsteren og nikkede:

"Det er netop sagen. De havde lavet et helt baghold i nat. Farmor er nok med i komplottet, så vidt jeg forstår. – Det havde de såmænd held med, kan jeg forsikre dig. Og derfor valgte jeg også selv at rejse herind og fortælle Kristoffer det – det hele."

"Men Gud, Annelise – hvad gjorde I da i nat?"

"Ja, jeg skal sige dig – Jørgen og jeg – –"

Hun havde sat sig, men fo'r atter op i en fart, for entreklokken kimede.

Rebeccas albuer bevægede sig krampagtigt, og hun trykkede angstfuldt hånden mod brystet.

"Der er de!" Hun lyttede åndeløst. – "Professoren er med. Gud, hvad skal vi dog gøre?"

Annelise greb hende om armen, stemmen lød næsten truende:

"Nu skal du være rolig, Rebecca! – Og så lader du mig være alene med Kristoffer, når Mühlertz er gået. Har du nu rigtig forstået det?"

"Ja – ja!"

"Og du må ikke på nogen måde blande dig i, hvad jeg foretager mig. – Ikke et ord må du sige! Lover du det?"

Rebecca rystede over hele kroppen.

"Ja, ja, jeg skal nok – jeg vil allerhelst løbe min vej med det samme."

Hun gjorde et forsøg derpå, men nåede ikke længere end til dagligstueportiererne. Dér stod hun og famlede efter låsen med hovedet stukket frem som en skrækstivnet høne under en ribsbusk.

Så åbnedes døren fra entréen.

Ottende kapitel

Oberstløjtnant Kall var kommet i humør under køreturen ud ad Søndre Boulevard og langs Kalveboderne. Luften var lun; det flade vand, der skimtedes mellem lossende og ladende skibe, svingende kraner og rygende larmende fabrikker, lå blankt og blåt, spejlende den rene lysfyldte himmel.

Så var de kørt over Langebro, ud på Amager. Og omtrent ved Sundholm havde vognen passeret det hele husarregiment der kom småttravende fra skydeøvelser på Fælleden. Husarernes chef havde hilst på sin gamle våbenkammerat Kall, ritmestrene ligeså – det virkede svært opmuntrende på oberstløjtnantens humør. Livet, der larmede og levede rundt om ham, påvirkede anspændende de svækkede nerver, den sløvede ånd. Hans tanker begyndte atter at tumle med planer, der tog sigte på fjerne fremtidsmuligheder. Og professoren hjalp ham. Pariserrejsen blev omlagt til et Wiesbadenerophold med afsluttende rekreationsferie ved de norditalienske søer – det kunne netop passe med den rigtige dato. Den tanke havde som en fiks idé bidt sig fast i Kalls sind – der måtte festes på hans og Annelises treårige bryllupsdag; med fest skulle den fejres!

Fra vognen og trappen op udbredte han sig om gaven, der skulle ligge på Annelises natbord mindedagens morgen. Han havde ikke helt bestemt sig endnu. Hos Michelsen lå der en række orientalske perler – noget aldeles enestående! Men så var der den brillant-ésprit i Dragsteds vindue – en rubinsolitaire, hvorfra brillanterne hævede sig stråleformet – den mest udsøgte smag, Mühlertz! – fem tusind fem hundrede, det var jo

en alvorlig lussing. Men når han lukkede øjnene og fremmanede sig Annelises hoved med den esprit på det højt opsatte mahognirøde hår – en hertuginde ville hun ligne, en født prinsesse – –

Stine hjalp oberstløjtnanten overtøjet af, og ved lægens arm stavrede han ind i stuen.

De fik først øje på Rebecca, og Mühlertz nikkede venligt til hende:

"Ja, her har De os igen. Det var en køretur, som han har haft godt af. Hvad Kall? – Og frosset har du da ikke, så varmt det er?"

"En storartet tur, Mühlertz, og du skal have tak, gamle ven. Men jeg ved ikke – det forekom mig, luften blev så kølig på hjemvejen. Mon vinden skulle være sprunget om i vest?" Han fæstede sine øjne opmærksomt på Rebeccas ansigt. – "Men hvordan er det, du står og ser forstenet ud? Du kunne da gerne komme og hjælpe mig, for Mühlertz skal ned til sin vogn igen med det samme." Så fulgte han Rebeccas blik, drejede sig om og fik øje på Annelise, der stod stum og ubevægelig med ryggen mod spejlkonsollen.

Han løftede armene i et udråb:

"Annelise! – Nej, men er det dig!" Med fremstrakte hænder ilede han imod hende. – "Men hvor kan det dog være? – Min egen – – –"

Så snublede han og faldt fremover. Annelise og professoren styrtede til og fik ham grebet. Kridhvid i ansigtet, snappende efter vejret gled han ned i en lænestol og trykkede de knyttede hænder som i krampe mod sit bryst.

"Men hvor kan det også falde Dem ind, frue?" Mühlertz' ansigt røbede den største ophidselse, og hans stemme lød

forbitret. – "Uden spor af forberedelse – –"

Annelise rystede af skræk, og hun bøjede sig over stolen.

"Jamen, jeg anede jo ikke – – er han da virkelig *så* syg?"

"Jeg sagde det til dig!" råbte Rebecca. "Jeg sagde det til dig og varede dig ad; men du ville ikke tro det. Nu kan du se, jeg havde ret."

"Hys!" kommanderede lægen. "Hent vand og kamferdråber, frøken Rebecca, og lad pigen gøre sengen klar. Dette er meget alvorligt!"

Rebecca ilede ud under krampagtige albuespjæt, og der blev et øjebliks dødstilhed i værelset. Annelise så ængsteligt spørgende på Mühlertz. Professoren trak mistrøstig på skuldrene, mens han følte den syges puls og opmærksomt iagttog hans træk.

Lidt efter lidt vendte en antydning af farve tilbage til Kalls hvide ansigt, hænderne slappedes og faldt ned til hver side, åndedrættet blev stærkere og mere regelmæssigt. Og netop, da Rebecca og Stine kom styrtende ind, slog han øjnene op og så sig forvirret om, som vågnet fra en dyb og lang slummer.

"Å – jamen du er der jo alligevel, Annelise!" Han smilede svagt. "Det tog helt vejret fra mig. – At du virkelig er kommet – –"

"Bliv nu liggende, Kall," advarede lægen. "Se først at komme lidt til kræfter."

Men den syge rettede sig med en voldsom kraftanspændelse.

"Blive liggende? – Næ, vil du bare lade mig komme på benene, Mühlertz, og sige goddag til Annelise. – Knap min frakke op, vil du –?" Han arbejdede sig ud af stolen, stod vaklende på sine fødder og greb efter hendes hænder. – "At

tænke sig – du kom tilbage, længe før du skulle – –. Så længtes du alligevel lidt efter din gamle mand?"

Hans øjne strålede af lykke og stolthed. Annelise slog forvirret sine ned.

"Jeg – ja – jeg har – –" stammede hun og gik i stå.

"Tag dråberne her!" Mühlertz holdt teskeen til Kalls mund.

"Ikke tale om! – Tror du, jeg vil lugte af kamferdråber, når Annelise er kommet hjem? – Næ, men sikken jeg ser ud! – Ikke engang barberet til morgen! Men jeg kunne jo heller ikke vide, vel – – Vent blot lidt og lad mig få alle disse klude af." Han lo stakåndet, mens øjnene skinnede muntert. – "Rebecca og Stine – I to kan hjælpe mig." Han tog dem under armen og stavrede mod spisestuedøren. Så vendte han sig. – "Det varer blot et øjeblik, Annelise! – Har du fået te?"

"Jo tak, jeg har."

"Nå, det var dejligt!"

Han vinkede glædestrålende i døren og forsvandt.

Annelise og lægen så efter ham et øjeblik og vendte sig da mod hinanden. Han stak hænderne i lommerne og nikkede kort til hendes spørgende blik, mens de gik frem mod det åbne vindue.

"Nej, hvor blev jeg dog forskrækket, professor!"

Hun fik lommetørklædet frem, tørrede febrilsk sveddråber af panden og viftede sig, ængsteligt skottende til lægens barske ansigt.

"Å ja, det kan jeg forstå." Hans stemme var tør og skarp. "De var også lovlig nær ved at begå et mord, fru Kall."

Det gav et sæt i hende:

"Et mord?"

"Enfin, hvad kalder De det, når det ene menneske skyder det andet en kugle for panden? – Drab måske, når det sker af uagtsomhed. Resultatet bliver allenfals det samme."

Annelise tog ham i armen.

"Jamen, så forklar mig dog, doktor – – er han virkelig *så* syg? – De har jo aldrig haft den opfattelse før. Jeg anede ikke – hvad fejler han da? – Gigt, reumatisme – ja, andet ved jeg slet ikke af. De burde dog have underrettet mig derom – –"

"Nå, det kommer Dem altså helt overraskende?"

"Ja, selvfølgelig. – Så meget mere som hans sidste breve er fulde af beretninger om bedring. – Kræfterne taget til – han måtte køre en tur hver dag. Der var slet ingen ende på hans forhåbninger og planer for fremtiden."

Mühlertz lod sig glide ned i en stol, og hans ansigt formildedes.

"Det kan være meget rigtigt, fru Kall – han aner ikke selv, hvordan det i virkeligheden er fat med ham. Og oprigtig talt, det var først i dag, da jeg undersøgte Deres mand, at jeg fik tilfældet konstateret. Han har jo ikke villet lade mig se skavankerne grundigt efter før."

Annelise havde taget plads overfor Mühlertz. Hun bøjede sig i spænding mod ham og krogede fingrene nervøst i hinanden.

"Nå, men altså han selv ved intet? Han tror stadig på – –"

"Vist så. Kall er jo sådan en kryster, hvad sygdom angår – vi risikerede, han døde af bare angst for at dø." Han opfangede et udtryk af foragt om Annelises mund og skyndte sig at tilføje – "En rask og modig mand, det har han forresten altid været – tidligere altså. Nu er han så svækket, at man ikke kan regne – –"

Hun gjorde en utålmodig bevægelse:

"Jamen sygdommen, professor? – Hvad fik De konstateret ved undersøgelsen?"

"Det er sklerose, fru Kall. Nu ved De det – en ganske overordentlig udpræget sklerose."

Hun trak øjenbrynene spørgende til vejrs. "Sklerose? – Vil De ikke forklare mig – – Jeg ved slet ikke, hvad det betyder."

"Så meget anatomi kender De vel, at De ved, hjertet er omgivet af en stor åre – kransåren kaldes den."

"Ja – ja!"

Han så mod døren og dæmpede stemmen yderligere.

"Kalls kransåre er delvis forhærdet – afsondring af kalkpartikler, forstår De?" Hun nikkede. – "Og det foruroliger blodomløbet, gør det uregelmæssigt, forårsager kvælningsanfald. Nå – og det værste er faren for, at en eller anden sindsbevægelse – der skal overmåde lidt til – at sådan en ophidselse altså bevirker disse kalkpartiklers riven sig løs. Kommer de ind imellem hjerteklapperne – ja, så er han mausertodt – det virker som et skud gennem hjertet! Forstår De nu?"

Annelise trak lommetørklædet op og tørrede pande og kinder, hendes hænder dirrede, og hun trak vejret hastigt.

"Du gode Gud, professor Mühlertz – er det sådan fat? Enhver sindsbevægelse, siger De, er altså livsfarlig? Og den, der påfører ham noget sådant, regner De ikke for stort bedre end en morder?"

Lægen rejste sig og lyttede, for der lød støj fra værelset ved siden af. Så hviskede han:

"Det er netop min mening; og jeg troede, han var død før. Derfor blev jeg lidt arrig på Dem, lille frue – undskyld! Men De

havde jo ikke dengang begreb om, hvor alvorlig sagen er."

Annelise havde også rejst sig. Hun stod nu og så lægen fast ind i øjnene; men hendes læber skælvede.

"Å, bryd Dem ikke om mig, doktor. Men godt var det, jeg fik sandheden at vide. Jeg vil ikke myrde nogen – med eller mod min vilje. – – Men sig mig, hvor længe kan Kristoffer da leve med det – den sklerose? Jeg mener, hvis nu alt samler sig om at gøre ham tilværelsen så blid og glæderig som mulig. – Det må jo være min fremtidsopgave, selvfølgelig."

Han strøg sig om hagen og smilede ubestemt.

"Umuligt at forudsige, kære frue. – En måned, et år eller to. – – Det kommer helt an på forholdene – på rene tilfældigheder, som De måske slet ikke er herre over." Han trak uret frem: "Halv fem – død og pine! Jeg må afsted, frue. Nu siger jeg blot farvel til Deres mand, og så –" han tog hendes hånd. "De er en modig lille kvinde, fru Kall. Vidste jeg ikke det, så havde jeg aldrig turdet udtale den – den dødsdom. Men Deres nerver er jo i bedste orden?"

Hun nikkede åndsfraværende og rakte ham hånden.

"Jeg kan kun takke Dem; og det lover jeg, jeg skal gøre mit yderste for at værge ham mod – mod døden. – Og hør professor – mens De er hos Kristoffer, send så Rebecca ind til mig. Jeg må tale med hende, blot to minutter."

Han trykkede hendes hånd og gik ind i soveværelset. Annelise nærmede sig tankefuld det åbne vindue, lænede sig ud og lod den lette brise, der strøg ned ad boulevarden, køle sit ophedede ansigt.

Stakkels Kristoffer, en dødsdømt mand! – Uden at ane det gik han med strikken om halsen; når som helst kunne en eller

anden sparke skamlen bort under ham – –

Og det menneske havde hun hadet! Blot erindringen om ham havde fyldt hende med afsky og lede og nu – der var i hendes sjæl kun plads for medlidenhed. Ganske vist, sympati og kærlighed, det kunne hun hverken føle eller hykle – hun elskede jo Jørgen, han ejede hele hendes sjæl, men de følelser skulle hun ikke røbe; nu gjaldt det blot om at glæde den dødssyge mand, fylde hans sidste få levedage med solskin og blid glæde. Når alt kom til alt var han vel ikke værre end så mange andre. Hver har jo sin natur, sine fejl – og gode sider da også!

Annelise lod blikket glide langs gadens fortov forbi Tivolis jerngitter op imod Rådhuspladsen. Sommerklædte fornøjede mennesker myldrede dernede, hilste på hinanden, smilede og nikkede; over trætoppene løftede og sænkede sig ballongyngens gondoler, lirekassemusikkens larmende toner og trommehvirvler klang over til hende, iblandet rutschebanens hæsblæsende skurren, barnetrompeters tuden, klemt af klokker – livet dansede videre dernede i fest og højstemt glæde, og så lurede dog døden på hver især.

Hendes øjne fangedes af en mand i flagrende havelock, og det var, som om hjertet stod stille i hendes bryst af skræk. – Men nej, det kunne jo ikke være docenten, han var rejst i sin grå sommerfrakke. Dog, han kunne komme når som helst, var måske allerede på trapperne. – Og hvordan skulle hun nu kunne afværge faren, få ham til at tie? Og hvor blev Rebecca af? Søsteren måtte hjælpe – blot hun dog ikke var alt for forfjamsket.

Dér kom hun netop ind ad døren, og Annelise vinkede hende til sig:

"Kommer han snart ind?"

"Ja, om et øjeblik. – Men hvordan er det, du ser ud, Lise? – Helt hvid og – – Gud, du er da ikke også blevet syg?"

Annelise trak søsteren hen til vinduet.

"Jeg har talt med Mühlertz. – Kristoffer er jo dødssyg – håbløst! Han kan dø når som helst – den mindste sindsbevægelse slår ham ihjel!"

Rebecca snappede efter vejret.

"Er det så slemt? – Nej, hvor blev jeg også forskrækket før, da han faldt om i stolen."

"Du kan forstå, jeg tør ikke sige ham noget om – om det med Jørgen. Det ville være at begå et mord. – Lad ham leve, staklen, og tro, at jeg kom tilbage, fordi jeg længtes. – Men Spagh?"

"Ja, hvad han?"

"Han kan komme hvert minut. Det ondskabsfulde menneske er kun taget herind for at fortælle Kristoffer om Jørgen og mig. Det må for enhver pris forhindres. Det kan du da begribe?"

Rebecca foldede hænderne for at tvinge fingrene i ro.

"Ja, for enhver pris. – Men hvordan skal vi bære os ad, Lise?"

Annelise tog søsteren om skuldrene og holdt hendes øjne fast for at give ordene mere vægt:

"Hør nu godt efter. – Når det ringer, lukker du op. Du må sende Stine i byen efter et eller andet. Du lukker altså selv op, og så forklarer du ham, hvor syg Kristoffer er. – *Sklerose*, husk det – en *meget udpræget sklerose*. Han må forstå, at Kristoffer ved det første ord om – om det, du ved nok, kan få et tilfælde. Spagh må vide, at hele ansvaret for, hvad der så kan ske, falder på – –"

Atter knirkede døren, og Kalls hæse men fornøjede stemme hørtes:

"Nå, nu er jeg da nogenlunde præsentabel."

Han kom frem i stuen sammen med Mühlertz, viksede overskægget til vejrs, rankede ryggen og gik smilende mod Annelise, kun let støttende sig til krykkestokken.

"Og hvis du nu vil undskylde, at jeg ikke er barberet og så lade mig sige rigtig goddag og velkommen –" Kall lagde stokken på bordet og strakte armene ud. – "Velkommen tilbage, Annelise, min egen kære, lille kone!"

Hun lod sig omfavne og kysse; men det isnede inde i hende, og hun følte, hvorledes medlidenheden, alle de gode følelser for den syge mand svandt bort – væmmelse og lede fyldte atter hendes sind. Og mens hun med lukkede øjne søgte at værge sig mod hans kys ved at vende kinden til, strålede billedet af Jørgens brune ansigt og klare blå øjne i hendes sjæl; hun måtte opbyde al sin viljekraft for ikke at støde den syge mand fra sig og løbe ud af værelset, bort – –

"Du har rigtignok gjort mig en stor glæde, Annelise," hørte hun ham hviske. "Det skal jeg ikke glemme dig!"

Nu slap han Annelise, støttede sig til bordet og beskuede hende med ivrige forslugne øjne. Hun vendte sig mod professoren. Han stod ved døren ud til entreen og rømmede sig advarende.

"Går De, doktor?"

"Ja, jeg må afsted. – Og – hm! – hør nu, Kall – ingen ekstravagancer, min ven; ingen som helst af *hvad art nævnes kan!* – Au revoir til i morgen. – Farvel frue!"

Han sendte Annelise et alvorligt advarende nik og gled ud af døren, fulgt af Rebecca.

Niende kapitel

Hvad er drøm, og hvad er virkelighed? – Ejer tilværelsen overhovedet realiteter? Er det, vi forstår ved livet, andet end en kæde af fiktioner, hvis begyndelsesled er fødslen, der ikke er noget tilblivelsesmoment, og med endeledet, døden, der måske næppe bryder livets gang mere end jævndøgnsdatoen kalenderens dagsrække.

Er det ikke så, at hvert menneske skaber sin egen tilværelses verden med sit eget Jeg som denne verdens midtpunkt? Hvad er op, og hvad er ned på vor rullende, kredsende klode? Hvad er lyset andet end æterbølgers virkning på synsnerven – men de samme ætersvingninger, der hos mennesket fremkalder forestilling om en sollys dag, påvirker flagermusen så aldeles modsat, at dag for den bliver nat.

Vi nyder den store stilhed i den tavse skov, skønt luften er fyldt med milliarder af lydbølger, som blot ikke formår at sætte vore grove trommehinder i bevægelse. Vi lytter, øret fanger en drossels muntre fløjt og triller, og vi fryder os over skovens sanger – indtil vi får øje på barnevognen, hvis usmurte hjul frembringer den for så lokkende lyd. Nu virker den pludselig kun som irriterende knirken på de følsomme nerver.

Alt sammen fiktion, skabt af os selv, fremgøglet af vekslende stemninger og følelser. Og trevler man tilværelsens tråde op, bliver tilbage et liv, blottet for viden, fattigt på tro, men rigt på indbildning.

Ægteparret Kall blev alene tilbage i værelset.

Han stod stadig støttet til bordet, betaget ved synet af Annelise, fyldt med frydefulde minder og lokkende fremtidsdrømme. Den knugende affældighedsfølelse, sygdommen havde påstemplet ham, de ængstende dødstanker havde han rystet af sig. Der groede livslyst i ham, kraft til at leve sammen med den unge og dårende kvinde, han havde taget til hustru.

"Jeg svælger i synet af dig – ligefrem svælger!"

Annelise tog øjnene til sig; hun kunne ikke tåle at se på den svage vaklende, ligblege mand med de sortstubbede kinder og hage og det grådige smil under et sværtet, hængende overskæg. Hun smilede forlegent.

"Gør du virkelig? – Og du har det bedre nu?"

Han lod sine øjne glide ned ad hendes skikkelse og op igen, langsomt og søgende.

"Du er blevet sværere, synes jeg. – Jo lidt – over brystet især. Og solbrændt! – Vist er du blevet solbrændt. Der har sat sig tre små fregner på din næse." Hun vendte ansigtet modvilligt bort, og han lo klangløst. – "Jamen de klæder dig, Annelise. – Jeg har altid elsket fregner på et smukt kvindeansigt; de ser ud som små skønhedspletter."

Hun kunne næsten ikke mere udholde at blive stående foran ham. Hans ord virkede som brutal beføling, drev blodet til kinderne og kaldte på alle de onde og hadefulde følelser i hendes sind.

"Ti nu stille med alt det, Kristoffer! – Sig mig hellere, hvordan du selv har det. – – Skal vi ikke sætte os; du bliver vist træt."

"Jo, lad os det."

Smilet blev hængende om hans mund, og han satte sig på chaiselongen, mens hun drejede en lænestol rundt.

Han vinkede:

"Nej, sæt dig nu her. Jeg må have dig ganske nær." Hun adlød, han greb hendes hånd, bøjede sig mod hende og dæmpede stemmen: "Nu er jeg snart helt rask. – Vent blot nogle få dage, så bliver jeg igen stærk som en – en bjørn."

Annelise trak hånden fra ham og skuttede sig. Hun følte sig pludselig syg og mat. Blot hun dog kunne slippe bort.

"Jeg skal hilse dig så meget fra onkel Gorm og tante Bertha," begyndte hun febrilsk og hurtigt. – "De var så rare og elskværdige, og de bad – –"

Han slog ud med hånden og afbrød:

"Å, hvad bryder jeg mig om andre mennesker? – Der er kun én for mig – det er dig, Annelise! – Lille Lise!" Han lagde hånden om hendes nakke og lod den glide over skuldre og bryst. Hun trak sig med et sæt tilbage. – "Er du nervøs? – Eller kan du ikke lide, jeg rører ved dig?"

"Din hånd er så hed. Og – og jeg er virkelig også lidt nervøs i dag. – Hør, jeg burde vel egentlig hellere ordne mig en smule efter rejsen og – og se lidt til huset. Nu har jeg jo haft fri så længe, og jeg har ikke en gang været lejligheden igennem eller talt med kokkepigen."

"Kokkepigen og lejligheden? Det har vi jo Rebecca til. Husholdningen går såmænd præcis, som den skal – – under min overkommando, forstår du."

Annelise flyttede rådvild øjnene om i stuen og standsede ved uret.

"Jamen – og så er det netop på denne tid, du plejer at tage din lur før middag. Du må virkelig ikke, fordi jeg er kommet – –"

Han lo og lagde armen bag om hende på sofaryggen.

"Som om jeg kunne sove, når du er her! – Min egen lille kone! – Min dejlige statue! – Hør, sig mig – når begyndte du at længes efter at komme hjem? Blev du ked af landet, eller – det skulle da ikke være, at du dårligt kunne undvære dit hjem og – og så mig?"

"Å, det var – det var sådan mere tilfældigt – –" Hun stammede og trak lommetørklædet frem. Panden stod fuld af kolde sveddråber. "Hvad tid kom lægen? – Han fik te, ikke sandt?"

Det trak i hans ansigt, stemmen blev utålmodig og skarp.

"Lad os nu være fri for at tale om læger og medicin og sygdom – uf! – – Mühlertz kom allerede ved totiden, og han masede med mig det meste af en time."

Han lænede sig misfornøjet tilbage i sofaen og trak i skægget. Så drejede han hovedet mod Annelise, og ansigtet gled efterhånden atter over i et udtryk af glæde og ømhed.

"Vi talte om dig, Mühlertz og jeg – det gør vi altid. Men jeg kan ikke fordrage, når han slår ind på den kyniske tone, som han ynder. – Jeg sagde ham det tydeligt nok."

Annelise så forundret på ham.

"Hvad kan han da have sagt? – Jeg synes slet ikke, det ligner professoren at være kynisk. Hvad talte I om?"

Kall trak benene op på sofaen og gjorde sig det mageligt.

"Nå, det var måske heller ikke noget at tage sig nær. Men jeg bliver så pirrelig, blot nogen nævner dit navn. – Nej, men hvad det var, jeg ville sige – jeg fortalte ham, at vi havde besluttet at

fejre vores treårs bryllupsdag i Paris. Jeg skrev jo til dig om det. – Har du lyst?" Han trak hendes hånd til sig, klappede den og strøg kærtegnende op ad armen. – "Vi to ganske alene på et flot hotel, hvad lille Lise? – fjorten dage, tre uger – Jeg har spekuleret det hele ud."

Hun smilede blegt.

"Bliv nu først helt rask. Kristoffer. – Og tror du ikke, en baderejse ville være nok så nyttig?"

"Ja, det kom også på tale. Men jeg behøver det såmænd ikke. – Blot det at mærke dig i min nærhed, giver mig kræfter. Jeg har en følelse af, at hvert kys gyder kraft i mine årer." Han lagde sig ind til Annelise med armen om hendes liv.

"Kys mig, Lise," hviskede han hæst og hidsigt. "Kys mig, siger jeg!"

Men hun snoede sig ud af hans arme og sprang op, fuld af angst og væmmelse.

"Lad nu dog være med at hidse dig op, det tåler du jo slet ikke."

Med besvær satte han sig overende i sofaen; der var vrede glimt i hans øjne, hænderne sitrede som i feber.

"Hvad er det for noget sludder? – Hvem har sagt, jeg ikke kan tåle det? Jeg fejler jo ikke andet, end at jeg skal komme til kræfter. – Og dine kys giver mig kræfter, det føler jeg. – – Kom hen og kys mig, når jeg forlanger det! Du er da vel min kone – nå!"

Tøvende nærmede Annelise sig; ligbleg og rystende bøjede hun hovedet mod ham. Kall greb om hendes skuldre, trak hende voldsomt til sig og kyssede hensynsløst og ubehersket mund, øjne og kinder. Så rev hun sig endelig løs, mens han

sank sammen i sofaens puder, stakåndet og med et henrykt udtryk i ansigtet.

"Å – hvor det var – var dejligt! – Kys mig igen – af dig selv. – Jeg forlanger det af dig! "

Men hun rystede på hovedet, ude af stand til at sige et ord. I det voldsomste sindsoprør gik hun til vinduet, glattede på sin dragt og famlede med hænderne om det svære hår.

"Kommer du ikke?"

Hun vendte sig og stammede.

"Nej, jeg gør ikke. – Kan du da ikke forstå – her kommer jeg hjem, træt og støvet og snavset af rejsen. – Jeg har ikke engang fået sat mit hår, og så forlanger du – –"

Han trak ærgerlig på skuldrene.

"Nå, jaja. – Men sæt dig så her i sofaen og lad mig i det mindste holde din hånd!"

Hun satte sig træt og syg i hjertet ved siden af ham. Det sitrede om hendes mund, for gråden var ved at bryde løs. Viljeløs overlod hun ham sin hånd.

"Jeg må vel nok klappe den – eller er det også for meget forlangt? – Jeg er sommetider lige ved at tro, du hader mig." Nu opdagede han tårerne, der trillede ned af Annelises kinder. – "Herregud – så, så! – Næ, lad nu være med at græde. Det kan jeg slet ikke holde ud at se på."

Kall slap hånden og trak sig uvilligt tilbage. Hun tørrede øjnene, og der blev et øjebliks tavshed i stuen. Men han tog sig sammen og smilede atter venligt:

"Nå, fortæl mig nu lidt om Rugholm, Annelise. – De havde det godt, ikke sandt?"

Det lettede svært i hendes sind; straks blev hun livlig og meddelsom.

"Å, så udmærket. – Vejret var jo storartet, vi red og kørte næsten hver dag. Tante Bertha gjorde såmænd endda middag for baronens på Tågerød. – Herredsfogdens og de to døtre var med."

Kall skottede til hende og strøg sig om hagen:

"Han gjorde vel kur til dig, baronen?"

Hun lo, men brød kort af – hendes øre havde fanget lyden af den smækkende gadedør nedenunder. Kunne det være docenten – han måtte jo komme. Angsten pressede hende for brystet.

"Hvad sidder du nu og tænker på? – Er det den bestøvlede landjunker, du længes efter?"

"Å, hvor kan du tro – – den gamle fyldebøtte – –"

"Gamle? – Vi var ellers klassekammerater – hm! – Og Gotholdine og Frederik – de var vel elskværdige mod dig?"

Annelise så til siden:

"Nå, jeg vil ikke sige, de sådan overanstrengte sig i den retning."

Oberstløjtnanten drejede sig skarpt mod hende.

"Hvadbehager? – Ikke elskværdige mod dig? Jeg tænkte det nok! – Lad dem blot vove på –" Han blev helt ophidset. "Den sleske forbandede docent! Og Gotholdine? – Var hun måske ondskabsfuld? Hun skulle min salighed tage sig lidt i vare!"

Annelise lagde beroligende sin hånd på hans arm.

"Du må huske, Kristoffer – hun har jo ingen grund til at holde særlig af mig, vel?"

"Ingen grund? – Næ, hun hader dig, fordi jeg giftede mig med dig. Hun håbede på, at hendes fem unger skulle arve mig. – Nå, så Gotholdine tillod sig at være nederdrægtig – ødelagde din sommerferie måske?"

Annelise blev bange, hun foldede hænderne i skødet og gjorde stemmen blød og mild.

"Nej, vist gjorde hun ej, kære Kristoffer. Jeg har såmænd ikke det mindste at klage på hende og Frederik."

Han nikkede:

"Det er heldigt for dem!"

"Og hør – docenten tog ind sammen med mig her til byen. Han kommer herop og vil tale med dig."

Annelise havde tydeligt hørt nogen komme langsomt op ad trapperne. Nu standsede skridtene udenfor entredøren.

"Nå, så Frederik vil tale med mig? Hvad kan det dreje sig om?"

"Forretninger måske – jeg ved ikke. Men når han nu kommer, tager du nok venligt imod ham."

Kall trak ærgerlig på skuldrene:

"Han kan holde sig herfra. Det er naturligvis penge, jeg skal låne ham."

Annelise sad rystende af spænding. Hvorfor ringede han dog ikke? Hvorfor tog det så lang tid at komme op ad de par trapper. Hun vendte sig med bønlig mine til Kall.

"Du ville gøre mig en stor tjeneste ved at være rigtig elskværdig imod ham, Kristoffer, en meget stor – –"

Nu ringede det; hun fo'r med et sæt op fra sofaen og lyttede:

"Sæt, det er ham," hviskede hun og satte sig atter halvt lammet af skræk.

Kall så misfornøjet mod døren.

"Herregud, sig blot, at jeg ikke er hjemme. Man er vel herre i sit eget hus, ved jeg da!"

Hun vred hænderne i vånde:

"Å nej – tag hellere imod ham. – Hvad kan det nytte?"

"Nytte? – Når jeg nu vil være i fred og ro sammen med dig – –"

"Jamen, så er det overstået. – Jeg mener – han kommer jo blot igen i morgen."

Hun stammede, fordi tænderne klaprede, og stemmen slog klik. Hun bøjede sig frem og lyttede.

"Jo, det er ham."

De sad begge tavse og ventede. Så rejste Kall sig ærgerlig og greb efter krykkestokken.

"Hvorfor pokker kommer han da ikke ind? – Er det Rebecca, der står og vrøvler med ham derude i entréen?"

Men nu gled døren op, og Spaghs sarkastisk knirkende stemme lød ind til dem:

"Nej virkelig? – Skulle det være i den grad overhængende – –?"

Så skred han over tærsklen med sit elskværdigste smil inden for det rødblonde skæg, lutter nik og hjertelighed. Med fremstrakte hænder gik han svogeren i møde – mens Rebecca stillede sig lige indenfor døren med hånden på låsen, klar til at flygte.

"God dag, kære svoger – goddag!" Han bukkede let for Annelise. "Goddag igen, oberstinde!"

Kall tog hans hånd uden antydning af hjertelighed.

"Goddag!"

Spagh gned hænderne, smiskende og sukkersød.

"Du ser jo helt godt ud, kære svoger. Det glæder mig rigtigt. – Farve i kinderne, på benene igen. Ser man det!"

Oberstløjtnanten stod med begge hænder om krykkestokkens håndtag og stivede sig af. Han blev mere og mere ond i sindet over denne smilende sleske fredsforstyrrer, der naturligvis havde planlagt et pekuniært angreb på familiens velhaver.

"Jo tak, jeg er snart helt rask."

"Helt rask? Nej tænk – – Må jeg sætte mig? Tak!" Han lod sig glide ned i en lænestol og så bagud til Rebecca. "Det er lige så glædeligt som forbavsende at høre. Jeg blev såmænd helt ængstelig før, da jeg talte med – –"

Rebecca skyndte sig ud af stuen med nogle sære trækninger i armene; Annelise tog hurtigt ordet.

"Jeg vil blot lade Dem vide, hr. docent – Kristoffer er slet ikke helt rask endnu. Han må tværtimod skånes – skåne sig, mener jeg."

Spagh lagde sig tilbage og trak øjenbrynene til vejrs.

"Skånes, sagde De?"

Kall stødte stokken mod gulvet.

"Å sludder – hvem siger det? Mühlertz har lige undersøgt mig; der er ikke *det* i vejen –" Han slog ud med hånden og satte sig i sofaen med en ærgerlig mine. "Ikke mere end en smule rekonvalescens, og den er snart overstået."

Spagh heftede sine stikkende øjne på Annelise og smilede ironisk.

"Nå, er der ikke andet i vejen – ser vi det – hm!"

Annelise var sunket ned i sofaen igen. Hun havde en følelse af, at jorden gled bort under hendes fødder, og hun forstod, at her var ingen redning mulig. Den mands ondskab var ikke til at afvende. Men hun strammede sig op. – Det kunne ikke nytte at give efter, kæmpe ville hun – lige til det sidste! Lad så komme, hvad der skulle komme – hun ville have samvittigheden frelst.

Annelise knugede hænderne sammen og lod munden løbe, forceret livlig:

"Ja, professoren har jo det bedste håb, gudskelov. – Kristoffer har fået lov til at køre en tur hver dag, når vejret ellers tillader det." Hun vendte sig mod Kall. "Nu skal jeg tage ud med dig – vi har jo det dejligste sommervejr. – Hvis du har lyst, kører vi i morgen ud til Dyrehaven."

Kalls ansigt lyste af glæde:

"Det gør vi, Annelise – en storartet idé! Vi to ganske alene, hvad du? Måske vi spiser frokost på Eremitagen, ligesom i fjor – hvad siger du til det?"

Hun lo stakåndet:

"Nu skal vi heller ikke forcere det, Kristoffer. Men lidt efter lidt, så – –"

Spagh rømmede sig og fingererede ved skægget.

"Lidt efter lidt – ja – hm!" Så gned han hænderne og viste de gule tænder i et spotsk smil.

Men Kall skænkede ham ikke en tanke. Han så meget oplivet ud og lænede sig tilbage med hånden på Annelises skulder.

"Det skal nok nå sig alt sammen. Jeg har ikke følt mig så rask i måneder." Han nikkede til svogeren. "Du kan tro, Frederik, det var mig rigtignok en overraskelse at få hende hjem så hurtigt. Hun længtes efter mig og efter sit hjem – ikke sandt, Annelise?"

Spagh fikserede hende skarpt.

"Det er jo kun så rimeligt, at hustruen længes efter sin mand – hm! – Især sådan en elskværdig og opofrende ægtefælle som min kære svoger. Det ville da være helt unaturligt, om han ikke blev påskønnet."

Annelises brune øjne klemte sig sammen og skød onde glimt mod sin dødsfjende derovre i lænestolen. Men hun betvang sig endnu.

"Jeg havde det forresten så dejligt på Rugholm;" hun vendte hovedet mod Kall og talte hurtigt. "Vi kørte og red næsten hver dag, og vejret var vidunderligt."

Kall smilede træt.

"Det har du jo lige fortalt mig – og med de selvsamme ord."

"Så – har jeg?" Hun blev rød i hovedet.

Spagh lagde det ene ben over det andet.

"Oberstinden glemte vel ikke at omtale *fisketurene*. Jørgen er jo en ivrig fisker – ikke altid lige heldig, men – –"

Kall lå med nakken i puderne og halvlukkede øjne, for nu var han aldeles udmattet. Men ved Jørgens navn rettede han sig atter.

"Jørgen? – Var Jørgen på Rugholm? Det vidste jeg ikke."

Annelise pinte en kort latter frem og vendte sig med et forbavset ansigt mod ham:

"Nå, det vidste du slet ikke? – Jo, han kom såmænd netop hjem på besøg. Men det skrev jeg da virkelig om. – Å, det var måske i et brev til Rebecca."

Kall betragtede hende forskende.

"Så –? Ja, det må det vel have været, for til mig – –"

Hun afbrød ham, mere og mere forceret:

"Det var mig sådan en glæde at være sammen med min gamle legekammerat, kan du nok begribe. I tre år har jeg ikke set Jørgen, ved du nok. – Han bragte så megen munterhed og glæde ind i hjemmet. Både tante Bertha og onkel Gorm var henrykte ved at se ham. Han gjorde alt muligt for at opmuntre og glæde os alle."

Hun tørrede panden og kinderne. Hendes øjne skinnede som i feber, fingrene krammede og vred lommetørklædet.

Docenten sad i overlegen ro tilbagelænet i sin lænestol og vippede med det ene ben, der lå over det andets knæ. Ikke et øjeblik slap blikket Annelises ansigt; nu smilede han ondt.

"Ja, Jørgen gjorde virkelig – hm! – *sit yderste* for at glæde oberstinden. – Det lader sig absolut ikke nægte."

Kall sad med sammenknebne øjne og så mistroisk fra Spagh til Annelise, mens han prikkede i gulvtæppet med sin stok. Der var noget i svogerens tone, der ikke huede ham. Men samtidig så han sig arrig på det farveløse, ondsindede docentansigt.

"Det er vel rimeligt, Jørgen søgte at fornøje Annelise, hvad? – Nå, og drengen må vel også have lov til at være i godt humør, når han kommer hjem til forældrene!"

Spagh gned hænderne, så det knækkede i fingerleddene. De gule tænder skinnede stadig bag skægget i det samme snogede smil.

"Selvfølgelig, kære svoger. – Livsglæden hører jo ungdommen til. – Hm! – Men når du kalder Jørgen for *drengen*, så er du lidt for langt tilbage i tiden. – Den unge *mand* passer bedre. – Han er treogtyve, lige to år ældre end din hustru – eller ét – hvordan er det?"

Kall trak på skuldrene og lænede sig atter tilbage. Annelise lod straks munden løbe – blot få tiden til at gå! Blot undgå katastrofen denne ene gang, så hun kunne skaffe staklen lidt hvile inden middag. Han var jo åbenbart besvimefærdig af udmattelse. Hun havde fundet ud, at professor Mühlertz endnu i aften måtte alarmeres. Han kunne dog måske bevæge den afskyelige docent til at rejse bort igen. Bare vinde tid – –

"Ja, og tænk, nu skal Jørgen forfremmes til forvalter. Han rejser tilbage til Skotland om et par dage og bliver igen borte tre lange år. Det er virkelig synd for tante, men hvad skal man sige?"

Hun pauserede lidt og stak en pude ind bag Kalls ryg. Han sad med halvlukkede øjne og hørte knap nok efter, hvad der blev sagt.

"Så dygtig han er blevet. Onkel Gorm var helt forbavset over alt, hvad Jørgen havde lært." Hun så fra Kall til docenten og lagde en indtrængende bøn i sit blik. – "Vil De ikke have en kop te, hr. Spagh?"

Han sad urokkelig, vippede med benet og smilede som en mand, der har sat sig et mål og giver sig god tid til at nå det.

"Tusind tak, fru Kall! – Næ, jeg trænger ikke til noget."

Hun foldede hænderne og holdt sit blik i hans:

"Eller en cigar måske?"

Kall åbnede øjnene og gjorde en vag bevægelse med stokken:

"Kassen står på skrivebordet."

"Tusind tak!"

Han rejste sig langsomt, hentede en cigar og tændte den; satte sig så atter.

Efter en lille pause tog Annelise igen fat.

"Det er jo rigtignok en forandring at komme fra København ud på landet. Især når man har levet sit meste liv dér, så føler man – –" Tungen klæbede til ganen, hun kunne næsten ikke tale mere. "Og det vejr – ikke regn en eneste dag. – Og om aftenen spillede vi whist – som oftest da."

Hun så, hvorledes Kalls hoved sank mere og mere tilbage i puderne, øjenlågene faldt efterhånden helt i – –

Spagh nikkede elskværdigt:

"En lille whist, ja – Og så går man tidligt i seng – som oftest da."

"Ja, det gør man," indrømmede hun og dæmpede stemmen. "Man er jo træt."

Docenten pustede røg mod loftet.

"Og sover dejligt *hele* natten – hm! – Ikke sandt, oberstinde? En tryg og sund og styrkende søvn *hele* natten."

Annelise mærkede en kuldegysning ned ad ryggen, og straks efter jog blodet hende til hovedet; vreden sydede i hende. Hun drejede ansigtet mod Kall, der tilsyneladende sov; vendte sig så atter mod Spagh.

"Nu synes jeg, De skulle høre op!" Stemmen var lav men truende. "Har De forstået mig?"

Han bøjede sig mod hende med onde øjne:

"Det kunne nok passe Dem." Så lo han spottende og knipsede aske af cigaren. – "Men mig passer det nu ikke fuldt så godt."

Annelise rystede af vrede, hun kunne ikke styre sig længere.

"Jeg tænker slet ikke på mig selv; det ved De godt, De – ondskabsfulde menneske!"

Oberstløjtnanten gjorde en bevægelse, Annelise og svogeren drejede ansigterne mod ham. Kall sad ret i sædet med spilvågne

øjne og rynket pande.

"Er du ondskabsfuld, Frederik? – Og mod Annelise, hvad? – Ja, jeg har nok hørt lidt om det!"

Docenten slog ud med hånden.

"Om jeg er ondskabsfuld eller ej, kan jeg give dig lejlighed til at vurdere, hvis vi kunne tale sammen *under fire øjne*."

Annelise rejste sig.

"Det kan De gøre i morgen. I dag er Kristoffer for træt. Jeg vil bede Dem gå Deres vej, hr. docent – ligestraks!"

Spagh rejste sig og bukkede.

"Gudbevares! – Hvis Kristoffer er i den grad træt og ønsker at hvile, så går jeg naturligvis – hm! – Hvad jeg har at betro min svoger kan særdeles godt vente til i morgen – eller fremsættes i brevform."

Kall daskede stokken mod sit ben og satte et ærgerligt ansigt op.

"Hvad er det for noget sludder alt sammen? Hvad har du i det hele taget at tale med mig om, Frederik?"

Men Annelise brød løs. Kræfterne svigtede hende, hun mistede al selvbeherskelse og fatning:

"Hvad det er, han vil tale med dig om? – Det er det, at docenten dér og din søster er misundelige og hævngerrige på mig. Det har de altid været. Ja – og på Rugholm har de forfulgt mig med deres had. – Hver dag har de krænket og ærgret mig – sammen med Farmor. Hver evige eneste dag af min stakkels ferie."

Annelises øjne blev næsten sorte, som hun stod dér rank overfor den galdesure docent. Hidsig var hun, så ordene snublede over hinanden. Kall stirrede på hende med

beundrende forelskede øjne, ganske uforstående over for den tvekamp, der blev udfægtet for næsen af ham. Aldrig havde han set sin hustru så smuk, aldrig havde han anet, hun ejede så meget – temperament.

Og da han vendte blikket mod svogeren, der fra sin lænestol nidstirrede den vrede dejlighed og ikke slap sin irriterende ro og det hungrige ulvesmil et eneste øjeblik, så kogte vreden i den syge mand, og han huggede stokken i gulvet.

"Har I været nederdrægtige imod Annelise? Krænket og ærgret hende? – Så skulle da også Satan – –!"

Spagh stillede sig bag lænestolen med hænderne om dens ryg.

"Jeg skal forklare dig det alt sammen, kære svoger, når du blot vil give mig lejlighed dertil. Altså hvis oberstinden tillader – –"

Annelise brød ham af:

"Når jeg er gået, ikke sandt? – Godt, så går jeg. For De *vil* jo have Deres vilje – De og så Gotholdine. De *vil* jo ikke forlade dette hus, før De har tømt al Deres gift og galde over i min syge mand. Så gør det da, De – slyngel!"

Hun stod endnu et sekund med sine mørke øjne boret i hans, drejede sig så om på hælen og gik ud.

Kall havde rejst sig. Støttet til sofaarmen stod han og så efter Annelise og vendte sig derpå mod docenten. Der begyndte at dæmre noget inde i ham, en vag mistanke; men han kvalte den straks. Det var svogeren han ville til livs; denne forsultne skolelærer, som forhindrede Kall i at være sammen med den kvinde, han elskede, så det ligefrem kriblede ham i kroppen. Ud af huset med fredsforstyrreren og det i en fart!

"Jeg ved ikke, hvad det er, du vil, gode Frederik. Men jeg er min salighed ked af dette her. Det er første gang i mit liv, jeg har set Annelise hidsig, og det er du skyld i."

"Muligvis dog skylden er – –" begyndte Spagh sindigt.

"Jeg er sgu ligeglad. Men I har drillet og ærgret hende – du og Gotholdine. Så meget kan jeg da forstå." Han løftede en bog og lod den falde mod bordpladen. – "Det skulle I være forsigtige med, for jeg finder mig ikke i det. – – Og nu vil jeg gerne have lov til at være alene med min hustru her i mit hjem. Det er pæredansk, jeg taler, så du forstår vel meningen?"

Han pegede med stokken mod døren, og Spagh knappede hastigt frakken om sig for at tage afsked.

"Jeg går selvfølgelig, når du ønsker det. Hvad jeg har at sige, kan lige så godt skrives. Jeg må blot, inden jeg forlader dit hjem, have lov til at tage afstand fra din hustrus ubeherskede udfald mod Gotholdine og mig."

Kall bevægede sig usikkert og besværligt tværs over gulvet til den store lænestol, der stod foran skrivebordet. Med et spark drejede han den rundt. "Jeg tåler ikke nogen tilsidesættelse af Annelise. Min hustru har I at behandle med høflighed, så meget kan jeg da forlange."

Spagh slog ud med armene.

"Kære Kristoffer – det behøver du sandelig ikke at pointere! Både Gotholdine og jeg – –"

"Ja, I to – I har altid været ondskabsfulde på hende. – Jeg husker nok de breve, I skrev, da jeg ville gifte mig." Han vinkede med hånden og satte sig tungt i lænestolen. Så lo han hæst og spottende. "Du kunne nok ikke unde mig hende. – Jeg skulle ikke have lov til at gifte mig med en ung og smuk pige, når du

selv sad med din halvgamle grimme Gotholdine. – Hvad Frederik, det var nok sagen. – Misundelig, det har du altid været."

Spagh stod allerede ved døren. Han havde gjort op med sig selv, at i dag var jordbunden ikke gunstig for afsløringer. Det var måske det allerbedste at skrive – rekommanderet brev naturligvis. Men svogerens ord sved ham som en piskesnært over ansigtet. Der var nemlig også grænser for Spaghs tålmodighed. Han gik et par skridt ind i stuen igen:

"Pardon Kristoffer, nu går du lige en streg for vidt. Gotholdine er måske hverken ung eller smuk længere; men hun er en trofast hustru; og den kærlighed, jeg nærer til hende – –"

Kall afbrød ham atter med sin drillende latter: "Kærlighed? Du har min salighed aldrig kendt til kærlighed, gode Frederik. Lad være med at nævne det ord i *min* nærværelse. Du aner slet ikke, hvad kærlighed er, og det er du blevet sur og misundelig af."

Spagh havde anbragt hænderne i bukselommerne. Han stod og vippede på fødderne, og det onde smil glimtede atter under fuldskægget.

"Jeg har i det mindste haft Gotholdine *for mig selv* – hm!"

Kall havde lagt sig tilbage i stolen, hvis runde dybe ryg næsten skjulte ham.

"Det tror Fanden!" lød det hånsk derinde fra.

Docenten avancerede atter et par skridt og stak hovedet lurende frem, som ville han nyde virkningen af sine ord:

"Gotholdine har da altid været et *anstændigt* fruentimmer og ikke rendt grassat i måneskinsnætter med *unge mandfolk*."

Kall svarede ikke straks. Det knagede i stolen, mens han arbejdede sig frem. Så kom det ganske langsomt:

"Hvadbehager? – Hvem har gjort det?"

"Ja, det gør mig ondt at måtte sige det – men du tvinger mig jo ligefrem til det – –"

Kall slog sin knyttede næve i stolearmen og næsten skreg:

"Sigter du til Annelise?"

Spagh havde lænet sig til bordkanten, han trak skuldrene i vejret.

"Unægtelig. – Jeg sigter til Annelise og Jørgen."

Med en voldsom muskelanspændelse sprang oberstløjtnanten op af lænestolen.

"Tør du vove at påstå – –?"

"Jeg har anset det for min pligt – efter nøjeste samråd med Gotholdine – ja, kære svoger, det er ikke engang en *mistanke* – det er *vished*!"

Kall vaklede og greb om stolen. Så fo'r den ene hånd op til brystet, det kneb med at få ordene hvæset frem:

"Vished? Om – om – hvad?"

Spagh blev pludselig bange; han retirerede over på den modsatte side af bordet og stammede:

"Ja til – altså – Gorm og Bertha var vidne til – til at din kone altså og – og Jørgen – –"

"Ti stille!" skreg Kall. – "Annelise! – Annelise!!"

Han pressede hånden mod brystet og tog sig til halsen, som om han ville slide flippen af.

"Annelise!"

Døren blev revet op, hun ilede ind.

"Ja! – Hvad vil du mig?"

Hun lod blikket frygtløst skifte mellem manden ved lænestolen og docenten bag bordet.

Kall stod med vilde øjne og fægtede med armen i retning af svogeren.

"Han dér – – Å!" Atter rev han i flippen. "Han, den slubbert dér – han vover at beskylde dig – dig og Jørgen – –"

Annelise lagde armene overkors på brystet.

"Nå, nu har han altså hugget giften i dig, den hugorm!"

Kall vaklede, men holdt sig endnu krampagtigt oppe.

"Er det sandt? – Sig, at det ikke er sandt!" Han gled langsomt ned i lænestolen. – "Sig dog – min egen Annelise – –"

Og mens han sank tilbage med et dybt suk, stod Spagh ved døren med opløftet pegefinger mod Annelise:

"Husk, der var vidner! Det nytter ikke at nægte noget som helst!"

"Ja, der var vidner. Og jeg har heller ikke i sinde at nægte noget."

Hun strøg med hænderne over ansigtet og stirrede frem for sig, som om hendes tanker var langt borte. Så tog hun sig sammen med et ryk og vendte øjnene mod lænestolen ved skrivebordet. Hun så kun Kalls ben og en hvid og slap hånd, der hang ud over stolearmen; men dér sad hendes dommer, den mand hun havde forurettet. For ham ville hun bekende.

"Jeg nægter ikke noget, Kristoffer. – Men først vil jeg bede dig erindre, at jeg har elsket Jørgen fra jeg var en lille pige. – Jeg sagde dig det ærligt. – Jeg sagde dig, at aldrig i hele mit liv kunne jeg elske nogen anden. – Ja, og så mødtes vi igen, Jørgen og jeg. Og det var ikke blevet anderledes mellem os – følelserne mener jeg. Vor kærlighed var blot blevet meget, meget stærkere.

– Ja, jeg tilstår det. Jeg elsker ham – den hedeste elskov fylder min sjæl. – Jeg *må* sige det, du *skal* vide det. – Og nu, da jeg går bort fra dig, Kristoffer – bort fra dit hjem og alt, hvad dit er – nu vil jeg blot spørge dig: kan du egentlig bebrejde mig noget?"

Hun gik frem imod ham med foldede hænder og et inderlig bedrøvet ansigt.

"Kan du som ærlig mand fordømme mig?"

Hun ventede et svar, gik så nærmere endnu.

"Men hvorfor svarer du mig ikke, Kristoffer?" Hun bøjede sig ængstelig mod stolen. – "Du sidder og ser på mig med åbne øjne, men – – Er du syg?" Hun råbte nu i angst. "Han er besvimet! – Rebecca! Rebecca!"

Søsteren styrtede ind og løb hen til Annelise.

"Hvad er der dog?"

"Han er syg – se dog!" Hun stammede i sin angst. – "Men se dog – de øjne –!"

Rebecca fo'r tilbage med et skrig:

"Det er brustne øjne – han er jo død!"

Forfærdet tumlede Annelise tilbage mod skrivebordet.

"Han er død!"

Så lød Spaghs stemme, rystende og opskræmt:

"Hvad er det, De siger? – Er Kristoffer død?"

Annelise rettede sig i vejret.

"Gå herfra – hører De? – Gå straks Deres vej! De har slået ham ihjel, De og Gotholdine. – To mordere er I!"

Spagh trak sig tilbage, baglæns med angst i øjnene.

"Det er ikke sandt! – Det er ikke sandt!"

Et øjeblik efter var han borte, entredøren smækkede larmende i.

Der blev dødstille i værelset. Annelise stod med hænderne for ansigtet, Rebeccas arme og albuer gik, som blev der ledet en elektrisk strøm igennem dem.

"Å Annelise – hvor det er rædsomt!" Hun ilede mod søsteren og klyngede sig til hende. – "Hvad skal vi dog gøre?"

"Telefonér til professor Mühlertz, Rebecca – han må komme straks – ligestraks!"

Annelise stillede sig ved lænestolen og hæftede blikket hastigt og forskræmt på mandens lig; gik så mod vinduet og stirrede åndsfraværende frem for sig, mens søsterens hæsblæsende, snublende ordstrøm i telefonen halvt ubevidst nåede hendes øren.

Så mærkede hun Rebeccas arm om sit liv. Begge tav.

Solen havde gemt sig bag en stor hvid sky over Tivolis trætoppe; hornmusikken smældede Boston-valsen ud over haven. Dernede myldrede glade mennesker mod Rådhuspladsen. Nu fik Annelise øje på docenten, der, med hatten bag i nakken og den grå støvfrakke over armen, som en jaget mand ilede ned ad fortovet.

Annelise støttede panden mod søsterens skulder.

"Rebecca," hviskede hun.

"Ja, Annelise."

"Å, jeg skammer mig sådan!"

"Skammer du dig, Lise?"

"Jo, for – jeg har kun ét i mine tanker – andet kan jeg slet ikke rumme – –"

"Men hvad er det dog?"

"Jørgen!"

Hun råbte navnet ud, kastede sig på knæ foran sofaen med ansigtet trykket mod armene og brast i gråd – –

Om "Annelise"

Forfatter: Walter Christmas (1861-1924).
Første udg.: Walter Christmas: *Annelise. Novelle.* Gyldendalske Boghandel – Nordisk Forlag, København og Kristiania 1913.
Denne udgave efter: Førsteudgaven.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter William Henry Margetson (1861-1940): "*Arranging Flowers*" (ca. 1920).

ISBN 978-87-7628-472-5
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-741-3 (Ølstykke 2021).

© 2026 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1:

Fandens rideheste: Guldsmede. *Red.*